

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**BİR GRUP YETİŞKİNİN CİNSEL MİTLER VE ANNE
BABA TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

Ayşe ALBAYRAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

LEFKOŞA

2020

**BİR GRUP YETİŞKİNİN CİNSEL MİTLER VE ANNE
BABA TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

Ayşe ALBAYRAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI
Yrd. Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ

LEFKOŞA
2020

KABUL VE ONAY

Ayşe ALBAYRAK tarafından hazırlanan “Bir Grup Yetişkinin Cinsel Mitler Ve Anne Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” başlıklı bu çalışma, .../...../..... tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans / Doktora / Sanatta Yeterlik Tezi olarak kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ (Danışman)
Yakın Doğu Üniversitesi
Psikoloji Bölümü

Prof. Dr. Ebru ÇAKICI (Başkan)
Yakın Doğu Üniversitesi
Psikoloji Bölümü

Yrd. Doç. Dr. Ayhan Çakıcı Eş
Yakın Doğu Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Prof. Dr. Mustafa Sağsan
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin, tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim. Tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Yakın Doğu Üniversitesinde erişime açılabilir.
- Tezimin iki (2) yıl süre ile erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde tezimin tamamı erişime açılabilir.

Tarih 14.01.2020

Ayşe ALBAYRAK

TEŞEKKÜR

Yapmış olduğum bu çalışmada her türlü bilgi, tecrübe ve sonsuz anlayışı ile bana yol gösterdiği içi danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ' e teőekkürü bir borç bilirim.

Yüksek lisans yaşantım boyunca engin bilgilerinden yararlandığım Prof. Dr. Ebru ÇAKICI, Prof. Dr. Mehmet ÇAKICI, Dr. Hande ÇELİKAY, Uzm. Psk. Ayşe BURAN hocalarıma teőekkürlerimi sunarım.

Her anımda yanımda olan, desteğini esirgemeyen sevgili eşim Eray KARACA' ya varlığı için teşekkür ederim. Hayata gelmeden bedenimde varlığı ile destek olan ve dünyaya geldikten sonra azim ve enerjimi yükselten bebeğim Yamaç Ayberk KARACA' ya teşekkür ederim. Her daim yanımda olan kızım Aybuke Sultan EKER' e teşekkür ederim.

Yüksek lisans eğitimim süresince dostluğunu benden esirgemeyen Ebru SOYSAL ve Bahadır SOYER' e teőekkürlerimi sunarım.

Ayşe ALBAYRAK

Lefkoşa, 2020

ÖZ

BİR GRUP YETİŞKİNİN CİNSEL MİTLER VE ANNE BABA TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Bu araştırmanın amacı 18-40 yaş arası bireylerde cinsel mitler ve anne baba tutumları arasındaki ilişkilerin olup olmadığını ortaya çıkarmaktır. Araştırmaya 18-40 yaşları arası 196 kadın ve 201 erkek olmak üzere 397 bireylere Sosyo-demografik Bilgi Formu (SDBF), Anne Baba Tutum Ölçeği (ABTÖ) ve Cinsel Mitler Ölçeği (CMÖ) uygulanmıştır.

Araştırmaya katılan bireylerden elde edilen veriler sosyo demografik açıdan incelendiğinde, cinsel mitler ve anne baba tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Yapılan analizler hem anahtar cümlelerin birbirleri olan ilişkisine hem de sosyo demografik bilgilerin anne baba tutumlarında ne kadar farklılık gösterdiklerine bakılarak karşılaştırma yapıp anlamlı olanlarla sonuçlara gidilmiştir. ABTÖ alt boyutları CMÖ alt boyutlarını istatistiksel olarak anlamlı şekilde etkili olduğu görülmektedir. ABTÖ alt boyutu olan demokratik ve koruyucu-istekçi tutumları arasında negatif yönlü oldukça düşük güçte ve istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu görülürken, ABTÖ alt boyutu olan koruyucu-istekçi ve otoriter tutumları arasında pozitif yönlü oldukça güçlü seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Elde edilen bilgilere bulgulara göre, demokratik tutum ile cinsel mitlerin ters orantılı olduğu bunlara ek olarak koruyucu-istekçi ve otoriter tutumun anne baba tutumlarında değişkenlik gösterdiği gözlenmiştir. Bu durumda ebeveynlerin demokratik tutum düzeyinde cinsel mitlere inanmada azaltma, ebeveynlerin koruyucu-istekçi tutum ve otoriter tutum düzeyinde ise cinsel mitlere inanmada artırmada etkili olduğu sonucu çıkmıştır. Bu değişkenler arasında en önemlisi demokratik ve otoriter tutum olduğu görülürken bireylere ebeveyn tutumlarının çocuklar üzerinde etkileri ve sağlıklı cinsel konularla ilgili eğitim verilmesi önerilir.

Anahtar Sözcükler Cinsellik, Mit, Cinsel Mitler, Tutum, Anne baba tutumları

ABSTRACT

A GROUP OF ADULTS SEXUAL MYTHS AND EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN MOTHER FATHER ATTITUDES

The aim of this study is to reveal whether there is a relationship between sexual myths and parental attitudes in individuals between the ages of 18-40. The socio-demographic Information Form (ESDF), Parental Attitude Scale (ABTÖ) and Sexual Myths Scale (CMÖ) were applied to 397 individuals, 196 females and 201 males between the ages of 18-40.

When the data obtained from the individuals participating in the research are analyzed from a socio-demographic perspective, there is a significant difference between sexual myths and parental attitudes. Analyzes were made by comparing both the relationship between key phrases and how socio-demographic information differed in parental attitudes, and conclusions were made with meaningful ones. APSS sub-dimensions appear to be statistically significantly effective on the CMD sub-dimensions. While it was seen that there was a very low negative power and statistically significant relationship between the democratic and protective-willing attitudes, which was the ABTÖ sub-dimension, and a strong and statistically significant relationship was positive between the protective-willing and authoritarian attitudes, which was the ABTÖ sub-dimension. According to the data obtained, it was observed that the democratic attitude and sexual myths were inversely proportional, and that the protective-willing and authoritarian attitude varied in parental attitudes. In this case, it has been concluded that the parents are effective in reducing the belief in sexual myths at the level of democratic attitude, and in the level of parents' protective-willing attitude and authoritarian attitude in increasing the belief in sexual myths. While the most important of these variables is democratic and authoritarian attitude, it is recommended that individuals be educated about the effects of parental attitudes on children and healthy sexual issues.

Keywords: Sexuality, Myth, Sexual Myth Beliefs, Attitude, Parental Attitude

İÇİNDEKİLER

Sayfa

KABUL VE ONAY

BİLDİRİM

TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	ix
KISALTMALAR	x

1.BÖLÜM

GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu.....	1
1.2 Araştırmanın Amacı	3
1.3 Araştırmanın Önemi.....	4
1.4 Sınırlılıklar.....	6
1.5 Tanımlar.....	6

2. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1 Cinsellik ve Cinsel Mitler	7
2.1.1 Cinsellik	7
2.1.2 Cinsel Mitler.....	9
2.1.3 Cinsel Mitler İle İlgili Araştırmalar	13
2.1.4 Cinsel Mitler ve Eğitim.....	14
2.2 Anne Baba Tutumları	16
2.2.1 Otoriter- Baskıcı Anne Baba Tutumu	17
2.2.1.1 Otoriter ve Baskıcı Tutumun Birey Üzerindeki Sonuçları.....	19
2.2.2 Aşırı Hoşgörülü Anne Baba Tutumu	20
2.2.2.1 Hoşgörülü Anne Baba Tutumun Birey Üzerindeki Sonuçları.....	22
2.2.3 İzin Verici/İhmalkar Anne Baba Tutumu.....	22
2.2.3.1 İzin Verici/İhmalkar Tutumun Birey Üzerindeki Sonuçları.....	23

2.2.4 Demokratik Anne Baba Tutumu.....	23
2.2.4.1 Demokratik Tutumun Bireyler Üzerindeki Sonuçları.....	24
2.2.5 Tutarsız- Dengesiz Anne Baba Tutumu.....	25
2.2.5.1 Tutarsız ve dengesiz Tutumun Birey Üzerindeki Sonuçları	26
2.2.6 Koruyucu ve Destekçi Anne Baba Tutumu.....	27
2.2.6.1 Aşırı Koruyucu ve Destekçi Tutumun Birey Üzerindeki Sonuçları	28
2.2.7 Reddedici ve İhmal Edici Anne Baba Tutumu	28
2.2.7.1 Reddedici ve İhmal Edici Tutumun Birey Üzerindeki Sonuçları	29
2.2.8 Mükemmeliyetçi Anne Baba Tutumu	30
2.2.8.1 Mükemmeliyetçi Tutumun Birey Üzerindeki Sonuçları.....	30
2.2.9 Anne Baba Tutumlarında Kuramcıların Savundukları Düşünceler	30
2.2.10 Anne Baba Tutumlarını Etkileyen Faktörler.....	32
2.2.11 Anne Baba Tutumları ve Cinsel Mitler.....	34
2.2.12 Anne Baba Tutumları İle İlgili Araştırmalar	37

3. BÖLÜM

YÖNTEM	40
3.1 Araştırma Modeli.....	40
3.2 Evren ve Örneklem	41
3.3 Veri Toplama Araçları	41
3.3.1 Sosyo Demografik Bilgi Formu.....	41
3.3.2 Anne Baba Tutum Ölçeği (ABTÖ).....	42
3.3.3 Cinsel Mit Ölçeği (CMÖ)	43
3.4 Verilerin Analizi	45

4. BÖLÜM

BULGULAR.....	46
4.1 Demografik özelliklerin frekans dağılımı.....	46
4.2 Cinselliğe ilişkin özelliklerin frekans dağılımı	49
4.3 Demografik özelliklerin ABTO ve CMO üzerine etkisinin incelenmesi	51

4.3.1 Cinsiyet değişkeninin ABTO ve CMO puanlarına etkisinin incelenmesi	51
4.3.2 Yaş değişkeni ile ABTO ve CMO puanları arasındaki ilişkinin incelenmesi	54
4.3.3 Yaşamanızın çoğunu geçirdiğiniz yer ve doğum yeri değişkenlerinin ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkisinin incelenmesi	56
4.3.4 Eğitim durumu değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanlarına etkisinin incelenmesi	60
4.3.5 Ebeveyn ekonomik durumunun ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkilerinin incelenmesi	69
4.4 Cinsellik ve cinsel sağlık ile ilgili özelliklerin ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkilerinin incelenmesi	72
4.4.1 Cinsellik ve cinsel sağlık ile ilgili bilgi düzeyi ve bilgi alma kaynaklarının ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkilerinin incelenmesi .	72
4.5. Bağımsız değişken CMÖ toplam puanına göre İncelenmesi.....	77
5. BÖLÜM	
TARTIŞMA	79
5.1 Tartışma.....	79
6. BÖLÜM	
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	87
6.1 Sonuç	87
6.2 Öneriler	88
KAYNAKÇA	89
EKLER.....	98
Ek 1: Aydınlatılmış Onam Formu.....	98
Ek 2: Sosyodemografik Bilgi Formu	100
Ek 3: Ana Baba Tutum Ölçeği	105
Ek 4: Cinsel Mitler Ölçeği	106
Ek 5: İzin Belgeleri	107
ÖZGEÇMİŞ.....	109
İNTİHAL RAPORU	110
ETİK KURUL İZİN BELGESİ.....	111

TABLOLAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 1. Demografik özelliklerin dağılımı.....	46
Tablo 2. Ebeveyn ile ilgili demografik özelliklerin frekans dağılımları	48
Tablo 3. Cinsellik ve cinsel sağlıkla ilgili bilgilere ilişkin özelliklerin frekans dağılımları	49
Tablo 4. Cinsellik ve cinsel ilişki ile ilgili özelliklerin frekans dağılımları	50
Tablo 5. Cinsiyet değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanlarına etkileri.....	51
Tablo 6. Yaş değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanları ile ilişkileri.....	54
Tablo 7. Yaşamınızın çoğunu geçirdiğiniz yer değişkeninin CMÖ puanlarına etkisi.....	56
Tablo 8. Doğum yeri değişkeninin ABTO ve CMÖ puanlarına etkisi	58
Tablo 9. Eğitim durumu değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkisi.....	60
Tablo 10. Medeni durum değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkisinin incelenmesi	62
Tablo 11. Evlenme şekli değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanlarına etkisi.....	64
Tablo 12. Anne eğitim düzeyinin CMÖ puanlarına etkisi	66
Tablo 13. Baba eğitim düzeyinin CMÖ puanlarına etkisi	68
Tablo 14. Ebeveyn ekonomik durumunun ABTÖ ve CMÖ puanlarına üzerine etkisi.....	69
Tablo 15. Bireyin cinsellikle ilgili bilgi düzeyini yeterli bulup bulmamasının ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkisi	72
Tablo 16. Evlenmeden önce cinsel ilişkiye nasıl bakıldığının CMÖ puanlarına etkisi.....	74
Tablo 17. Cinselliğin sadece partnerinizle yaşanıp yaşanmaması gerektiği değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanlarına etkisi	75
Tablo 18. Bağımsız değişken için CMÖ toplam puanına göre çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları	77

KISALTMALAR

ABTÖ: Anne Baba Tutum Ölçeği

APA: Alman Psikiyatri Birliği

CETAD: Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği

CMÖ: Cinsel Mitler Ölçeği

DSM 5: Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı

1.BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın temelini oluşturan problem durumu, araştırmanın amacı, önemi, sınırlılıkları ve tanımlamalara yer verilmiştir.

1.1 Problem Durumu

İnsanlığın varoluşundan günümüze kadar yaşamımızda var olan cinsellik kavramının net bir tanımını yapmak mümkün değildir (Köroğlu ve Güleç, 2007). Cinsellik yaşamımız boyu devam eden, cinsel yönelim ve davranışlar ile kendilik kavramının bütünleşmesinden oluşmaktadır (Brown, 2000). Başka bir ifade ile cinsellik, bireyin karşı cinsine yaklaşması ve bu yaklaşmanın sonucunda fiziksel ve duygusal olarak doyuma ulaşmasıdır. Cinsellik fizyolojik gelişimle birlikte duygusal ve zihinsel gelişimi de kapsamaktadır (N.Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu, 2003).

Cinsellik tanımı anlam bulması için duyguların ve aklın birlikte kullanılması gerekmektedir. Duygusallık ifadesi kendimize karşı ve etrafımızdaki insanlara karşı hissedilen olumlu duygu halidir. Bu duygu durumu etrafımızdaki insanlarla olan iletişim bağına güçlendirir. Zeka ifadesi ise düşünce gücünü, yorumlamayı, olaylar arasında neden-sonuç ilişkisini anlamayı, tercih yapabilmeyi, seçenekler oluşturabilmeyi sağlar. Zeka ve duygunun aynı anda bulunması insanı diğer canlı varlıklardan ayırır. Dolayısıyla insanı hayvanlardaki cinsel içgüdüden ayıran duygu ve düşüncelerin birlikte yer almasıdır (Sentilhes, 1972).

Çocukluktan itibaren başlayan cinsellik kavramı ergenlik dönemine kadar devam eder. Bu dönemlerde cinsellik kavramının sağlam temellere atılması önemlidir. Üreme ve çoğalmanın cinsellik sonucu meydana gelmesine

rağmen cinsellik hakkında konuşmaktan kaçınılmaktadır. Cinsellikten bir yandan utanç duyulurken diğer yandan övünçle bahsedilen tüm insanların temel gereksinimi iken gizli kalmasının önemli görüldüğü bir konu olarak karmaşık bir yapıya sahip olduğu belirtilmektedir. Bu karmaşık yapıya sahip cinselliğin gizlilik esasına bağlı kalması ise hatalı bilgilerin ve cinsel mitlerin meydana gelmesine sebep olmaktadır (Mutlu, 2009).

Cinsellikle alakalı olarak kanıtlanmış bilimselliğe dayanan verilerle ilişkisi olmayan cinsel mitler, bireylerin kulaktan kulağa aktararak yaydığı bilgiler, toplumun hayal gücüyle biçim bulan abartılı ve doğru olmayan inanışlar olarak kabul edilmektedir. Arkadaş çevresinin aktardığı eksik ve doğru olmayan bilgi, basın ve yayın organları, pornografik yayınlar cinsel mitlerin halkın çoğunluğundaki yaygınlığı önemli bir yer tuttuğu düşünülmektedir (Sungur ve Tarcan, 2007). Ülkemizde CETAD' ın (2006) yapmış olduğu çalışmaya göre, cinsel konularında bilgilenmenin ana kaynağının öncelikle arkadaş, çevre, sosyal medya, filmler ve pornografik materyallerin oluşturmakta olduğunu belirtmiştir (Yetkin, 2001).

Çocuğun kişiliğine temel oluşturacak özellikler yüz yüze ilişkilerin en çok yaşandığı yer aile ortamıdır (N. Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu, 2003). Dolayısıyla ailenin sağladığı disiplin anlayışının ve tutumlarının çocuklar üzerinde sosyal, duygusal, kültürel, gelişiminde önemli etkisi olduğu bilinmektedir (Dönmezer, 1999).

Çocuğun gelişim sürecinde sorumlulukları olduğu gibi cinsel eğitiminde de sorumlulukları vardır. Dolayısıyla kişiliğine temel oluşturacak özellikler yüz yüze ilişkilerin en çok yaşandığı yer aile ortamıdır (N. Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu, 2003). Her ailenin kendi yapısına göre farklı çocuk yetiştirme tutum ya da yaklaşımları mevcuttur. Bazı anne babalar çocuklarını daha çok koruma altına almakta, bazı anne babalar çocuklarına itici davranmakta, bazı anneler çocuklarına daha fazla baskı uygulamakta, bazı anneler çocuklarına hoşgörülü yaklaşmakta, bazı anneler çocuklarına otoriter davranmakta, bazı anneler çocuklarına demokrat tutumlar takınmaktadır (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Bu araştırmanın temel odağı, anne babanın tutum ve davranışları çocuğun üzerinde etkisi olduğu düşünülen cinsel mitler arasındaki ilişkinin varlığının belirlenmesidir. Araştırmada anne babanın tutumlarının demokratik, otoriter ve koruyucu/ istekçi alt boyutları ile arasındaki cinsel mitlerin cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, yaş ve cinsellik, cinsel davranış, mastürbasyon, cinsel şiddet, cinsel ilişki alt boyutları değerlendirilecektir.

Yürütülen araştırmanın kapsamında değerlendirilen anne baba tutumları önemli bir faktöre sahiptir. Çocuğun daha sonraki yaşamında bu faktörler önemli etkiye sahiptir. Bu noktada, anne babanın benimsedikleri tutumunda eğitim seviyesi, mesleği, ekonomik durumu ve ailenin göç durumunun araştırma kapsamında etkileri değerlendirilecektir. Yapılan araştırmalarda ebeveynlerin çocuklara karşı benimsedikleri tutumlarda bazı etkenlerle değişiklik gösterdiği ifade edilmektedir. Anne babanın çocuklara olan yaklaşımlarda eğitim seviyesi, kültür, bireysel özellikleri gelenekler etkileyen faktörlerdendir. Ebeveynlerin benimsedikleri tutumlar çocuğun ruhani yapısını direk olarak etkilemekte olup bunun sonucunda ise davranışlarına yansıtılmaktadırlar (Steinberg, 2001).

Yürütülen araştırma kapsamında değerlendirilen diğer faktör olarak yaşı, cinsiyeti, doğum yeri, eğitim seviyesi, medeni durumu, evlenme şeklinin, ilk cinsel bilgisini öğrenme, cinsel bilgilerini yeterli bulmanın bireyler üzerindeki etkisinde rolü olup olmadığının araştırmada ortaya konulması hedeflenmektedir. Ülkemizde kadın ve erkeği aynı anda kapsayan literatür çalışmasına rastlanmamıştır.

1.2 Araştırmanın Amacı

Bireylerde oluşan cinsel algıların, cinsel sağlığının sonucunda genel sağlık durumunu olumsuz olarak etkileyebilecek düşüncesiyle cinsel mitlerin alt boyutları ile anne babanın koruyucu/istekçi, demokratik, otoriter tutumları arasındaki ilişkilerin incelenmesi hedefi doğrultusunda önceliğin 18-40 yaş aralığında olan bireylerin değerlendirilmeye alınması ve sosyo-demografik faktörlerle aralarındaki bağlantının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu araştırma kapsamında anne baba tutumları ve cinsel mitler ile farklı demografik özellikler arasındaki ilişkilerinin saptanması hedeflenerek aşağıdaki alt amaçlara cevap aranmıştır.

D₁: Anne babaların tutumları ve cinsel mitlerin cinsiyet değişkeni üzerinde anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?

D₂: Yaş değişkeni ile cinsel mitler arasında anlamlı bir ilişki bulunmakta mıdır?

D₃: Eğitim düzeyi ile anne babaların tutumları ve cinsel mitler arasında anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?

D₄: Medeni durum değişkeni ile anne babaların tutumları ve cinsel mitler arasında anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?

D₅: Anne babaların tutumları ve cinsel mitler ile evlenme biçimleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?

D₆: Ekonomik durumu değişkeninin anne babaların tutumları ve cinsel mitler ilişkisi arasında anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?

D₇: Cinsel mitlerin yaşamını çoğunluğunu geçtiği yer ile anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?

D₈: Cinselliğin sadece partneri ile yaşanıp yaşanmaması gerektiğinin anne babaların ve cinsel mitler arasında anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?

Bu problem soruları doğrultusunda araştırmada “anne baba tutumları ölçeğinden ve cinsel mitler ölçeğinden” elde edilen puanlar olarak değerlendirilecektir.

1.3 Araştırmanın Önemi

Bilimsellik olarak değerlendirilmeyen inanışlar olarak açıklanan cinsel mitler, kişilerin cinsel konularda doğru olduğuna inandıkları abartılı, eksik, doğru olmayan inanışlardır (Kora ve Kayır, 1996). Cinsellikle ilgili mitlerin oluşması, cinsellikle ilgili konuların açık olarak konuşulmaması, ifade edilmemesi, tartışılmaması, bu konuların sınırlandırılması kişileri yanlış yargılar ve beklentiler içerisine sokmaktadır. Buna karşılık cinsellik hemen her bireyin yaşamının önemli bir parçası vurgulamak açısından gereklidir (Sungur ve Tarcan, 2007).

Toplumumuzda cinsellik çok merak konusu olmasına rağmen aynı zamanda yasak görünen, çok ifade edilen ama hiç ifade edilmeyen, çok bilgi sahibi olduğu zannedilen fakat sınırlı bilgiye sahip olunan, bir taraftan haz alınan bir konu iken bir taraftan da utanılan bir konudur (Mutlu, 2009). Cinsellik, üremenin yanı sıra bireyin yaşamının diğer alanlarında etkili iken cinselliğe dair konuları yok saymak doğaya aykırı düşüncedir (Babacan, 2003). Bireyin cinsel yaşamın en başında evlilik hayatı gelmektedir. Cinsellikle ilgili herhangi bir problem, evlilik yaşamındaki ilişkiyi ve devamında bireyin diğer yaşam alanlarını da etkilemektedir (CETAD, 2006 b). Eşlerin sağlıklı olarak ilişkilerini devam ettirebilmesi için cinsel sağlığın farkında olmalarını (Kayır, 1998) göstermek açısından önem arz etmektedir.

Cinsellikle ilgili bireyin eğitimi, ilk olarak ailede başlayıp yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Cinsel eğitimde aile çocuğu bilinçlendirmediğinde; cinsellikle ilgili bilinmezlik, hatalı bilgi aktaran arkadaş çevresi, hatalı kaynaklardan yanlış ya da eksik bilgi edinilmeye neden olmaktadır. Bu yanlış ya da eksik bilgilerin de bireylerde düşüncesini ve davranışlarını olumsuz etkilemektedir. Kişinin hayatını ne derece olumsuz etkilediğine dair anne babanın otoriter, baskıcı, tutarsız, aşırı koruyucu tutumları oldukça önem kazanmaktadır. Dolayısıyla kadın ve erkeğin cinsel mitlere inanışta anne baba tutumları arasındaki ilişkilerin belirlenmesi açısından önem arz etmektedir.

Tabulardan oluşan, kapalı kapılar arkasında kalan cinselliğin gün ışığına çıkartılması, aileden cinsel eğitim konularında bilinçlendirilemeyen, meraklarını bilimsel değeri olmayan bilgilerle gidermek yerine; bilimsel ölçütler çerçevesinde araştırılabilir, ölçülebilir ve tartışılabilir, nitelikte araştırma sunmak, literatüre ilk çalışma olarak katkı sağlamak ve öneride bulunmak bu araştırmanın önemli hedeflerindedir.

Yapılmış çalışmalar sonucunda da çocukların cinsellik ile ilgili bilgilenmenin daha çok aileden öğrenmek istediklerini fakat bunun en alt seviyede gerçekleştirildiği görülmüştür (Aksöyek ve Canatar, 2018).

1.4 Sınırlılıklar

Araştırma Antalya ilinin Alanya ilçesinde yaşayan 18-40 yaş arasındaki bireyler dahil olup ve çalışma gönüllü olarak katılan örneklem grubundan elde edilen verilerle sınırlı olacaktır.

Araştırma kapsamına dahil olan bireylerin sosyo-demografik veriler, araştırmada kullanılan Sosyo-demografik Veri Formu' nun soruları ile kısıtlıdır.

Araştırma kapsamına dahil olan bireylerin cinsel mitlere inanışına dair veriler, Cinsel Mitler Ölçeğinin soruları ile sınırlı kalacaktır.

Araştırma kapsamına dahil olan bireylerin anne babalarının tutumlarına verecekleri cevaplar Anne Baba Tutum Ölçeği' nin soruları ile sınırlı kalacaktır.

Araştırma anne babası ile birlikte çocukluk ve ergenlik dönemi geçirmiş bireyler ile sınırlı olacaktır.

1.5 Tanımlar

Tutum: Kişinin etrafındaki bir olguya veya nesneye karşı sergilediği tepki olarak tanımlanmaktadır. Kişinin bir duruma, bir olaya veya bir olguya vermesi gereken tepkidir (İnceoğlu, 2010, s.8).

Anne Baba Tutumu: Anne babanın çocukları ile kurdukları ilişki modelini belirleyen temel unsurlarıdır (Yavuzer, 2001, s.139).

Cinsellik: Dünya Sağlık Örgütü cinselliği; insanda bedensel, duygusal, düşünsel ve toplumsal bütünlüğü sağlarken kişiliğinin gelişimini, iletişimi, aşkı zenginleştiren sağlıklılık halidir (WHO, 2006).

Cinsel Mit: Cinsel mitler, bireylerin cinsel hususlarda doğruluğuna inandıkları yanlış, eksik, abartılı, ayrıca herhangi bilimsellik adına değeri olmayan inanışlar olarak açıklamaktadır (Sungur ve Tarcan, 2007).

Mit: Halk arasında efsane olarak ifade edilen, insanların dilden dile söylediği, kulaktan kulağa yayılarak, gerçeklik değeri olmayan hurafe anlamında kullanılmaktadır (TDK, 2016).

2. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 Cinsellik ve Cinsel Mitler

2.1.1 Cinsellik

Cinsellik yalnızca cinsel aktiviteyi harekete geçiren ve doğal hedeflere yönelen bir enerji olarak düşünülmemeli, çünkü yaşantı döneminde işlenip şekil alması sonucunda kişiliğinin bir açıklaması haline dönüşen bedensel, sosyal, psikolojik kültürel ve ekonomik boyutları ile karmaşık bir bütünü oluşturmaktadır (Kinnon, Stoneman, Brody, 1984).

İnsan cinselliği psikolojik ve bedensel, cinsel arzunun sonucunda ortaya çıkmaktadır. Kişilerin yakın ilişki kurması ve devam ettirmesi açısından önemli bir faktördür. Cinselliğin temelinde sevgi, ilgi, bakım, korunma, yakın ilişki kurma, benlik saygısının artırılması gibi ihtiyaçların giderilmesi yer almaktadır. Hem cinsel ifade hem de davranış olarak hem de insan yaşamının vazgeçilemezi olarak kilit noktasındadır. İnsanın davranışı ve cinselliği bedensel, psikolojik ve kültürel koşulların etkisi altına girmektedir. İnsanların yaşamında cinsellik bazen hoş, keyif veren, romantizm, tensel temas olarak yaşanırken bazen bir görev düşüncesi ile çekimserlik olarak ve tiksinti kaynağı olarak yaşanmaktadır (CETAD, 2007a).

İnsanlar üremenin yanı sıra haz duygularına yönelik davranışlar da sergilemektedir dolayısıyla cinsellik insanın hayatının doğal ve sağlıklı bir parçasıdır. Cinsellik; fantezileri, hazzı ve şehveti, inançları, tutumları, değerleri, davranışları, rolleri ve ilişkileri kapsayan bir kavramdır. Cinsellik tüm bu boyutları ele alırken kavramların tümü her zaman gerçekleşmeyebilir.

Çünkü cinsellik, doğum öncesinde başlamakta olup ve yaşam boyunca sürerken, birey içinde yaşadığı toplumun sosyal, ekonomik durumundan, din yapısından, etik kurallar ve kültürel değerlerden, ailenin kişilik özelliklerinden, anne babanın birbirine olan tutumu gibi etkenlerden etkilenebilir (Dönmezer, 1999).

Cinsellik, insanın hayatında önemli bir noktadadır. Kişinin cinselliğe olan tutumunun ve davranışlarının gelişmesinde ailenin yapısının, eğitim seviyesinin, çevresinin ve kültürünün etkileri çok fazladır. İnsan cinselliğine bakış açısı kültürden kültüre farklılık gösterebildiği gibi aynı kültür yapısına sahip topluluk içerisinde bireysel farklılıklar olabilmektedir (Vicdan, 1995).

İnsan cinselliği kültürden kültüre farklılık gösterse dahi birçok kültürde bireylerin refah ve sağlığı için çok önemlidir. Aynı kültürün içinde yetişenlerde bile kişiden kişiye farklılık göstermektedir. Bireyler gelişim döneminde kendinde neler olduğu ve neler olmasının gerekliliğine dair düşünceleri geliştirirken ilk olarak akla gelen cinsiyet kavramıdır ve cinselliğinin en önemli ögesi cinsiyetini “kadınlık” ve “erkeklik” kavramlarını öğrenmekle başlar. Bazı kesimdeki kültürler cinselliği baskılarken, bazı kesim cinselliği açık ifade edilmesi görüşündedir. Gelişmiş toplumların insanları cinselliği birbirleri ile daha rahat paylaşıp konuşabildikleri bir durum iken gelişmekte olan insanların cinselliği bir tabudur. Kırsal kesimde insanların cinsel yaşamının tarzı ile kentsel kesimde yaşayan insanların arasında önem arz eden farklılıkları bulunmaktadır. Türkiye’de cinsel davranış karmaşık bir yapı içerisindedir. Örnek olarak; Türk toplumunda erkekler evlenmeden de önce cinsel ilişkiye girebilir, aktif cinsel ilişkisi sürdürebilir ya da tek gecelik ilişkileri olabilir, istediği kişi ile birlikte olabilir. Fakat bu durumlar kadınlar için utanç verici, ahlaksızlık olarak değerlendirilmektedir (Şahin, Şimşek ve Seyisoğlu, 2007). Günümüz toplumlarında cinsel hayat bir insanlık hakkıdır. Bu ile ilgili yeniden düzenlemeler yapılmaya başlanmıştır (Bozdemir ve Özcan, 2011).

Cinselliğin özgürce yaşanması ve doyuma ulaşması için uzlaşma sağlanmış bir kimlikte gerçekleşmektedir. Dolayısıyla kimliğin temellerinin atılması çocukluk döneminde başlamaktadır. Çocuğun erken yaşlarındaki cinsel

eğitiminde anne ve babanın bilinçli bir şekilde aktarımı sağlanmalıdır. Anne ve babalar çoğunlukla kendi cinsiyetlerine uygun aile rollerini çocuklarına aktararak, çocuca bu çerçevede cinsel kimlik alanı kazandırmaya çalışmaktadırlar. Ayrıca çocukluk sürecinde çocuğun, oynadığı oyunlar, oyun sırasında aldığı rol ve modeller cinsel kimlik gelişiminde etki olacaktır (Özdel, 2001).

2.1.2 Cinsel Mitler

Cinsellik merak konusu olmasına rağmen az bahsedilen, utanç duyulan bütün insanlığın ilk sıradaki ihtiyacı olurken gizliliği mühim bir mevzu olması sebebiyle çok karmaşık yapıdadır. Bu karmaşık yapıda olan cinsellik, yanlış ve hatalı bilgilerin sonucunda beklentilerin ve cinsel mitler ortaya çıkmasına sebep olmaktadır (Bozdemir ve Özcan, 2011). Cinsel mitlerin oluşmasında, cinsellik alakalı konuların bilimsel olarak ispatlanmamış olması, insanların kulaktan dolma bilgileri birbirine aktararak yayması, toplumun düşüncelerinin gücü ile şekil alan, hatalı ve doğru olmayan inanışlara sebep olmuştur. Arkadaş ya da akran çevresinin sahip olduğu doğru olmayan bilgileri, medya ve pornografik yayınlar aktif rol oynayarak cinsel mitlerin toplumun her bireyine yayılmasını sağlamaktadır (Sungur ve Tarcan 2007).

Cinsel bilgisizliğinden dolayı yanlış bilgi edinme, hatalı bilişsel şemaların bireyin zihninde şekillenmesine neden olur. İnsanlarda cinsellikle ilgili doğru olmayan bilgilerin çok fazla karşılaşılanı cinsel mitlerdir (Özmen, 1999).

Birey, ailesinde edinemediği cinsel bilgilenmenin kaynağı olarak arkadaşlar, kardeşler ve basın yayın organları oluşturmaktadır. Genellikle eksik ya da yanlış bilgiyi yansıtan bu kaynaklar cinsellik konusunda önyargıların ve cinsel mitlerin bilinçsizce kabul görülmesine neden olmaktadır (Özmen, 1999).

Topumlarda, farklı kültürlerde bile ön yargılardan ibaret olan cinsel mitler benzer özellikler gösterir. Cinsellikle ilgili konuların açık açık ifade edilememesi bu konuda yeterince bilimsel alt yapısının olmaması cinsel mitlerin oluşmasına en büyük nedendir (Sungur ve Tarcan, 2007). Birey cinsellikle ilgili kulaktan dolma abartılmış bilgileri ancak cinsellik eğitimi

alındığı zaman cinsel mitlere olan inanışın yerini sağlıklı cinsellik olarak zihnine yerleşecektir. Cinsellik eğitimi; bireyin bilgi edinmesini, tutumunu ve inanç şeklini, ilişki yapısını ve kimlik değerlerini yaşamı boyunca sürdüren eğitim sistemidir. Bu sistem; cinsel gelişimini, üreme sağlığını, bireylerarası ilişkilerini, sevgi, samimiyet duygularını, beden imgesi, cinsiyet rolleri ve bunun gibi kavramları kapsar (Bozdemir ve Özcan, 2011).

Cinsel hayat erkeklere aittir ve kadınlar bu hayatın sadece tüketim nesnelere olarak görülen inanış mevcuttur fakat cinsel inanışların ve mitlerin sadece kadınlar üzerinde olumsuz etkilere neden olduğunu ifade etmek yanlış olur. Erkeğin cinsel yaşamlarını duygularından uzaklaştıran yanlış inanışlar sonucunda ise erkeği her koşulda seks yapmakla ve istemekle görevlendirilen, duygularını yok sayıp bir seks makinesi olarak nitelendirmiştir. Bu yanlış ve hatalı inanışlar erkeği kimi zaman yüceltmekte, kadını aşağılamakta iki cinsiyeti birbirine karşı yabancılaştırmakta bireyin cinsel yaşamını olumsuz bir şekilde etkilemektedir (CETAD, 2006).

Aşağıda en yoğun bir şekilde inanılan cinsel mitler yer almaktadır;

Eşcinsellik bir hastalıktır:1960 ve 1970 yılları arasında yapılan bilimsel araştırmaların sonuçları doğrultusunda eşcinsel kişiler ve heteroseksüel kişilerin arasında psikolojik fonksiyonlar açısından hiç fark olmadığı görülmüştür. 1973 yılında Alman Psikiyatri Birliği(APA), eşcinselliği, ruhsal bozukluğu olan hastaların tanı ölçütlerinde kullanılan DSM' den çıkartılmıştır (DSM-5, 2013).

Eşcinsellik tedavi edilmelidir: Eşcinsellik bir hastalık olarak görülmediği için dolayısıyla tedavide gerektirmemektedir. Ruhsal bozukluk tedavisi uzmanları diğer sağlık uzmanları, eşcinselliğin zihinsel veya duygusal bir sorun olmadığına dair fikir birliğindedirler. Yapılan bilimsel araştırmaların sonuçları doğrultusunda eşcinsel yönelim ile duygusal veya sosyal problemler arasında bir ilişki olmadığı göstermiştir (Karasu, 2011, s.18).

Eşcinseller toplum için zararlıdır: Eşcinsellik cinsel bir kimlik olarak toplum tarafından kabul görülmemekle birlikte bir hastalık bir cinsel sapkınlık ya da

sapıklık olarak algısı yaygındır. Bazı insanların eşcinselliği üst tabakaların seksüel fantezisi olarak görülürken bazı insanlar tarafından tiksinti duyulan sapkınlık olarak görülmüştür (Gelbal ve Duyan 2006, s.573). Türkiye’de eşcinselliğe karşı toplumsal düzenini bozan olumsuz algı mevcuttur (Doğan, 2007).

Eşcinsel erkekler kadın gibi davranır: Eşcinsel olan bir erkek, çoğu heteroseksüel erkekten daha da erkeksi davranır (Kaptan, 2012).

Kişinin dış görünüşünden (giyimi, konuşması, davranışları) cinsel yönelimi anlaşılabilir: Eşcinsel bireylerin cinsellikle olan sosyal davranışları ve görüntüleri cinsel yönelimleri doğrudan ilişkili olmamaktadır (Kaptan, 2012).

Ev işleri kadınların görevidir: Ev içi emek olarak ifade edilen bu kavram tamamen kadınlar üzerine tanımlanmaktadır. Dolayısıyla insanların zihinlerine yer etmiş olan eve ait tüm işlerin sorumluluğu kadının yerine getirmesi olarak doğallaştırılmaktadır (Kaplan, 2011, s.170).

Yaşlanma ile birlikte cinsel yaşam sona erer: İnsanlar yaşamlarının ileriki süreçlerinde eş, sağlık ve emeklilik gibi pek çok değişimler ile karşı karşıyadır. Bu değişimlerle birlikte insanlar kendilerini zayıf, çaresiz ve fiziksel olarak yetersiz oldukları düşüncesi yaşlanma ile birlikte cinsel yaşamında sona erdiği kanısı yanlış ve yaygın mitler arasındadır (CETAD, 2007).

Menopoza girmek (adet olamamak), kadının cinsel hayatını sona erdirir: Kadının üreme hormonları ile cinselliği birbiri ile ilişkilendiren kültürel gelenek menopozla birlikte artık cinsel arzusunun sona erdiğini ifade eden yaygın ve yanlış bir kanıdır. Menopoza girmiş kadının cinsel yaşamının sona erdiğini düşünen erkekler partneri ile cinsel birlikteliği istemekte daha çekindiklerini ifade etmektedirler. Kadınların bu mite inanması ile birlikte cinsel istek ve arzularını baskılamalarına neden olmaktadır (CETAD, 2007).

Cinsel ilişki esnasında kadın, partnerinin kontrolü altında olmalıdır: Katı ve kesin bir cinsel rol yükleyen bu mit, yönlendirme yükümlülüğünü tamamen

erkeğe ait olduğunu ifade etmektedir. Bu mite inanan erkek, partnerinin cinselliği başlattığından dolayı sinirlenebilir hatta bu durum karşısında kendisini yetersiz olarak hissedebilir. Fakat yapılmış olan araştırmalarda kadının başlattığı cinsel eylem, çift için daha uyarıcı olduğunu göstermiştir (CETAD, 2007).

Cinsel ilişki esnasında kadın partnerinin isteklerine göre davranmalıdır: Eşinin istekleri doğrultusunda hareket etme yanlış inanışa göre değil cinsellikten haz alma esasına dayalı olmalıdır (Akıncı, Ajas, Karacık, Vardar, 2017).

Cinsel ilişkide eşini memnun etmek kadının görevidir: Cinsel ilişkide kadının partnerini memnun etmek bir görev değildir. Eşler arasında sevgiyi ifade etmek ve karşılıklı paylaşım yaşamaktır (Akıncı, Ajas, Karacık, Vardar, 2017).

Eşlerden birinin isteği olmadan yaşanan cinsel ilişki "tecavüz" sayılmamaktadır: Kişi rızası olmadan cinsel ilişkiye zorlamak suç olarak sayılmaktadır. Partnerlerden birinin isteği olmadan yaşanan cinsel ilişki evlilik içi suçu olarak değerlendirilmekte olup aynı zamanda da suçtur. Türk Medeni Kanunu'nun 162. maddesindeki ifadeye göre kötü ve onur zedeleyen davranış olarak ifade edilmiştir (Akıncı, Ajas, Karacık, Vardar, 2017).

Cinsel ilişki mutlaka orgazm (haz / tatmin) sonuçlanmalıdır: Bu mite göre orgazm olmadan yaşanan cinselliğin doyurucu olamayacağı düşüncesinin benimsenmesidir. Hem erkeğin hem de kadının cinsel birleşme olmadan da haz alabileceklerini reddetmektedir (CETAD, 2007).

Kadınlar yalnızca "cinsel ilişki" yoluyla orgazma ulaşabilirler: Günümüzde çoğu kadın cinsel birleşme sırasında orgazm olamamaktadır. Kadınların orgazm olması genellikle klitoris uyarılması ile gerçekleşmektedir. Klitoris uyarılmadan cinsel birleşme yaşayan kadının orgazm olması mümkün olmayabilir. Kadınlar yalnız cinsel ilişki yoluyla orgazma ulaşır yanlış inancı

ile birlikte kadın kendisini eksik hissedecektir Kadın, cinsel birliktelikte partnerinin taleplerine göre hareket etmelidir (CETAD, 2007).

Cinsel yaşamda doyuma ulaşmak için genç olmak gerekir: Kadının yetişkinlik sürecinden orta yaş sürecine doğru ilerlerken cinsel yaşamı oldukça zenginleşmiş, cinsel eylem anında cinsel haz almada artacaktır. Erkeklerde ise yaşının ilerlemesi sonucu uyarılma azalmakta ve refrakter periyot uzar kadınlarda ise orgazm olma becerilerinde artış görülmektedir. Dolayısıyla cinsel eylemin kalitesi açısından ciddi bir olumsuzluk yaşanmamaktadır. Bu açıdan bakıldığında yaşlanma bireylerde cinsel olgunlaşma sürecidir (CETAD, 2007).

Erkek çocuklar tecavüz kurbanı olmazlar: Dünya Sağlık Örgütü 2002 yılında evrensel olarak en az 150 milyon kız çocuğun, 73 milyon erkek çocuğun 18 yaş altında olduğu ve zor kullanılarak cinsel ilişki veya fiziksel teması kapsayan ayrıca daha başka cinsel şiddet türlerine de maruz kaldıklarını da bildirmiştir (WHO, 2006).

2.1.3 Cinsel Mitler İle İlgili Araştırmalar

Üniversitede okuyan kadın öğrenciler cinsel mitlerle ilgili görüşleri üzerine yapılan araştırmanın sonuçlarına göre cinsel mitleri onaylama seviyesi yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre, öğrencilerin cinselliğe ilişkin bilgilerin yeterli olmadığını ve üniversite öğrencilerine cinsellik üzerine eğitim ve danışmanlık verilmesinin önemli olduğu düşünülmüştür (Aygin, Açıl, Yaman, Yılmaz, 2017).

Cinselliğe ilişkin konularda bilgi eksikliği ya da yanlış bilgilendirme sonucunda önyargıların etkisiyle; bireyin cinselliğe dair aşırı kaygı, suçluluk duyma, başaramama korkusu oluşması, gerçekçi olmayan beklentiler içerisine girmesi sonucunda cinsel işlev bozukluklarına neden olmaktadır (Özmen, 1999).

Erkek odaklı doğu kültürler de kızlara, cinsellik eğitiminde cinsel ilişkiyi kendileri için üremek amaçlı olduğu, fakat partnerin memnuniyeti ve doyuma

ulaşmasında önemli bir görevi olduğu anlatılmaktadır ve cinsellik haz veren bir duygu olmadığı öğretilmektedir (Ohl, 2007).

CETAD' ın yapmış olduğu araştırmada, 1500 bireyi kapsayan cinsel sağlığın ve üreme sağlığının araştırmasının cinsel mitlere inanma düzeyinde, erkeklerin cinsel mitlere inanış seviyesinin yüksek olduğu anlaşılmıştır (CETAD, 2006).

CETAD' ın yapmış olduğu bir başka araştırmada, cinsel konular üzerine bilgi edinmede en çok arkadaşları ve çevresinden, gazete, dergi, medya araçları, filmler gibi kaynaklardan oluştuğu belirtilmiştir (CETAD, 2006; Yetkin, 2001).

Erkek bireylerde cinsel mitlere inanç oranları ve mitlere inanma etkenlerin üzerine yapılan araştırmada 167 erkek katılımı sağlanmıştır. Bu araştırmanın sonucuna göre cinsel mitlere inanmanın yükseldiği görülmüştür (Torun, Özaydın, 2011).

Üniversite öğrencilerinin cinsel mitlerini belirlemek ve cinsiyetine göre karşılaştırma yapmak amacıyla 72 hemşirelik bölümü öğrencileri üzerinde yapılan araştırmada öğrencilerinin tabularının olduğu ve erkek öğrencilerin en fazla mitlere inanış gösterdikleri belirtilmiştir. Genel olarak öğrencilerin cinsel mitlere inanma düzeylerinin yüksek olduğu erkek öğrencilerin tabuların farkında olduğu fakat toplumsal normların çıkamadıkları görülmüştür. Erkek ve kadınların aynı mitlere inanma düzeyi yüksek olduğu belirtilmiştir (Karabulutlu, 2018).

2.1.4 Cinsel Mitler ve Eğitim

Hem kadın hem de erkekte abartılmış ve yanlış olan cinsel mitlerin, cinsel işlev bozukluklarının oluşması dolayısıyla bu durumu yaşamında sürdürülmesinde etkisi kesinlikle bilinmektedir. Cinselliğe dair bilgisiz olma veya diğer kaynaklardan yanlış bilgilendirme insanda bilişsel şemaların oluşumuna neden olmaktadır. Bireyde bilişsel şemaların oluşumu aşırı kaygı durumu, gerçekçi olmayan beklentide olma ile başaramamak kaygısı gibi sebeplerden dolayı cinsel işlev bozukluğunun başlaması ve devam

ettirilmesinde etken olmaktadır. Yanlış bilgilendirmeden dolayı ortaya çıkan cinsel mitler, bireylerin cinselliğini özgür düşünceyle yaşamasını engelleyen kalıplaşmış yargılardır. Cinsel eğitim, bireyde kalıplaşmış yargıları ortaya çıkarmakla yetinmeyip ek olarak eğitim ve tedavi edilme sürecinde düşünceleri ve inançlarında gözden geçirmeyi sağlamaktadır (Aksöyek ve Canatar, 2018).

Bireyleri cinsel eğitim, cinsellik kavramını kapsayan tüm konularda daha rahat ifade edilmesini sağlayarak yaşamının tabusu olmaktan çıkacaktır. Fakat cinsel bilgi eksikliğini sadece halkın bilgi eksikliği olarak görmek yanlış olur. Çeşitli branşlarda görev alan hekimler ya da tıp eğitimi almakta olan öğrencilerinde cinsel eğitim programına dahil edilmelidir (Sungur, 2007; Özmen, 1999).

Toplumumuzda cinsellikle alakalı bilimsel bilgilerin eksikliği genellikle cinselliği üreme ya da çoğalma, organlarıyla ilgili biyolojik bir eylem olarak görülmekte ve cinsel eğitim almaya gerek duyulmamaktadır. Cinsel eğitim, cinsel ilişkilere ilgiyi artırıcı değil, tam tersi yanlış davranışlardan doğru davranışlara yönlendirmeye neden olmaktadır. Cinsel eğitimin amacı bireyin bedenini tanıma, duygularını fark etme ve cinsel gelişimi anlaması ve sağlıklı bir kişilik geliştirmesine, insanların haklarına, düşüncelerine ve davranışlarına saygı duyma, pozitif davranış geliştirme ve değer yargılarını geliştirmesini destekleyen eğitim sürecidir (Bayhan, 2004).

Cinsellik eğitimi yaşam boyunca işlevselliği ile bilgilenmeye, tutumlara, inanç şekline, samimi ilişki ve kimlik değerlerine etkisi olan bir eğitimidir. Dolayısıyla cinsel gelişim süreci, üreme ya da çoğalma sağlığı, bireylerarası ilişki, sevgi, samimiyet, bedensel ve cinsiyetine ait rollerini kapsamaktadır. Cinsel eğitim, bireyin cinselliğinin biyolojik boyutu ile birlikte sosyal-kültürel, psikolojik, ruhsal niteliklerini de kapsamaktadır. Cinsellik insanoğlunun doğumundan ölümüne kadar devam eden süreç olmasından dolayı bireylerin her yaşta eğitime ve bilgilendirilmeye ihtiyacı vardır. 0-6 yaş cinsel bilgilenme için en önemli süreçtir. Çünkü çocuğun bu dönemindeki sağlıklı cinsel bilgi, ergenlik

sürecinde tutum ve davranışları açısından önemlidir (Doğan ve Özkorumak, 2011).

“Amerikan Pediatri Akademisi (American Academy of Pediatrics) ergenlik öncesinde çocukların;
Cinsel organların isim ve işlevlerini
Ergenlikte neler olduğunu
Adet döngüsünü
Cinsel ilişki ve gebeliğin nasıl oluştuğunu
Gebelik önleme yöntemlerini
Eşcinsel ilişkinin ne olduğunu
Mastürbasyonu
Cinsel yolla bulaşan hastalıkları-Cinselliğe ilişkin beklenti ve değerleri bilmesi gerektiğini belirtmektedir (Öktem, 2006, s.71).”

2.2 Anne Baba Tutumları

Çocuğun gelişim sürecini kalıtım ve çevre etkileri belirlemekte ve yönlendirmektedir. Kalıtım ve çevre etkileri üzerine yapılan araştırmalara göre her ikisinin de önemli olduğunu belirtilmiştir (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Çevre etkileri, döllenme sürecinden itibaren insanı etkilemekte olan tüm dış uyaranlardır. İnsan doğduğu andan başlayarak sahip olduğu kapasite, içerisinde yaşadığı çevre ile geliştirmektedir. Çevre etkilerini belirlemek için bilim adamları ilk olarak aile incelenmiştir. Çünkü çocuğun gelişiminde doğumundan sonra en yakın çevresi ailedir (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Toplumun en küçük birimi olan aile ülkeden ülkeye kültürden kültüre farklılık gösterse dahi ailenin yerine getirmesi gereken pek çok görevi bulunmaktadır. Çocuğun doğumundan başlayarak gelişimi ve eğitiminin desteklenmesi bu görevlerin en başında gelir. Çocuğun eğitiminin temeli ailede başlamasının yanı sıra kişiliğinin oluşumu da burada belirlenir. Bundan dolayı ailenin çocuğa yaklaşımları oldukça önem taşımaktadır. Anne babalar çocuk gelişimi hakkında yeterli donanıma sahip olması gerekmektedir (Bekir, 2009).

Anne babalar çocukları sorumluluktan yoksun yetiştirmeleri kolaydır çünkü çocuklar bir şekilde büyür. Bazıları içine kapanık, bazıları cinsel tercihini hem cinsine yönlendirerek eşcinsel, bazıları zararlı alışkanlıklar edinir madde bağımlılığı gibi, bazıları başıboş, bazıları ise sıcakkanlı, anlayışlı, karşı cinse ilgi duyan, kendisiyle barışık özgüvenli bir kişilik geliştirir. Buradaki amaç bilinçli, sağlıklı bireyler yetiştirme çabasıdır (Bekir, 2009).

Her ailenin kendine has çocuk yetiştirmede farklı tutum ve yaklaşım şekli vardır. Anne babalar çocuklarının bazılarında baskı uygulamakta, bazı çocuklarına daha fazla anlayışla yaklaşmakta, bazılarında karşı daha az ilgi göstermekte, bazılarında daha fazla anlayışlı tutum sergilemekte, bazılarında ise çok fazla ayrıcalıklı davranmaktadır. Anne babaların sergiledikleri bilinçli ya da bilinçsiz olarak sergiledikleri bu tutumlarla çocukların farklı kişilik yapıda bireyler olarak yetişmelerine sebep olur (Çağdaş ve Seçer, 2011, s.134-135).

2.2.1 Otoriter- Baskıcı Anne Baba Tutumu

Kontrollü olmanın yüksek olduğu duyarlılığı düşük olan bir davranıştır. Otoriter tutuma sahip anne babanın çocuklarında da bir kişilik yapısı olduğunu göz önünde bulundurmazlar, çocuğun bilgilerini, kendisine ait kararlarını, dikkate almamaktadırlar. Çocuklarına yönelik beklentiler genelde yüksektir (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Çocuklarının isteklerini dikkate almadıkları gibi onları bastırmaya çalışmaktadırlar. Katı bir disiplin uygulanmaktadır. Çocuğa konulan kuralların nedenleri açıklanmaz. Her kuralla uymak zorundadır. Anne baba için itaat etmek, otoritesine saygı göstermek, geleneksel değerlerine sahip çıkmak oldukça önemlidir. Çocuğun bireyselleşmesi desteklenmez, özerk bir kişiliğe sahip olmasına izin verilmez. Çocuk fikri ve düşüncesini ifade edemez ve dolayısıyla çocuk benliğini ortaya çıkarmasını sağlayamaz (Dönmezer, 1999).

Otoriter anne babaların çocukları ile iletişimi yok denecek kadar az ve sert, katı soğuk, katı tavırlarla yaklaşımlar mevcuttur. Anne baba tarafından

çocuğa konulan kurallar kayıtsız ve şartsız kabul etmesi için zorlanır. Konulan kuralları reddeden çocuk cezalandırılır. Verilen ceza suçla orantılı değildir (Whirter ve Acar, 1984; Yörükoğlu, 1996). Çocukların zararsız yaramazlıkları bile ağır olarak ceza almasına neden olabilir. Otoriter anne baba tutumlarında korku kültürü aşılanmıştır. Çocuklara anne babanın kendi talepleri yerine geldiği zaman sevgi gösterirler. Bu sevgi hislerini çocuk uyurken gösterirler çünkü çocuğun şımaracağı kaygısı taşırlar. Çocuklar üzerinde katı disiplin anlayışı ve aşırı baskından kaynaklanan anne babanın her talebini yerine getirme ve boyun eğme zorunluluğu mevcuttur (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Anne babaların çocukluk evrelerinde ebeveynleri tarafında utanca boğulması, bu durumu kendi çocuklarının davranışlarını denetleme ile sürdürürler. Çocuklarını denetleyerek anne baba kendisini daha güçlü ve güvende hissedecekler. Bu durumdan sebeple çocuklarının duygularını, düşüncelerini ve davranışlarını kendileri yönlendirip ve kontrol ederler. Çocuklar kendilerine has duygu ve düşüncelerini ifade edemez anne babanın buna tahammülü yoktur. Çocuklar düşünemez, konuşamaz, kendilerine has bir dünya kurmalarına izin verilmez. Tamamen çocuktan itaat beklenir (Cüceloğlu, 1994).

Çocuk aşırı baskılı yetişmesi sonucunda kendine ait duygu ve düşüncelerini anlatamaz çekimser davranır ve etrafındaki insanların taleplerine boyun eğmeye çalışırlar. Yapılan baskı ile çocuk nazik ve dürüst ve dikkatli ve kibar davranış göstermesini sağlayabilir. Boyun eğdirilerek yetiştirilmiş çocuk daha sonraki yaşamında atılım ve girişimde yoksunluktan, çekingen bir bireyler olur (Yavuzer, 2005). Pasif, korkak, çekinme davranışları her çocukta mevcut değildir bazı çocuklar için vuran, kıran, yok eden, saldırgan davranışlar oluşabilir. Çünkü cezalandırıcı tutumla yaklaşan anne baba çocuğa olumsuz rol-model olmuş güçlünün güçsüzü ezebileceği mesajı vermiştir (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Anne babanın aşırı baskısı disiplini ile yetiştirilmiş korkuya karşı sinmiş çocuklar gizli olarak karşı koyma davranışı sergileyebilirler. Gizli karşı koyma

çocuklara göre dolaylı yoldan başkaldırı davranışıdır. Bu duruma örnek olarak; anne baba çocuğun dersleri konusunda titiz davranıyor ve baskı yaparak hareket ediyorsa, çocuk ise baş kaldırma olarak ders çalışmayacaktır. Kardeşine iyi davranmadığı için cezalandırılıyorsa, çocuk her fırsatta kardeşine karşı zarar verici davranış uygular. Sonuç olarak çocuğun bu davranışı anne babasından öç almaktır. Kendilerini güçlü hisseden çocuklarda evden kaçma davranışları görülürken kendilerini güçsüz hisseden çocuklar ise mutsuzluklarını ve yalnızlıklarını zararlı maddeler kullanarak ya da aşırı derecede eğlenme ve süslenme ile teselli edebilirler. Kimi çocuklar ise yaşamın bir anlamı ve kıymeti olmadığını düşünerek hayatlarını sonlandırabilirler (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Otoriter anne baba tarafından sık sık uygulanan ceza sonucu çocuk da vicdan gelişimini olumsuz olarak etkilenir ve çocukta suçluluk duygusu gelişir (Köknel, 1983). Anne babasına öfke, korku gibi olumsuz duygular geliştirir. Çocuğun kendi öz saygısında azalma ve dış güce karşı bağımlı hissetmesine neden olur (Gençtan, 2013).

Otoriter ailelerde; kurallar vardır ve bu kurallara uymak zorundadır. Kurallar tartışılmaz, herhangi yorum yapma hakkı yoktur. Kurallara uymadığı zaman cezalandırılır. Aile bireyleri arasında otoriteye bağlı iletişim hakimdir. Esneklik gösterilmez. Çocuğun ailede söz hakkı yoktur. Cinselliğe dair her şey bir tabu olarak görülür. Ailede ayıp, günah kavramları sürekli kullanılır. Anne baba çocuklarının sordukları sorulara kendileri uygun gördükleri ölçüde cevap verirler ya da vermezler. Çocuğun kendisinin karar vermesi yetkisi yoktur (N.Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu 2003).

2.2.1.1 Otoriter ve Baskıcı Tutumun Birey Üzerindeki Sonuçları

Karar verme yetisi gelişmemiş, benlik saygısı düşüktür. Yaratıcılıktan yoksundur. Otoriter tutum karşısında sorgusuz boyun eğmektedir. Fakat kendi otoriter konuma geldiğinde ya da kendini güçlü hissettiklerinde güçsüzü ezme eğilimi gösterme (N.Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu 2003).

Otoriter tutumu benimseyen anne babaların çocuklarında özerklik kazamamış ve içsel denetimine uygun yaşamayan bireyler olurlar. Aynı zamanda bu bireylerde denetim mekanizması gelişmemiştir (Aydın, 2010, s.15; Şendil ve Kaya, 2005, s. 86).

Anne babaların aşırı derecede baskı altında tuttukları çocuğun aşağılık duygusu geliştirmesi sonucu; içe kapanık, korkak ve çekingen kırılğan niteliklere neden olmaktadır (Kaya ve diğerleri, 2012, s.201).

Sürekli olarak eleştirilen çocuk ebeveynin ifade ettiği sözlerinin ve onların inandığı değerlerinin doğru olduğuna dair zamanla bir inanç geliştirecektir (Kulaksızoğlu, 2011, s.37). Otoriterliği benimseyen anne babanın bu eleştirileri çocuğun yaşamına yansır. Bu nedenle ne zaman bir işe girişiyor olsa hata yaptığını düşünüp korku duyacaktır. Duygu ve düşüncelerini ifade edemiyor olması, kendisinin anlaşılmaması sonucu çocuk kendini baskılar (Yılmaz, 2007, s.11).

Baskıcı ve otoriter tutumu benimseyen anne babaların temelinde aşağılık duygularının olması ve bu aşağılık duygularını ekarte etmek adına üstünlük çabasında olmaları, çocuklarının da daima bunu kanıtlamalarını isterler. Dolayısıyla bu tutumlarıyla yetişen çocuğun kendine olan saygısını kaybetmesine yalnız kalmasına ve çevresinde olan insanlara olan güveninin azalmasına neden olmaktadır (Gençtan, 2013, s.133).

2.2.2 Aşırı Hoşgörülü Anne Baba Tutumu

Aşırı hoşgörülü ebeveynler çocuklarına herhangi bir sınırlandırma getirmeyen, yanlış davranışlarda bulduklarında bile hoşgörü yaklaşan, çocuğun sınırsız hakka ve özgürlüğüne inancı geliştiren anne babalardır. Bu tutumla yetişen çocuklar çevresine bilerek zarar verseler bile anne baba bu durumu hoşgörü ile karşılarlar. Çocuğun yaptığı davranışı kabul etmediklerini belirtmezler. Çocuğun her isteği karşısında büyük çaba sarf ederler. Eğitimlerinde ceza anlayışı yoktur. Çocuğun olumsuz davranışlarında herhangi bir sınırlandırma yoktur. Yönetim anne baba da olması gerekirken

tam tersi olan çocuk anne babayı yönetir. Çocuk merkezli bir eğitimin varlığı söz konusudur (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Aşırı hoşgörölü tutum ileri yaşlarda çocuk sahibi olmuş anne babalarda veya tek çocuğu olan aile yapısında daha çok görölmektedir (Dönmezer, 1999). Ayrıca anne babaları tarafından sevgisiz ve ilgisiz yetişmiş aynı zamanda çocukluk yılları çok sıkı disiplin içinde geçmiş anne babaların çocuklarında görölür. Bazı anne babalar kendi hayatlarında çok fazla meşgul oldukları için çocuklarına karşı gerekli zamanı ayırmadıklarından dolayı suçluluk duygularını üzerlerinden atmak kendilerini rahatlatmak içinde çocuklarına karşı hoşgörölü olurlar (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Anne babanın çocuğu ile sağlıklı iletişii kuramaması, abartılmış sevgi ile büyütölmesi, çocuğun doyumsuz bir kişilik yapısı geliştirmesine neden olacaktır (Yavuzer, 2001). Abartılmış sevgi ile büyüten anne baba çocuklarının hatalarını görmek istemeyeceklerdir. Bu durum sonucunda ise çocuk olumlu davranışlar geliştiremeyecek ve şımarık davranışlara neden olacaktır (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Aşırı hoşgörölü tutum çocuğun paylaşımından yoksun bencilleşmesine neden olur. Bu çocuklar çoğunlukla bağımsız hareket eden, itaat etmeyen kişiler olur. Başkalarının kendisine hizmet etmesini beklerler ve başkalarının dikkatini çekmeyi severler. Sürekli talepleri vardır bu talepler karşı tarafı bıktırarak noktaya gelir. Anne ve babalarına karşı saygı çok az olmakla birlikte onların üzerinde hakimiyet kurmak isterler. Bazen anne babaların dışındaki kişilere karşı da egemen olmanın yollarını aramaya çalışır. Ergenlik ve yetişkinlik döneminde anti-sosyal davranışlar gösterirler (Whirter ve Acar, 1984; Gençtan, 1989).

Aşırı hoşgörölü ailelerde; Kurallar yoktur, çocuğa teslimiyet vardır. Çocuk ne yaparsa yapsın kabul edilir. Her şey her an yapılabilir. Ceza yoktur. Aşırı serbestlik hakimdir. Aşırı sevgi ortamı vardır. Neyin doğru neyin yanlış olduğunu gösteren aile disiplini yoktur (N.Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu, 2003).

2.2.2.1 Hoşgörülü Anne Baba Tutumun Birey Üzerindeki Sonuçları

Kurallara uymakta zorlanacaktır ve karar vermede güçlük çekecektir. Devamlı olarak etrafındaki insanlardan onay beklentisi içerisinde. Doğru ve yanlışın ne olduğunu algılayamaz. Keyfine göre hareket eder. Anne babadan gördüğü hoşgörüyü diğer insanlardan da bekler. Yaratıcı değildir. Sorumluluk duygusu yoktur. Ben merkezli ve doyumsuz kişilik yapısı vardır. Başkalarının haklarına karşı saygı göstermez (N.Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu 2003).

Aşırı sevgi ve abartılmış hoşgörü ile yetiştirilen çocuğun zamanla doyumsuz bir kişi olmasına neden olur. Anne baba boyun eğen çocuğun ise hakimiyet kuran bir konumda olması ile çocuğun ailesine karşı saygısı az olur. Bu durum sadece ailesine değil çevresindeki diğer insanlara karşı da hükmetmek ister (Yavuzer, 2013, s.30).

Hoşgörü ile yetiştirilmiş çocuklar disiplin ya da denetim uygulanmaz. Hatalı davranışı karşısında herhangi bir yaptırım uygulanmaz çünkü çocuğun olumlu ya da olumsuz davranışına karşı zamanında olması gereken tepkiyi almadığı için, çocuk neyde doğru ya da neyde yanlış yaptığını anlamakta güçlük çekmektedir (Adam, 2009, s.200).

Çocukların isteklerine sınırlama ya da denetim getirmeyen anne baba bu tutumu sürekli yinelemesi sonucu, çocuklar isteklerini, duygularını ve dürtülerini kontrol edemeyen, kıran vuran ve agresif çocuklar olarak ifade edilmiştir. Çocuğun bitmek bitmeyen istek ve denetimsiz davranışları anne babayı huzursuz etmekte ve dayanma gücünü azaltmaktadır. Dolayısıyla bu durum karşısında hoşgörülü davranışının tam zıddı olan katı davranan anne baba olarak karmaşık bir yapının oluşmasına neden olacaktır (Ekşi, 1999, s.52).

2.2.3 İzin Verici/İhmalkar Anne Baba Tutumu

Ebeveyn tutumunda çocuğuna olan sevgi ile yaklaşma, ilgili olma ve kabullenilmişlik düşük seviyededir. Anne babaların çocuklarına karşı kontrolü de düşük seviyededir (Yılmaz, 2013). İzin verici/İhmal edici anne baba tutumları demokratik anne baba tutumlarının tam tersidir. Çocuklarına karşı

bir sınırlama getirmemektedirler ve çocuklarını davranışlarını kontrol etmemektedir. Anne babalar çocuklarını sevgi ve sıcak ilişkiden mahrum bırakmaktadırlar (Akt; Bircan ve Erten, 2005).

Baumrind (1971a) İzin verici anne baba tutumunu 3 boyuta ayırmıştır; Birinci Alt Boyutta; anne babalar uzlaşmaz olarak ifade etmiştir. Bu ifadeye göre anne babalar uzlaşmalar fakat disiplin uygulamada aşırı gevşek ve bazı alanlarda yüksek seviyede performans beklentisindedirler anne babalar.

İkinci Alt Boyutta: Anne babalar izin vericidir aynı zamanda disiplin uygulamada aşırı gevşek ve çocuktan çok az talep de bulunmaktadır anne babalar.

Üçüncü Alt Boyutta ise; Anne babalar izin verici-uzlaşmaz ama disiplin ve taleplerinde gevşek davranırken aynı zamanda uzlaşmaz anne babalardır (Baumrind, 1971a).

2.2.3.1 İzin Verici/İhmalkar Tutumun Birey Üzerindeki Sonuçları

Baumrid (1966) göre, bu tutumda olan anne babanın çocukları istedikleri zaman yemeklerini yerler, istedikleri zaman uyurlar, istedikleri zaman televizyon izlerler, istedikleri zaman dışarıya çıkarlar.

2.2.4 Demokratik Anne Baba Tutumu

Demokratik yapıdaki annenin babanın çocukları en sağlıklı yetiştirilen bireylerdir. Bu tutum anne babaların çocuklarına karşı hoşgörülü, güven verici, destekleyici yetiştirmelerini imkan sağlayan nitelikte olmaları gerekir (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Demokratik tutumun amacı, çocuklarının kontrol edilmesinin yanı sıra ihtiyaçlarının karşılanmasına karşı duyarlı davranılmasıdır. Anne babaların temel tutarlı ve kararlı aynı zamanda güven verici olmalıdır. Ailenin uyulması gereken sınırlılıklar istikrarlı olarak daha önce belirlenir ve çocuğun idrak edebileceği şekilde açıkça ve net bir şekilde ifade edilir. Anne babanın çocuğa sınırlılıklara uyması için rehber olmalıdır. Fakat bu sınırlılıklara

uymadığı zaman bazı yaptırımların uygulanmalıdır. Bu tutumda anne babalar, çocuğun düşünce ve görüşüne önem verir. Demokratik tutumda anne babanın uygun istek ve arzularına belli sınırlar içinde özgürce yapmalarına müsaade edilir. Çocuğun sorumluluk duygusu ve bağımsız bir kişilik geliştirebilmesine destek olunur (Senemoğlu, 2005; Dönmezer, 1999). Demokratik aile tutumunda tam bir bağımsızlık yoktur. Çocuk üzerinde denetim ise abartılmış katı kurallar yerine, çocuğun kabul edebileceği mantık kuralları çerçevesinde uygulanmalıdır (Dönmezer, 1999, s.60; Durmuş, 2006, s.38). Anne babaların uyguladıkları disiplin yöntemlerinden biri çocuğu mahrum bırakmaktır. Mahrum bırakılan çocuğun hoşlandığı aktiviteden uzak kalmasını sağlamaktır. Diğer disiplin yöntemi ise anne babanın uygulaması gereken bir davranışı çocuğun sevdiği bir şeyle eşleştirmesidir (Kulaksızoğlu, 2011, s.119).

Demokratik tutumu benimseyen anne babalar çocuklarına dışarıdan denetim uygulamamakta; çocuğun kendi kendisini denetlemesine önem vermektedir. Öğüt verme gibi iletişim engellerini benimsememektedir; çocuktan yerine getirmesi gereken ve beklenen davranışın açık ve net olarak belirtilir. Çocuk burada sorumluluk sahibidir. Dolayısıyla tutum ve davranışlarla çocuğun otokontrolünü sağlayacağı düşünülmekte (Özgüven, 2011, s.212).

Demokratik tutumu benimseyen anne babalar çocuklarına koşula bağlı olmayan sevgi gösterirler. Anne babaların karşılıklı ilişkilerinde saygı, sevgi ve hoşgörüyeye dayalıdır. Bu şekilde çocuğa rol model olmaktadır. Çocuğun uyması gereken kuralla aynı zamanda anne babanın da uyması gerekmektedir. Çocuğun ilgi ve isteklerini ifade etmesi çocuğun bireysel hakkıdır (Kulaksızoğlu, 2011, s.119).

2.2.4.1 Demokratik Tutumun Bireyler Üzerindeki Sonuçları

Koşulsuz sevgi gösterilir. İlişkileri saygı ve hoşgörüyeye dayalıdır. Çocuklarının bağımsız davranışlarını destekler niteliktedir. Çocuğun içten denetimli bir kişilik yapısı geliştirmesini sağlamaktadır. Anne baba çocuklarına karşı iyi bir rol model olur. Çocuğun yapmasını istemedikleri davranışı anne babada yapmak istemez (N.Tuzcuoğlu, S. Tuzcuoğlu, 2003).

Çocuk anne baba otoritesinden korkmadan daha önceden belirlenmiş sınırlamaları dikkate alarak isteklerini ve düşüncelerini rahat bir şekilde ifade edebilir. Bu tutumla yetişen anne babaların çocukları kendisini daha iyi tanır ve eksiklerinin farkındadır. Dolayısıyla bu çocuklar kendilerini gerçekleştirme imkanı bulduğu gibi kendisini değerli hisseder, daha sonra ki zamanlarda kendilerine güvenleri yüksek olmaktadır (Özgüven, 2001, s.213).

Bu tutumda çocuklarını yetiştiren anne babalar davranışların nedenini ve sorumlulukları hakkında açıklama yaparlar. Dolayısıyla çocuklar ahlaki değerlere, toplum kurallarına saygılı bireyler olarak yetişir (Şendil ve Balkan, 2005, s.84).

Demokratik tutumu benimseyen ailelerin çocukları kendi kendini denetleme becerisine sahip olacaktır. Bu tutum sonucu çocuk zamanla özdenetim sahibi bir birey olacaktır. Evdeki rolü yükümlülükleri çocuğun girişimcilik yönünün gelişmesine neden olmaktadır. Ailenin çocuğu birey olarak kabul ettiğini hissettirmesi ve bağımsız bir kişilik geliştirmesinin desteklenmesi sonucu; çocuk kendi kendine kararlar alabilecek birey olarak yetişecek ve bu kararları alırken diğer insanlara karşı saygılı davranması gerektiğini bilecektir (Kulaksızoğlu, 2011, s.118-119).

2.2.5 Tutarsız- Dengesiz Anne Baba Tutumu

Ailenin tutarsız tutumunda aşırı hoşgörü ve katı cezalandırma arasındaki tutarsızlıktır. Disiplin yok değildir, fakat nerde ne zaman uygulanacağı konusunda belirsizlik vardır (Ersen, 2011).

Anne baba çocuğun bugünkü yaptığı yaramazlığı görmezden gelip ertesi gün ise ağır ceza veriyorsa tutarsızlık vardır. Annenin koymuş olduğu kuralı baba yok saymakta ya da babanın koyduğu kuralı anne yok sayıyor ise yine tutarsızlık vardır (Yörükoğlu, 1996).

Anne babanın tutarsız tutumu, çocuğa verdikleri eğitime bakış açısından kaynaklanıyor olabilir ya da anne babanın çocuğun yaptığı davranışlara karşı değişken davranış tarzından da kaynaklanabilmektedir (Yavuzer, 2001).

Çocuğun eğitiminde anne baba farklı bakış açısı ve farklı düşünceler ise, çocuğa karşı baba otoriter bir tutumla yaklaşırken, anne hoşgörülü, izin verici tutum ile yaklaşması tutarsız tutumla davranışın ortaya çıkmasına neden olur. Örnek verilecek olursa; çocuk kardeşinin elindeki oyuncuğu zor kullanarak alıyor ve anne bu duruma kızmayıp, bağırıp bu davranışın kardeşi üzerinde olumsuz duygu yaratacağını anlatırken, baba ise aynı davranış karşısında çocuğuna öfkeleniyor bağırıyor, kızıyor hatta ceza vermesidir. Çocuğa anne baba eğitim verirken farklı düşünce ve farklı bakış açıları ise bir taraftan görmemezlikten gelinen davranış diğer taraftan cezalandırılabilir. Biri tarafından ödüllendirilebilir diğer tarafından cezalandırılabilir. Biri tarafından demokratik tutumla yaklaşırken, diğer taraftan otoriter tutumla yaklaşılabilir. Biri tarafından izin verici tutum ile yaklaşırken diğer tarafından reddedici tutumla yaklaşılabilir. Tutarsızlık çocuğa karşı anne babanın değişken tutumları var ise bugün hoşgörü ile yaklaşır yarın aynı davranışa ceza veriyorsa örneğin, annenin kendini mutlu hissettiği gün çocuğun her istediğini yapması anneyi rahatsız etmeyecektir fakat annenin kendisini iyi hissetmediği gün ise aynı davranışta ise annenin çocuğa bağırıp, kızması ya da ceza vermesidir. Çocuğunda davranışlarında tutarsızlığa neden olur (Dönmezer, 1999).

Anne babanın tutarsız tutum ile yaklaşması disiplinin olmadığı anlamına gelmez. Fakat disiplinin hangi süreçte, nerede uygulanacağı belli değildir (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Tutarsız ve dengesiz ailelerde; Disiplin yok değildir. Aşırı hoşgörü ve katı otoriter tutum arasında gidip gelmede gelmektedir. Anne babanın keyifli veya öfkeli ruh haline bağlıdır. Aile içinde sınırlılıkların belirsizliği (Dönmezer, 1999).

2.2.5.1 Tutarsız ve dengesiz Tutumun Birey Üzerindeki Sonuçları

Ne zaman ve nasıl davranacağı konusunda çocuk belirsizlik yaşamaktadır. Çocuk dengesiz ve tutarsız bir kişilik yapısı geliştirir. Çocuk davranışlarında tutarsız hareket eder. Bu tutarsızlıklar bazı çocuklar da iç çatışma yaşamalar ve huzursuzluklara neden olur. Çocuğun zihninde uyumlu değerler sisteminin

oluşmasını engellemektedir. Sosyal çevreye uyum gösterememektedir. Çocuk kendisi ile çatışma yaşarken aynı zamanda anne babasıyla çatışma yaşamasına neden olmaktadır (Yavuzer, 2001).

Tutarsız ve dengesiz tutumu benimseyen anne babaların çocuğu neyi ne zaman yapacağını bilememesi sonucu korkak, laf dinlemeyen, pasif, sakin, kendini kanıtlamaya çalışan, asabi, kavgacı, ani öfkelenen, tepkili bir kişilik geliştirmektedir (Kaya ve diğerleri, 2012, s.210).

2.2.6 Koruyucu ve Destekçi Anne Baba Tutumu

Anne baba olmanın en temel görevlerinden bir tanesi çocuklarını etraftan gelebilecek tehlikelere karşı koruyup, kontrol etmektir. Fakat çocuğun korunması demek onun sağlıklı büyümesini engelleyecek seviyede olmamasıdır (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Anne babanın çocuğuna aşırı seviyede koruyucu tutum göstermesi, çocuğun çok fazla kontrol altında tutması ve çok fazla üzerine titremesi anlamına gelir (Yavuzer, 2001).

Bu tutumla yaklaşan anne babalar çocuğu sürekli denetim altında tutmaya çalışırlar ve çocuk adına verilecek karar yetkisinin kendilerinde olduğunu düşünürler (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Aşırı koruyucu anne babalar çocuklarının ağlamalarına dayanamamaktadırlar. Çocuklarını sürekli doktor kontrolünden geçirmektedirler. Çocuklarını sürekli olarak kucaklarında tutarlar ve yakınlarında tutarlar. Çocuğun kendine ait ihtiyaçlarını yerine getirmelerine fırsat vermeden kendileri yaparlar. Örneğin; çocuğun kendi kendine yemeğini yemesine imkan vermezler, anne elinde tabak çocuğun arkasında dolanır. Bebeklik sürecinde kendi eliyle nasıl besliyorsa yetişme sürecinde de aynı şekilde beslemeye çalışır. Çocuk çiğneyebilme yetisinde olmasına rağmen taneli ve katı olarak yiyecek vermemekte ısrar eder (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Aşırı Koruyucu Ailelerde; ebeveyn çocuğunun ağılamalarına dayanamayarak sürekli çocukla birlikte olma isteği içerisinde anne baba (Çağdaş ve Seçer, 2011). Anne baba çocuğun bağımsız hareket etmesine algılayamaz. Çocuğun her davranışını kontrol altında tutmaya çalışır. Çocuğa aşırı sevgi ve ilgi gösterilmektedir (Sargın, 2003).

2.2.6.1 Aşırı Koruyucu ve Destekçi Tutumun Birey Üzerindeki Sonuçları

Girişkenliği kısıtlayıcı özellik geliştirir. Bağımlı, utangaç ve çekingen kişilik yapısına sahiptir. Kendi başlarına karar vermede yoksun. Her yaptığı davranışı sormadan yapmaz. Kendisini koruma öğretilmediği için savunmasız. Bunun tersi kişilik geliştirenler çocuklarda ise; İnatçı, şımarık ve aşırı otoriterdir. Çevresindeki insanların haklarını arzularını dikkate almayıp insanları kullanma arzu içerindedir. Sorumluluk almaktan yoksundur (Navaro, 1989).

Aşırı koruyucu destekçi anne baba tutumu, çocukluk döneminde anne babaya, yetişkinlik sürecinde ise diğer insanlara karşı bağımlı hareket etmesinde önemli etkindir. Yalnız kalmakta güçlük çeker. Duygusal, kırılgan özellikler gösterir. Bu bireyler bağımsız bir kişilik geliştiremezler. Anne baba tarafından her arzularının yerine getirilmesinden dolayı etrafındaki diğer insanlar tarafından da aynı davranışların beklentisinde olurlar (Can, 1990; Özgüven, 2001).

2.2.7 Reddedici ve İhmal Edici Anne Baba Tutumu

Anne babaların, reddedici bir tutum içerisinde olmalarının birçok nedenlerinden dolayı, çocuğun sağlıklı büyümelerini aksatarak ona karşı düşmanca duygularla yaklaşmasıdır (Yavuzer, 2001).

Anne babaların reddedici tutum ile çocuklarının varlığını kabullenememekte olup yok sayarlar. Çocuklarının. istek ve arzularına karşı kayıtsız, onları umursamamakta, sürekli çocuklarının davranışlarını sınırlamakta ve saldırgan davranmaktadırlar (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Reddedici Ailelerde; anne babalar çocuğuna karşı düşmanymış gibi davranışlarda bulunurlar. Farkında olmadan çocuğu sevgiden, ilgiden, şefkatten yoksun bırakırlar. Çocuğun başarısızlıkları odak noktası olur ve çocuk sürekli eleştirilir. Çocuğun olumlu düşünce ve davranışları dikkate alınmaz, kötü ya da olumsuz yönleri üzerinde durulur. Anne babalar çocuğa karşı asla sevgilerini göstermezler, soğuk ve itici davranırlar, kurallarla ve emirlerle yönetmeye çalışırlar (N. Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu, 2003).

2.2.7.1 Reddedici ve İhmal Edici Tutumun Birey Üzerindeki Sonuçları

Reddedici ve ihmal edici tutumu benimseyen anne babaların çocukları saldırganlık eğilimi yüksektir (Yavuzer, 2005, s.33). Bu durumun tam zıttı sosyallik olarak içine kapanık kendi iç dünyalarına dönük, hakkını aramakta başarısız olan, pasif bireyler olarak kişilik geliştirebilirler (Özgüven, 2001, s.216).

Çocuklarını ihmal eden anne babalar onların ilgilendikleri alana, yeteneklerinde kayıtsız kalıp çocuğun saldırgan tutum sergilemesine sebep olur. Ailesinden ilgi göremeyen çocuk varlığını ispatlama, dikkat çekme davranışları gösterir. Çocuk anne babasından görmek istediği sevgiyi ve ilgiyi çevresindeki insanlardan aramaya başlaması ve ailesine karşı uzaklaşma, durumu olur (Kaya ve diğerleri, 2012).

Yetişkin rolü kazanmada başarısızdır. Kaygılı ve kendilerine karşı güvensizdirler. Çevresindeki insanlarla iletişim kuramazlar. Arkadaş edinmekte zorluk çekerler. Bu durumun tam zıttı yaşanması kendisini kanıtlama ya da gösterme çabasına girmesi de muhtemeldir, akademik ve iş hayatında başarılı bireyler de olabilirler (Yılmaz, 2018).

Kolay manipüle edilen bu çocuklar insanların çok çabuk etkisi altına girer karşıdaki kişinin amacı kötü ise her an suç işletilmeye meyillidirler (Adam, 2009, s.200).

2.2.8 Mükemmeliyetçi Anne Baba Tutumu

Mükemmeliyetçi tutumu benimseyen anne babanın çocukları, her zaman en iyi olmaya çalıştıklarında ailelerinden onay alıp, aileden sevgi görecekları düşünceindedirler. Çocuklar anne babaları gibi mükemmeliyetçi tutum geliştirirler. Asla hata yapmak istemezler. İnsanlara karşı koşulsuz sevgi ile yaklaşmazlar. Kendilerini akademik ve iş hayatında başarılı olmaktadırlar ama sosyal ilişkilerinde tam tersi durum söz konusudur (Öz Tan, 2007).

2.2.8.1 Mükemmeliyetçi Tutumun Birey Üzerindeki Sonuçları

Çocukların kendilerine güvensizdir. Yaşadıkları en küçük başarısızlıkta bile boşluğa düşerler. Yanlık ya da hata yapmaktan sürekli korkarlar. Kaygılı ruh hali vardır. Sürekli tedirgindirler. Ya aşırı titiz davranırlar ya da düzensizdir.

Mükemmeliyetçi tutum benimseyen anne babalar kendilerinin ulaşamadıkları hedefe çocukların kapasitesinin çok üstünde de olsa yerine getirmesini isterler. Dolayısıyla çocuk tüm alanlarda başarılı olması gerekir (Kaya ve diğerleri, 2012).

Çocuk çocukluğunu yaşama sürecinde iken çocukluğunu yaşayamadığı için sağlıklı olarak kişiliğini tamamlayamaz. Çocuk sevgi ve nefret duygularının arasında gelgit yaşar. Bu tutumla yetiştirilen anne babanın çocuğundan beklentiler sürekli sınırsız olduğundan çocuk da doyumsuz olur. Çocuk ne zaman duracağını bilmediğinden ve müdahaleyi ilk ana baba olmak üzere daha sonra da diğer insanlar yapar. Mükemmeliyetçi tutum çocuğun bu baskılar sebebiyle her durumda en iyisi olmak ister lakin istenilen seviyeye ulaşamadığı zaman da hayal kırıklığına neden olmaktadır (Kaya ve diğerleri, 2012).

2.2.9 Anne Baba Tutumlarında Kuramcıların Savundukları Düşünceler

Çocuğun yetiştirilmesinde ülkeden ülkeye, kültürden kültüre değişmekte olan tutumlar ve farklı uygulamalar vardır. Aynı topluma ait aile yapılarında dahi benzemeyen tutumlar benimsenmiş olduğuna rastlanmıştır. Dolayısıyla bu benzemeyen tutumlar da çocuk da sosyal, psikolojik ve duygusal gelişimine farklı sonuçlara sebep olmaktadır. Ebeveynlerin tutumları çocuklar üzerindeki kişiliğinin gelişiminde ne şekilde etkilediğini inceleyen kuramcılar ailenin

tutumlarının önem arz ettiği konusunda hemfikir oldukları her bir kuramcı çocuğun kişiliğinin gelişim sürecinde farklı noktaları odak noktası yapmışlardır (Yücel, 2013).

Freud' a göre, çocuğun kişilik gelişiminde ilk çocukluk dönemindeki yaşantılarının önemini vurgu yapmaktadır. Freud' un kuramına göre her bir gelişim evresinde kendine ait kritik noktaları bulunmaktadır. Her gelişim döneminde bireyin kendisine has temel ihtiyaçlarının giderilmesi doyuma ulaşması gerekir. Temel ihtiyaçları karşılanmadığı zaman kişilik gelişiminde engellenmiş olup çocuğun daha sonraki dönemlerinde normal olmayan davranışlar görülür. Freud' a göre, ebeveyn ve çocuk arasındaki ilişkinin kişiliğin gelişiminde önemlidir. Bu ilişki çocuğun samimi, sevgi dolu, anlayışlı olmasında kişilik gelişiminde önemli etkisi vardır (Senemoğlu, 2005, s.73).

Erikson' a sekiz kritik döneme vurgu yapmaktadır. Bu evreler bireyin gelişim süreçleri için önemli olduğunu ifade etmiştir. Birbirlerini takip eden bu evrelerden biri olumsuzluk yaşadığında diğer evreyi etkilemekte olup bu dönemde olumsuzluk yaşamasına sebep olmaktadır. Birey bu kritik süreçlerde sosyal çevresi ile aile olan ilişkisinde kendine dair algılarında çatışma halindedir. Yaşanmakta olan bu çatışma problemsiz olarak atlarsa sağlıklı kişilik gelişimini sağlamış olur (Selçuk, 2009). Hem Erikson' a göre hem de Freud' a göre çocuğun kişilik gelişiminde olumlu sürecin işlemesi için temel gereksinimlerinin doyurulması gerekir (Akt. Senemoğlu, 2005).

Maslow çevresel etmenler olarak değerlendirdiği aileyi önemli noktaya koymaktadır. Dolayısıyla Maslow' a göre, aile çocuğun bedensel ihtiyaçları ile birlikte sevmek, sevilme, saygı gibi ihtiyaçlarına önemsenmeli ve bunların doyuma ulaştırılması gerekmektedir (Akt: Bıçakçı, 2004).

Bir diğer kuramcı Adler, aile ortamının çocuğu etki alanına aldığını vurgulamış, çocuğun 5 yaşına kadar süreçte ailenin birbirine olan davranışlarının çocuğun gelişimi için çok önemli olduğunu ifade etmiştir. Buna ek olarak bebek doğarken de aileyi algılamada etkili olduğunu da belirtmiştir. Çocuğa anne baba sevgi ile yaklaşması girişimcilik yeteneğinin ve kendine olan güvenin gelişmesinde ailenin destek olması gerekmektedir (Akt: Gençtan, 1989).

2.2.10 Anne Baba Tutumlarını Etkileyen Faktörler

1-Ailenin Kültürel Değerleri

Çocuklarda ebeveynlerin tutumlarında benimsedikleri kültürün etkisi vardır. Amerikalı toplumların, Batıda yaşayan toplumların ve Japonya' da yaşayan toplumların çocuklarına sergiledikleri tutumlar çeşitlilik göstermektedir (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Yapılan bir çalışmada Japon toplumuna mensup genç nesillerin Amerika' da yaşayan genç nesillere göre akademi alanında başarı göstermelerinin sebepleri annelerinin çocuklarına karşı yaklaştıkları tutum ve davranışların etkilerinden dolayı olduğu ifade edilmiştir. Bu hedef doğrultusunda yapılan bir çalışmada, bir sene anaokuluna götüren sonra da çıkış saatinde alan Amerikanlı ve Japonyalı anneler gözlenmiştir. Amerikalı anneler okulun çıkış saatinde hızlı bir şekilde çocuklarını giydirip, onları yine hızlı bir şekilde alıp götürmüşlerdir. Fakat Japon anneler çocuklarını yavaş hareketlerde bulunmuş çocuğun tamamen işinin bitmesini oturup beklemişler, onların dikkatini dağıtacak bir davranışta bulunmamışlardır. Sonuç olarak, Japon annenin çocuğu alıp okuldan gitmesi bir saat kadar sürmüştür (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Bir başka araştırmada süper markete gelen aileler ve çocuklar gözlenmiştir. Batı ülkelerinin çocuklarının bir oraya bir buraya doğru koşuşturmasını gören anne babalar, çocuklara bağırma kızma tepkileri vermişlerdir; örneğin; "yapma diyorum!" "orayı karıştırma!" gibi. Bu davranışın benzerini Japon çocuklarında ebeveyni tarafından bağırma kızma yerine "senin bu şekilde davranırsan ben ne düşünürüm?" veya "senin bu şekilde koşuşturman, çevrendeki insanları nasıl etkiler?" şeklinde sorular olmuştur. Dolayısıyla Batılı ebeveynler çocuğa ne yapıp ne yapmaması konusunda uyarılarda bulunmak da Japon ebeveynler ise çocuğun diğer insanların duygularını ve düşüncelerini anlamasını ve çocuğun yaptığı davranışının neticelerini sorgulamasını sağlamak ve onun kendi iç disiplinini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Amerikan ebeveynlerin aceleci davranmaları neticesinde çocuğun kendi iç denetimini engellenmesine neden olmaktadır (Dönmezer, 1999).

Bizim toplumumuzda ailesinin yanından ayrılmayan çocuğa çok uslu fakat sürekli hareket eden, her şeyi sorgulan çocuğa ise yaramaz etiketi yapıştırılır. Dolayısıyla çocuk büyüklerine itaat eden, sorgulamayan, daima uyumlu olmalıdır takdir görmesi için. Yapılan çalışmaların bulgularına göre geleneksel yapıya sahip Türk ailelerinde utangaç olan, içine dönük, itaat eden çocuk olarak yetiştirildikleri ve bağımlı kişiliği desteklenen tutum içinde odlunu görülmüştür (Çağdaş ve Seçer, 2011).

2- Anne Babanın Yetiştirilme Şekli

Anne babalar çocukluk dönemlerinde anlamsızca ve gereksizce engellemelerle karşı karşıya kalmış ve anne baba olduklarında ise kendilerine verilmeyen özgürlük hakkını çocuklarına vermekteler fakat bilinç dışı çocuğa karşı bir kıskançlık göstermektedirler. Bunun sonucunda çocuğa karşı kendi ebeveynlerinin ifade ettikleri suçlama, aşağılama ifadelerini kullanırlar. Aşırı derecede baskılanmış anne babalar bu tutumun tam tersi olarak çocuğa aşırı esnek, aşırı yumuşak tutum geliştirirler (Yavuzer, 2001).

Çocuklarına ilişkin tutum ve davranışların altında anne babanın kendi çocukluk dönemlerindeki ebeveynleri ile olan ilişkilerinin etkisi vardır. Sears ve Swanson (1958), çalışmada anne babaların, çocukluk dönemlerinde kendi anne babalarının kendilerine davrandıkları gibi çocuklarına aynı şekilde davrandıklarını saptanmıştır (Dönmezer, 1999).

Çocukluk dönemlerinde aileden sevgi ve ilgi doyumuna ulaşmayan çocuklar sevgiyi öğrenemeyeceklerdir dolayısıyla daha sonraki süreçte kendileri anne baba olduklarında ebeveynlerini model aldıkları için kendi çocuklarına da aynı doyumunu veremezler. Sevgi öğrenilen bir kavram değil yaşanan bir duygudur (Çağdaş ve Seçer, 2011).

3- Anne Baba Arasındaki İlişki

Çocuğun anne babası ile olumlu ilişki kurabilmesi için ilk başta anne ve babanın birbiri arasında sağlıklı ilişki içinde olmaları gerekmektedir. anne ve babanın kurduğu samimi ve sağlıklı ilişkiler çocuklarına ve onlarla olan ilişkilerini etkileyecek, çocuklarına yönelik pozitif tutum ve davranış geliştirebilmelerinde önemli etken olacaktır. Ebeveynin arasındaki dengeli

ilişki içinde olan aile, çocuklarına da tutarlı, kabullenici, sevecen tutum sergilerler. Demokrat aile yapısının gelişmesi için ailede sevgi, merhamet, ilginin etkili olması gerekir (Çağdaş, 2012).

Ebeveynlerin arasındaki sağlıksız ilişkiler, mutsuzluklar, çatışmaları zaman içerisinde çocuğu da olumsuz yönde etkileyecektir. Aile çocuklarına karşı baskılayıcı veya aşırı koruyucu, itici ya da reddedici yaklaşımlar geliştirebilirler (Çağdaş ve Seçer, 2011).

4- Ailede Sosyo- Ekonomik Durum

Alt sosyo- ekonomik ve üst sosyo- ekonomik seviyesine sahip ebeveynlerin çocuklarına verdikleri değerlerde birbirinden ayrılan tutum içinde oldukları, yapılan araştırmanın bulgularında saptanmıştır. Otoriteyi daha düşük seviyede tutan Üst sosyo- ekonomik seviyede olan ailelerde anne babalar çocuklarına karşı başarı, eşitlik, özgürlük, sorgulama, çözüm odaklı, yaratıcı olmayı alt sosyo- ekonomik seviyede olan ailelere göre daha çok önemsemektedirler. Çocuklar arasında bireysel farklılıklar alabileceğine inanmakta olup, onlar doğuştan iyidirler. Aile çocukları ile iletişim içinde olmakta, onları bir yatırım aracı olarak görmemekte ve cinsiyeti ile ilgili herhangi bir fark gözetilmemekte (Dönmezer, 1999).

5- Çocuğun Yaşı

Ebeveynler çocuk büyümeye başladıklarında; kendilerini kontrol altına alabileceklerini, bilinçli olacaklarına ve daha isteyerek davranacaklarına inanmaktadırlar(Dönmezer, 1999).

6- Çocuğun Cinsiyeti

Dönmezer (1999), ebeveynler karşı cinsiyetine sahip çocuğuna karşı daha sevecen, yumuşak yaklaşırlar, aynı cinsiyete sahip çocuğuna reddeden bir tutum geliştirdikleri yapılan çalışmanın bulgularında saptanmıştır.

2.2.11 Anne Baba Tutumları ve Cinsel Mitler

Çocuk yaşta iken cinselliğin konuşulması yasak olarak çocuğa yansıtılmışsa, daha sonraki ergenlik sürecinde ise cinsellik içerikli konularla konuşmak birey

için çok güç olacaktır (Lenderyou, 2004). Çocuğun gelişiminin her safhasında ailenin önemli görevleri olduğu gibi cinsel eğitiminde de aileye oldukça büyük sorumluluk düşmektedir (N.Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu, 2003).

Otoriter tutum ile yetiştirilmiş ailelerde cinsel konular hakkında çocuklara bilgi verilmez, onlara göre bu konuların konuşulması günah ve yasak bilgilerdir. Çocukların cinsel konuları öğrenmesi zararlıdır. Bu tutumda olan bazı ailelerde “cinsellik=namus” olarak nitelendirenlere bile rastlanır (N.Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu, 2003).

Otoriter anne babanın çocuklarının gelişiminde üç farklı yapı görülmektedir. Birincisi; Çocukluk sürecinden başlayarak cinsel gelişimiyle alakalı anne ve babasından bilgi edinemeyen çocuk, ihtiyacı olduğu bilgileri aile dışından kaynaklara yönlendirir. Fakat başka kaynaklardan edindiği bilgiler çocuğa zararlı olacaktır.

İkincisi; Anne babanın cinselliği tabu olarak algılaması ve çocuğa karşı da tabu olarak aktarılması, ergenlik ve yetişkinlik sürecinde kız ya da erkek arkadaşları hatta evlilik hayatında dahi sorunlar olacaktır. Cinsellik ona göre utanç, korku, kötü, tabu gibi kavramları ile yaşamaya mecbur edecektir. Aşırı baskı altında yetişen çocuklar yetişkinlik sürecinde ve evlilik hayatlarında cinsiyetinin özelliklerini tam olarak yaşamayacaktır.

Üçüncüsü; Aşırı baskıcı otoriter tutum ile yetişen çocuklar duyguları bastırıldığından dolayı ailenin baskısının olmadığı ilk fırsatta cinselliğini abartılı bir şekilde yaşayacaktır (N.Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu, 2003).

Aşırı hoşgörülü anne baba tutumunu ile yetişen çocuklar cinsel eğitimde zorluk yaşarlar. Çünkü yaşamın diğer alanlarında kural olduğu gibi cinsel eğitim ve cinselliği yaşayabilmenin de kendine ait kuralları mevcuttur. Çocuğun cinsel eğitimi gibi diğer boyutları yaşamını etkileyerek ve bireyde telafisi olmayacak tahribatlara neden olacak önemli bir konuda bu tutuma uygun değildir (N.Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu, 2003, s.57).

Aşırı hoşgörölü anne baba çocuğunu bilinçli birey olması için gereken anda uyarması ve gerektiği yerde sınırlandırması ya da engelleyici tutum sergilemesi zorunludur (N.Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu, 2003, s.57).

Tutarsız anne baba tutumunu benimseyen ailelerde cinsel eğitimin temel kuralları zamanlama, dürüstlük, açık, net iletişim ve güven ortamı bu aile modelinde olmadığından çocuğun yaşamını olumsuz etkileyecektir (N.Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu, 2003, s.59). Ayrıca bu tutumla yetişen çocuk daha sonraki yaşamında, etrafındaki insanlardan onay beklentisi içinde olduğundan onlara göre davranmak adına, istemese bile cinsel yönden tavizler verme eğiliminde bulunabilir (N.Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu, 2003).

İlgisiz anne baba tutumunu benimseyen ailelerde yetişen çocuk için en önemli tehlikelerden biri çocuğun cinsel tacize açık olmasıdır. Bu tip aile ortamındaki anne babadan bulamadığı ilgi ve sevgi gereksinimini dışarıdaki insanlardan arayacaktır. Şayet etrafında gizil olarak tacizde bulunma eğiliminde olan insanlar varsa bu durum çocuk için çok büyük tehlike yaratabilir. Fakat bu durum bütün aileler için genelleme yapılamaz. Az da olsa risk durumu olsa bile bunun dikkate alınması gerekmektedir (N.Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu, 2003, s. 60).

İlgisiz anne baba tutum modelinde yetişen çocuğun doyuma ulaşmamış duygusal açlığı, karşı tarafın ilginı çekme isteği, ergenlik gelişim sürecinde ona ilk ilgi gösteren kişiye yönelebilir. Arkadaşlık ilişkilerinde seçici davranmadığı için zararlı arkadaşlıklar kurma eğiliminde olabilir (N.Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu, 2003, s. 61).

Demokratik anne baba tutumu benimseyen aile ortamında yetişen çocukların sorun yaşamaları seviyesi çok daha azdır. Çocuk anne babadan öğrenmek istediği konuları rahatlıkla sorabilir ve aileden uygun yanıtlar alabilir. Çocuğun kendisine olan güven duygusu neyi isteyip istemediğini ifade edebilir. Duygusal doyuma ulaşan çocuklarda kendilerini kullandırma söz konusu değildir. Akranları ve çevresindeki insanlarla sağlıklı ilişkiler kurabilirler (N.Tuzcuoğlu ve S. Tuzcuoğlu, 2003 s. 61).

2.2.12 Anne Baba Tutumları İle İlgili Araştırmalar

Ebeveyn tutumlarının çocuklar üzerinde ilişkinin etkisi üzerine pek çok araştırma yapılmıştır. Bu amaçla Lafore 1945 yılında yaptığı araştırma bunlardan biridir. Lafore okulöncesi dönemde olan bir grup çocuğa, ailenin gösterdiği tutumları incelemek için çocukların evlerinde sistemli gözlem tekniğini kullanmıştır. Yaptığı araştırma sonucunda bazı bulgulara rastlanmıştır:

1. *“Çocuklarına karışan ya da baskı yapan anne baba, onların düşmanca tutumları ile karşılaşmaktadırlar.*
2. *Suçlayan, cezalandıran ve gözdağı veren anne babaların çocuklarında ağlamalar daha çok gözlenmektedir.*
3. *Çocuklarını yönetmekte güçlük çektiği için onları görmemezlikten gelen ya da ilgilerini başka yönlere çeviren anne babaların çocukları, onları sürekli tedirgin etmekte, bazen de onları alaya almaktadırlar.*
4. *Anne babalar, çocuklarına karıştıkları oranda, onların direnci ile karşılaşmaktadırlar (Akt: Gençtan, 1989).”*

Bir başka araştırmada; Coopersimth otoriter tutumun benlik saygısı üzerindeki etkisi karşılaştırılmış (1967), bu araştırma sonucunda erkek çocuklarda benlik saygısının düşük olduğu görülmüştür (Akt: Çağdaş ve Seçer, 2011).

Loop(1980) yaptığı araştırmada, otoriter tutum sergilenen anne baba tutumlarında yetişen çocuklarda iç denetim gösterdiği fakat bu çocuklarda dış denetim gerçekleştirmediği ortaya koymuştur (Çağdaş ve Seçer, 2011).

İngiliz ve Amerikalı anne babaların çocuk yetiştirme biçimleri karşılaştırılmış olup nu araştırmanın sonucuna göre elde edilen bulgular da Amerikalı anne babaların çocuklar aktör rolünde anne babalar ise seyirci rolündedir. İngiliz anne babalarda ise bu durumun tam zıddı olan çocuk seyirci, anne babalar aktör rolündedir (Ekşi, 1982).

Okul öncesi çağda çocukları olan anne babaların eğitim seviyesi ortaokul mezunu olan 74 aile üzerinde araştırma yapılmıştır. Bu araştırmada anne babaların çocuklarını yetiştirmedeki tutumları ile kendisini yetiştiren ailesinin tutumlarını idrak etmeleri arasındaki bağlantıyı belirlemeyi hedeflemiştir. Araştırmanın sonucunda çocuğu yetiştirmedeki tutumları algılamaları arasında anlamlı ilişki olduğu ortaya koymuştur. Anne babalar, çocukluk dönemlerinde kendi anne babaları ile özdeşleşip anne babalarının çocuk yetiştirmede ebeveynlerinin özelliklerini rol-model olarak benimsediklerini, anne baba olduktan sonra da ebeveynlerinin çocuk yetiştirmedeki özelliklerini çocuklarına aktararak yetiştirdiklerini ifade etmişlerdir (Savran ve Kuşin, 1997).

Kulaksızıoğlu (1985) yaptığı araştırmanın bulgularına göre annelerin sosyal, ekonomik ve kültürel düzeyi yükseldiğinde aşırı koruyucu tutumlarının ve katı disiplinli tutumları azalmaktadır ve demokrat ve eşit davranma tutumlarının arttığını belirtmiştir (Saygın, 2004).

Saygın (2004), araştırma bulgularına göre annelerin eğitim seviyesi yükseldikçe çocuklara olan tutarlı disiplin tutumlarının da yükseldiği, koruyucu, fiziki ceza ve başarıları için baskı davranışlarının azaldığı görülmüştür.

Anne babaların karşı cinsiyetten olan çocuklarına karşı daha esnek ve şefkatli davrandıkları, aynı cinsiyete sahip çocuklarına ise reddedici bir tutumla yaklaştıkları yapılan bir araştırma bulguları görülmüştür (Dönmezer, 1999).

Bir başka araştırmanın bulgularına göre aşırı koruyucu anne baba tutumlarının çocuklarda yaratıcı olmayı engellediği sonucu ortaya konulmuştur (Davaslıgil, 2001).

Aşırı hoşgörülü tutumla yetişen ailelerin çocukları üzerine yapılan araştırmanın bulgularına göre; çocuğun duygularını, arzularını ve dürtülerini kontrol altına alma yeteneğinin gelişmesini engellediği anlaşılmıştır. Aynı

zamanda çocuğun şiddete meyilli davranışların arttığına dair araştırmanın bulguları elde edilmiştir (Ekşi, 1999).

Demokratik tutum sergilen anne baba tutumları üzerine yapılan araştırmanın sonucuna göre çocukların sosyalleşmesinde anne babanın etkisi görülmüştür. Araştırmada iki değişken baz alınmış olup bunlardan ilki anne babanın kontrol tutumu, ikincisi ise çocuğa destek değişkenidir (ağdaş ve Seçer, 2011).

3. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırma modeline, evrenine ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama araçlarına, verilerin analizinde kullanılan istatistik yöntemlerine yer verilmiştir.

3.1 Araştırma Modeli

Çalışmada bireylerin cinsel mitlere olan inaniş ve anne baba tutumları- demokratik, otoriter, koruyucu/istekçi- arasındaki ilişkinin anlamlılığının incelenmesi amacıyla nicel araştırma yöntemi ile hazırlanmıştır. Nicel araştırma da temel hedef bireylere ait davranışlarını gözlemlene deney veya testler aracılığı ile nesnel olarak ölçüp ve bu ölçümlerin neticesinin doğrultusunda ortaya çıkan sayısal verileri ile konu davranışları açıklama (Akman, 2014) yöntemidir.

Nicel araştırmayı tercih edilmesinde temel neden çok daha fazla kitleye uygulanabilir olması ve istatistiksel analiz vasıtasıyla elde edilen sonuçların geniş alana genellenebilir olmasıdır.

Nicel araştırma ilişkisel tasarım modeli ile Karşılaştırmalı Tanımlayıcı tasarım yöntemleri kullanılmıştır. İlişkisel tasarım iki veya daha çok değişken arasındaki ilişki durumlarını belirleyip, bu değişkenlerin birlikte tutarlı bir değişim gösterip göstermediği veya belirlemek için kullanılan bir araştırma modelidir (Metin, 2014). Karşılaştırmalı Tanımlayıcı belirgin değişken arasındaki farklılık gösteren gruplar için kullanılır (Metin, 2014).

Bu araştırma Nicel veri toplama yöntemlerinden anket yöntemi kullanılarak gönüllü katılımcılar doldurmuştur.

3.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Antalya ilinin Alanya ilçesinde bulunan 18-40 yaş arasındaki yaklaşık 51410'u Erkek ve 49470 i kadın olmak üzere yaklaşık 100880 birey oluşturmaktadır. Alanya'daki 18-40 yaş arası bu kitlenin yaklaşık % 51'ni erkekler % 49'nu ise kadınlar oluşturmaktadır (Alanya Belediyesi, 2015).

Örneklem büyüklüğünü belirlemek için kolayca ulaşılabilir birimleri seçmek amacıyla Gelişigüzel Örneklem Yöntemi kullanılmıştır. Olasılıksal Olmayan Gelişigüzel Örneklem sayısı hesaplama formülü kullanılarak, kitle sayısı $N=100880$, Anlam düzeyi $\alpha=0.05$, Etki büyüklüğü $d=0,05$ ve varyansı en büyük değer yapan p ve q oranları 0,5 olarak alındığında, seçilmesi gereken minimum örneklem büyüklüğü 397 olarak hesaplanmıştır (Baş, 2008). Elde edilen bu sonuç dikkate alınarak Örneklem sayısını oluşturan 196 kadın, 201 erkek üzere analizler 397 kişinin verisiyle yürütülmüştür.

3.3 Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada verilerin toplanmasında katılımcılara sosyo-demografik bilgi formu ile demografik bilgileri tespit edilmiş olup, ayrıca "Cinsel Mitler Ölçeği" ve "Anne Baba Tutumları Ölçeği" kullanılmıştır. Katılımcılara araştırmacı tarafından geliştirilerek sosyo- demografik bilgi formu hazırlanmıştır.

3.3.1 Sosyo Demografik Bilgi Formu

Öncelikle katılımcılara araştırmacı tarafından hem kadın hem de erkek olan bireyleri kapsayan Sosyo-demografik Bilgi Formu oluşturulmuştur (EK 1). Etik kurallar gereği katılımcılara kimlik bilgilerini içeren sorular sorulmayacaktır. Araştırmacı tarafından hazırlanmış olan Sosyo-demografik Bilgi Formunda katılımcının yaşı, eğitim durumu, medeni hali, yaşadığı yer, evli ise evlenme şekli ve süresi, annesinin eğitim seviyesi, babasının eğitim seviyesi, oturduğu yer, ailenin ekonomik durumu, çalışma durumu, aile de göç durumu ve nereden göç edildiği, cinsel partnerinin olup olmadığı, ilk cinsel bilgileri edinme şekli, cinsel bilgisini yeterli bulması, cinsellikle ilgili bilgileri nereden ya da kimden aldığı ve kimden almak isteği, cinsel bilgileri kiminle konuştuğu, evlenmeden önce cinsel ilişkiye bakışı, ilk cinsel deneyimdeki yaşı

sorularından oluşmaktadır.

3.3.2 Anne Baba Tutum Ölçeği (ABTÖ)

Türkiye’de ilk olarak anne baba tutumlarını ölçen bir ölçme aracı Kuzgun ve Eldeleklioğlu tarafından geliştirilmiştir (1972). Buna göre ana baba tutumlarını demokratik, otoriter ve ilgisiz olarak belirlemiş ve Ana Baba Tutum Envanteri olarak oluşturmuş. Sonraki süreçte bu ölçeğin yeterince güvenilirliği olmadığı düşüncesiyle tekrar bir çalışma yapıp bu ölçeğini “Ana Baba Tutumları Ölçeği” olarak düzenlemiştir. Likert tipinde olan bu ölçekte her madde 1 ile 5 arasında puan almakta olup ölçeğin içeriğindeki bazı maddeleri değiştirip, bazı maddeleri de aynen almıştır. Ayrıca istekçi, koruyucu anne baba tutumlarını tanımlamakta olan maddeleri eklemiştir (Kuzgun, Eldeleklioğlu 2012).

Kuzgun ve Eldeleklioğlu’ na (2012) göre; “anne baba tutumları ve bu tutumların maddelerin sayıları şu şekilde ifade edilmiştir.

1. *Demokratik tutum madde sayısı:35, Otoriter tutum madde sayısı:29, Koruyucu istekçi tutumda madde sayısı:22.*
2. *Faktör analizi sonuçları maddelerin önemli bir bölümünün, yüksek faktör yükleri ile I. Faktörde toplandığını, bunu II. Faktörde toplanan maddelerin izlediği, diğer faktörler ise madde sayısının 3’ ü geçmediğini göstermiştir.*
3. *Birinci faktörde yer alan maddeler incelendiğinde faktör yükleri artı olanların “Demokratik” ve eksi olanların “ Otoriter” tutumu betimleyen maddeler olduğu görülmüştür. Bu bulgu içten sevgiye dayalı ve iç denetime önem veren demokratik tutumun, sevgisizlik ve katı disiplin ile nitelenen otoriter tutumun tersi olduğu yolundaki gözlem görüşlere uygun düşmektedir. Birinci faktörde yer alan maddelerden faktör yükü en yüksek 15 madde “Demokratik Tutum Ölçeği” maddeleri olarak seçilmiştir. Bu faktörde eksi değer taşıyan faktör yükleri yüksek olan 10 madde ise Otoriter Tutumu ölçen maddeler olarak alınmıştır.*

4. İkinci faktöre “Koruyucu/İstekçi Tutum Ölçeği” adı verilmiştir. Bu ölçekte faktör yükleri doyurucu bulunan 10 maddenin 3’ü “Koruyucu” ve 7 si “İstekçi” tutumu ölçen maddelerdir, her alt ölçek için seçilen maddelerdir (Kuzgun ve Bacanlı,2012, s.67-71).”

“Kuzgun ve Eldeleklioğlu (2012) Anne baba Tutum Ölçeğinin iç tutarlılık güvenilirliğini ifade eden Cronbach Alfa güvenilirlik katsayılarını ‘Demokratik Alt Ölçeği alt boyutu için 0,89,’ ‘Koruyucu/ İstekçi Alt Ölçeği alt boyutu için 0,82’ ve ‘Otoriter Alt alt boyut için 0,78’ olarak belirtmişlerdir. Bu hesaplamalara göre madde sayısı diğerlerinden daha çok ve faktör yükleri daha yüksek olan ‘demokratik alt ölçeğinin’ iç tutarlılık ve kararlılık kat sayıları da yüksektir. ‘Koruyucu/ İstekçi alt ölçeğinin’ iç tutarlılık sayısı ‘otoriter alt ölçeğinkinden,’ iç tutarlılık katsayısı ise ‘koruyucu/ istekçi alt ölçeğinkinden’ biraz daha yüksektir (Kuzgun ve Bacanlı,2012, s.67-71).”

Bu tez çalışmasında da 397 örneklem üzerinden Cronbach alfa güvenilirlik katsayıları Demokratik Alt Boyut için 0,94, Koruyucu/ İstekçi Alt Ölçeği alt boyutu için 0,82 ve Otoriter Alt Boyut için 0,78 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlara göre, ABTÖ’ nün çalışmada kullanacağımız 397 örneklem için oldukça iyi düzeyde bir ölçek olduğu söylenebilir.

3.3.3 Cinsel Mit Ölçeği (CMÖ)

Cinsel Mitler Ölçeği, Zehra Gölbaşı, Funda Evcili, Kafiye Eroğlu, Hüdaverdi Bircan tarafından geliştirilip Türkçeye uyarlanmıştır. 28 cinsel mitten oluşan bir ölçektir. Katılımcılardan her bir önerme için, " kesinlikle katılıyorum" veya "asla katılmıyorum" ifadeleri 5 maddeden oluşmakta olup seçeneklerinden birini işaretlemeleri istenmiştir.

Bu ölçekte “her bir maddeye verilen değerler toplanarak ölçeğe ait toplam puan elde edilir. Ayrıca alt boyutlara ait madde puanları toplanarak alt boyutlara ait puanlar da elde edilebilir. Ölçeğin kesme noktası olmadığından, çıkan puanın yüksek olması inanılan cinsel mitlerin de yüksek olduğunu göstermektedir (Gölbaşı, Evcili, Eroğlu, Bircan, 2016, s.5).”

“Cinsel Mitler Ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirliği:

1. Güvenirlik: *Cinsel Mitler Ölçeği'nin güvenilirliğinin test edilmesinde madde – toplam puan korelasyonu değerlendirilmiş ve iç tutarlılık analizi yapılmıştır. İlişkili iki grup arasında T - Testi ile ölçeğin test - tekrar test güvenilirliği değerlendirilmiştir.*

2. Geçerlilik: *Cinsel Mitler Ölçeği'nin kapsam yönünden geçerli olup olmadığını belirlemek amacıyla Kendall Uyuşum Katsayısı (W) hesaplanmıştır. Cinsel Mitler Ölçeği'nin yapı geçerliliğinin test edilebilmesi için açıklayıcı faktör analizi; açıklayıcı faktör analizi ile belirlenen faktörler arasında yeterli düzeyde ilişkinin olup olmadığını, değişkenlerin faktörlerle olan ilişkisini, faktörlerin modeli açıklamakta yeterli olup olmadığını sınamak amacıyla doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır.*

Ölçeğin toplam Cronbach alfa katsayısının 0.91, test-tekrar test güvenilirlik kat sayısının 0.814'dir. Yapı geçerliliği için varimaks rotasyonu ile yapılan faktör analizinde öz değeri 1'i aşan, toplam değişkenliğin % 65.185'ini açıklayan 28 maddelik sekiz faktör elde edilmiştir. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda faktör yüklerinin 0.47- 0.88 arasında olduğu görülmüştür. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi ile ölçeğin kuramsal ve istatistiksel olarak uygun olduğu bulunmuştur. Bu çalışmadan elde edilen bulgular Cinsel Mitler Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu ve bireylerin cinsel mitlere sahip olma durumlarını belirlemek amacıyla kullanılabileceğini göstermektedir.(Gölbaşı, Evcili, Eroğlu, Bircan, 2016, s.5).”

Bu tez çalışmasında da 397 örneklem üzerinden Cronbach alfa güvenilirlik kat sayıları Cinsel Yönelim Alt Boyut 0.88, Toplumsal Cinsiyet Alt Boyut 0.85, Yaş ve Cinsellik Alt boyut 0.84, Cinsel Davranış Alt Boyut 0.87, Mastürbasyon Alt Boyut 0.79, Cinsel Şiddet Alt Boyut 0.63, Cinsel İlişki Alt Boyut 0.78, Cinsel Memnuniyet Alt Boyut 0.71 ve CMÖ' nün tamamı için 0,93 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlara göre, çalışmada kullanacağımız 397 örneklem için; CMO' nün tamamının yüksek derece güvenilir, cinsel şiddet alt

boyutu için kabul edilebilir düzeyde güvenilir ve diğer alt boyutlar için oldukça iyi düzeyde güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir.

3.4 Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında katılımcıların Cinsel Mitler Ölçeği, Anne Baba Tutumları ölçeklerinden almış oldukları puanlar arasındaki farkları anlayabilmek için verilerin istatistiksel değerlendirmesinde SPSS 22 paket programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler frekans, yüzde, ortalama, standart sapma değerleri ile sunulmuştur. Çalışmadaki soru gruplarının faktör yapısını tespit etmek amacı ile açıklayıcı faktör analizi uygulaması yapılmıştır. İki evre gruplar için bağımsız t testi analizi ve üç evre grubun karşılaştırılmasında Varyans analizi (ANOVA) testi ve farklılıklar gösteren grupların tespit edilmesi amacı ile Sidak ikili karşılaştırma testi kullanılmıştır. Boyutlar arasındaki ilişkilerin tespit edilmesi amacı ile korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Çalışmada 0,05'den küçük p değerleri istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

4. BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde İstatistiksel analizler gerçekleştirilerek elde edilen bulgular, analiz sonuçları ve yorumları ile birlikte sunulmuştur.

4.1. Demografik özelliklerin frekans dağılımı

Araştırma kapsamındaki bireylerin demografik özelliklerinin frekans dağılımları Tablo 1' de verilmiştir. Tablo 1' e göre araştırmaya katılan bireylerin yaklaşık %51'nin erkek ve %49'nun kadın olduğu görülmektedir.

Tablo 1.

Demografik özelliklerin dağılımı

Değişken	Grup	n	% Yüzde
Cinsiyet	Kadın	196	49.4
	Erkek	201	50.6
Yaş	18-24 Arası	113	28.5
	25-31 Arası	137	34.5
	32-40 Arası	147	37.0
Yaşamınızın Çoğunu Geçirdiğiniz Yer	İl	23	5.8
	İlçe	365	91.9
	Köy	9	2.3
Doğum yeri	İl	69	17.4
	İlçe	284	71.5
	Köy	44	11.1
Eğitim Düzeyi	İlköğretim	64	16.1
	Lise	160	40.3
	Üniversite	173	43.6
Meslek	Özel Sektör	101	25.4
	Öğrenci	44	11.1
	Turizm	37	9.3
	Esnaf	55	13.9
	Memur	15	3.8
	İşsiz	43	10.8
	Kalifiye Eleman	102	25.7

Tablo 1. (devam)*Demografik özelliklerin dağılımı*

Değişken	Grup	n	% Yüzde
Medeni Durum	Hiç Evlenmemiş	207	52.1
	Evli	157	39.5
	Boşanmış-Dul	33	8.3
Evli İseniz Kaç Yıldır Evlisiniz? (n=160)	1-8 Yıl Arası	72	45.0
	9-16 Yıl Arası	63	39.4
	17-24 Yıl Arası	25	15.6
Boşanmış Bireyleri Evlilik Süresi (n=33)	1-7 Yıl Arası	24	72.7
	8-21 Yıl Arası	9	27.3
Evlenme Şekli (n=190)	Görücü Usulü	39	20.5
	Tanışarak	151	79.5
Sosyal Güvence	Var	280	70.5
	Emekli Sandığı	45	11.3
	Yok	72	18.1
Aylık Gelir	Gelirim Yok	31	7.8
	1300 TL Altı	22	5.5
	1300-3000 Arası	165	41.6
	3000 TL Ve Üzeri	179	45.1

Araştırmaya katılan bireylerin yaş ortalaması $29.3 \pm 6,9$ olduğu ve % 29'nun 18-24 yaş, % 35'nin 25-31 yaş, % 37'nin 32,40 yaş arasında olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan bireylerin yaşamının çoğunu geçirdiği yerin % 92 ile ilçe, doğduğu yerin % 72 oranı ile yine ilçe olduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcıların %16'nın ilköğretim, % 40'nin lise ve % 44'nün üniversite düzeyine eğitime sahip olduğu görülmüştür. Bireylerin meslekleri incelendiğinde ise % 25'nin özel sektörde kasiyer, hizmetli ve teknik elemanlar ve bunlar gibi istihdam edilirken, % 26'nın ise yine özel sektör ve kamuda çalışan, psikolog, öğretmen, mühendis ve bunlar gibi mesleklerde çalışmaktadır. Araştırmaya katılan bireylerin yaklaşık diğer yarısının meslekleri ise öncelik sıralamasına göre esnaf, öğrenci, işsiz, turizm sektörü çalışanı ve devlet memuru olarak sıralanabilir.

Tablo 1'e göre bireylerin % 52'nin hiç evlenmemiş, %40'nin ise evli olduğu, daha önce evlenip boşanmış bireylerin oranı sadece % 8 oranında olduğu görülmüştür. Evli olan bireyler ortalama $10.2 \pm 6,2$ yıldır evli olup, % 84.4'ü 1 ile 16 yıl arasında bir süredir evlidir. Daha önce evlenip ayrılan bireylerin %

73'nün evlilikleri 1-7 yıl arasında sürmüş olup, daha önce evlenip ayrılmış bireylerin evlilik süresi 6.6 ± 5.3 yıl olarak belirlenmiştir. Ayrıca, araştırmaya katılan bireylerin % 82'nin sosyal güvenceye sahip olduğu, %18'nin sosyal güvencesinin olmadığı görülmüştür. Katılımcıların % 45'i 3000 TL ve üzeri bir gelir düzeyine ve % 42'si ise 1300 ile 3000 TL arasında bir gelir düzeyine sahiptir.

Tablo 2' de bazı ebeveyn demografik özelliklerinin frekans dağılımı verilmiştir. Araştırmaya katılan bireylerin annelerinin % 61 oranı ile ilköğretim mezunu, babalarının % 55 ile yine ilköğretim mezunu oldukları görülmektedir.

Ebeveynlerin ekonomik durumunun ise % 55 ile orta düzeyde oldukları saptanmıştır. Ebeveynlerin % 82'nin en Alanyalı bireylerden oluştuğu ve %18'nin ise göç ettiği tespit edilmiştir. Alanya'ya göç edenlerin büyük çoğunluğunun öncelik sıralamasına göre İç Anadolu Bölgesi (% 25), Yurt Dışı (% 14), Akdeniz Bölgesi (%14) ve Ege Bölgesinden (%10) oldukları görülmektedir.

Tablo 2.

Ebeveyn ile ilgili demografik özelliklerin frekans dağılımları

Değişken	Grup	n	% Yüzde
Annenin Eğitim Düzeyi	Okuryazar Değil	16	4.0
	İlköğretim	242	61.0
	Lise	103	25.9
	Üniversite	36	9.1
Babanın Eğitim Düzeyi	İlköğretim	219	55.2
	Lise	126	31.7
	Üniversite	52	13.1
Ebeveyn Ekonomik Durumu	Düşük	62	15.6
	Orta	217	54.7
	İyi	118	29.7
Ailede Daha Önce Göç Durumu Var mı?	Evet	73	18.4
	Hayır	324	81.6

Tablo 2. (devam)*Ebeveyn ile ilgili demografik özelliklerin frekans dağılımları*

Değişken	Grup	n	% Yüzde
Göç Edilen Bölge (N=73)	Akdeniz	10	13.7
	Doğu Ve Güney Doğu	4	5.5
	Ege	7	9.6
	İç Anadolu	18	24.7
	Karadeniz	6	8.2
	Marmara	6	8.2
	Yurt Dışı	10	13.7
	Diğer Bölgeler	12	16.4

4.2 Cinselliğe ilişkin özelliklerin frekans dağılımı

Cinsellik ve cinsel ilişki ilgili Bilgilere ilişkin özelliklerin Frekans Dağılımları

Tablo 3' de verilmiştir.

Tablo 3.*Cinsellik ve cinsel sağlıkla ilgili bilgilere ilişkin özelliklerin frekans dağılımları*

Değişken	Grup	n	% Yüzde	
Cinsellikle ilgili Bilgi Düzeyinizi Yeterli buluyor musunuz?	Evet	268	67.5	
	Hayır	129	32.5	
Cinsellikle İlgili Bilgileri Nereden veya Kimden Aldınız?	Anne	45	11.3	
	Baba	23	5.8	
	Kardeş	25	6.3	
	Öğretmen	15	3.8	
	Arkadaş	157	39.5	
	İletişim Aracı	70	17.6	
	Sağlık Personeli	25	6.3	
	Diğer	37	9.3	
		83	20.9	
Cinsellik ve Cinsel Sağlık ile İlgili Bilgileri Kimden Almak İstersiniz?	Anne	74	18.6	
	Baba	17	4.3	
	Kardeş	17	4.3	
	Öğretmen	58	14.6	
	Arkadaş	48	12.1	
	İletişim Aracı	84	21.2	
	Sağlık Personeli	16	4.0	
	Diğer	23	5.8	
Cinsellik ve Cinsel Sağlık Konularında Kiminle Konuşursunuz?	Anne	10	2.5	
	Baba	13	3.3	
	Kardeş	12	3.0	
	Öğretmen	107	27.0	
	Arkadaş	90	22.7	
	Doktor	130	32.7	
Hiç Kimse	12	3.0		
Diğer				

Tablo 3 incelendiğinde; araştırmaya katılan bireylerin %68'nin cinsellikle ilgili bilgilere düzeylerinin yeterli bulduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılar, geçmişte

cinsellikle ilgili bilgileri büyük çoğunlukla sırası ile %40 ile Arkadaş, %18 ile iletişim aracı ve % 11 ile Anneden aldıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar cinsellik ve cinsel sağlık ile ilgili bilgileri %21 ile sağlık personeli, % 20 ile anne ve % 19 ile babadan almak istediklerini iletmişlerdir. Araştırmaya katılan bireyler cinsellik ve cinsel sağlık konularındaki bilgileri büyük çoğunlukta sırası ile %33 ile hiç kimse, % 27 ile arkadaş ve %23 doktor ile konuştuklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.

Cinsellik ve cinsel ilişki ile ilgili özelliklerin frekans dağılımları

Değişken	Grup	n	%
Evlenmeden Önce Cinsel İlişkiye Nasıl Bakıyorsunuz?	Olumlu	295	74.3
	Olumsuz	102	25.7
Cinsel İlişki Sadece Partnerinizle mi Yaşanır?	Evet	240	60.5
	Hayır	157	39.5
Romantik İlişkide Cinsellik Önemli Yer Tutar mı?	Evet	372	93.7
	Hayır	25	6.3
Daha Önce Cinsel İlişki Yaşadınız mı?	Evet	335	84.4
	Hayır	62	15.6
İlk Cinsel İlişkinizi Kaç Yaşında Yaşadınız? (n=335)	13-17	93	27.8
	18-26	230	68.7
	27-36	12	3.6
İlk Cinsel İlişkinizi Kiminle Yaşadınız? (n=335)	Sevgili	146	43.6
	Eş	103	30.7
	Diğer	86	25.7
Halen Bir Cinsel Eşiniz Var mı? (n=335)	Evet	278	83.0
	Hayır	57	17.0

X: Aritmetik Ortalama; s.s =Standart Sapma;

Cinsellik ve cinsel ilişki ile ilgili özelliklerin frekans dağılımı Tablo 4'de verilmiştir. Bireylerin % 74'nün evlenmeden önce cinsel ilişkiye sıcak baktığı, % 61'nin cinsel ilişkiyi sadece partner'i ile yaşamayı gerektiğini düşündüğü görülmüştür.

Katılımcıların % 94'ü romantik ilişkide cinselliğin önemli bir yer tuttuğuna inandığı görülmektedir % 85'i daha önce cinsel ilişki yaşadığını belirtmiş olup, henüz cinsel bir ilişki yaşamayanların oranı sadece % 15 olarak belirlenmiştir.

Cinsel ilişki yaşayan ilk cinsel ilişkiye girme yaşı ortancası 19.7 ± 3.3 olup, % 68.7'si 18 ile 26 yaş aralığında ilk cinsel ilişkisine girdiğini ifade etmiştir.

Tablo 4' e göre bireyler ilk cinsel ilişkilerini %43 ile sevgili ve %31 ile eşleri ve % 26 ile diğer kişilerle yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan bireylerin % 83 ile halen cinsel eşe sahip olduğu görülmüştür.

4.3 Demografik özelliklerin ABTO ve CMO üzerine etkisinin incelenmesi

Demografik özelliklerin ABTÖ ve CMÖ puanlarını $\alpha=0,05$ anlamlılık seviyesinde etkileyip etkilemediği alt bölümler halinde incelenmiştir.

4.3.1 Cinsiyet değişkeninin ABTO ve CMO puanlarına etkisinin incelenmesi

Cinsiyet Değişkeninin ABTÖ ve CMÖ Puanlarına $\alpha=0,05$ anlamlılık seviyesinde bir etkisinin oluşu ya da olmadığı araştırılmış ve elde edilen ikili karşılaştırma sonuçları Tablo 5 de verilmiştir.

Tablo 5.

Cinsiyet değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanlarına etkileri

Ölçekler	Cinsiyet	n	X	s.s.	t	p
ABTÖ(Demokratik Tutum)	Kadın	196	52.92	12.73	3,82	p=0.01**
	Erkek	201	47.61	12.15		
BTÖ Koruyucu-İstekçi Tutum	Kadın	196	42.66	11.75	-0.75	p=0.45
	Erkek	201	43.54	11.41		
ABTÖ Otoriter Tutum	Kadın	196	27.53	8.86	-1.69	p=0.09
	Erkek	201	28.92	7.44		
CMÖ Cinsel Yönelim	Kadın	196	13.58	5.98	-0,95	p=0.15
	Erkek	201	14.50	5.74		
CMÖ Toplumsal Cinsiyet	Kadın	196	10.71	5.04	-6,42	p=0.01**
	Erkek	201	14.05	5.84		
CMÖ Yaş ve Cinsellik	Kadın	196	7.92	3.40	-4,09	p=0.01**
	Erkek	201	9.59	3.82		
CMÖ Cinsel Davranış	Kadın	196	5.37	2.58	-4,68	p=0.01**
	Erkek	201	7.34	3.80		

Tablo 5. (devam)*Cinsiyet değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanlarına etkileri*

Ölçekler	Cinsiyet	n	X	s.s.	t	p
CMÖ Mastürbasyon	Kadın	196	4.49	1.89	0,35	p=0.65
	Erkek	201	4.46	1.98		
CMÖ Cinsel Şiddet	Kadın	196	6.70	2.67	-5,02	p=0.01**
	Erkek	201	8.33	3.13		
CMÖ Cinsel İlişki	Kadın	196	5.39	2.63	-2,05	p=0.02*
	Erkek	201	6.08	2.74		
CMÖ Cinsel Memnuniyet	Kadın	196	5.17	2.47	-4,42	p=0.01**
	Erkek	201	6.38	2.60		
CMO Toplam	Kadın	196	59.35	18.76	-5.37	p=0.01**
	Erkek	201	70.73	20.73		

*p<0.05 ** p<0.01

Tablo 5’de cinsiyetin Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında anne babaların koruyucu/istekçi tutum ve otoriter tutum puanları üzerinde anlamlı düzeyde bir etkisinin olmadığı saptanmıştır (p=0,43,p>0,05). Erkek ve kadınların ebeveynlerin koruyucu/istekçi ve otoriter tutumlarının benzer düzeylerde olduğunu ifade etmektedir.

Bununla birlikte, cinsiyet değişkeninin Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında anne ve babaların demokratik tutumları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olduğu görülmektedir. (p=0.01<p<0.05). Çalışmada annelerin tutumlarının babalarına göre daha demokratik olduğu saptanmıştır.

Katılımcıların cinsiyet değişkene göre Cinsel Mitler Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında erkek ile kadınların cinsel yönelim ve mastürbasyon mitlerine inanma düzeylerinin benzer olduğu görülmüştür (p>0,05). Annelerin düzeyinde toplumsal cinsiyet, yaş ve cinsellik, cinsel davranış, cinsel şiddet ve toplam cinsel mitleri (p=0.01, p<0,05) ve cinsel ilişki mitinin (p=0.02< p<0,05) erkeklerinkilere göre daha düşük düzeylerde olduğu görülmektedir.

Katılımcıların cinsiyet değişkene göre Cinsel Mitler Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında erkek ile kadınların cinsel yönelim ve mastürbasyon mitlerine inanma düzeylerinin benzer olduğu görülmüştür ($p>0,05$). Annelerin düzeyinde toplum cinsiyet, yaş ve cinsellik, cinsel davranış, cinsel şiddet ve toplam cinsel mitleri ($p=0.01$, $p<0,05$) ve cinsel ilişki mitinin ($p=0.02< p<0,05$) erkeklerinkilere göre daha düşük düzeylerde olduğu görülmektedir.

Genel olarak yorumlanırsa; Alanya'daki Anne babalar kız çocuklarına erkek çocuklarından daha demokratik davranmakta ve belki de bunun da bir etkisi olarak kadınların yaşamlarında erkeklere göre daha düşük cinsel mitlere sahip olacak şekilde toplumsal cinsiyet ayrımcılığı, yaşlıların cinselliği yaşamasının yanlış görülmesi, cinsel şiddetin yanlışlığı, cinsel davranışların ve ilişkilerin kısıtlanması gibi konularda erkeklere daha hassas oldukları söylenebilir.

Tablo 5' de *katılımcıların cinsiyet durumuna göre Anne Baba Tutum ve Cinsel Mitler Ölçeğinden aldıkları puan bağımsız örneklem t-testi kullanılarak sonuçları sunulmuştur.*

4.3.2 Yaş değişkeni ile ABTO ve CMO puanları arasındaki ilişkinin incelenmesi

Tablo 6.

Yaş değişkenininin ABTÖ ve CMÖ puanları ile ilişkileri

Ölçekler	Yaş	n	X	s.s	F	p
ABTÖ Demokratik Tutum	18-24	113	51.73	12.06	1,74	p=0.18
	25-31	137	50.33	12.97		
	32-40	147	48.99	12.90		
ABTÖ Koruyucu- İstekçi Tutum	18-24	113	46.73	11.91	8.13	p=0.01**
	25-31	137	41.95	11.20		
	32-40	147	41.39	11.11		
ABTÖ Otoriter Tutum	18-24	113	30.37	8.27	5.61	p=0.01**
	25-31	137	27.55	7.94		
	32-40	147	27.21	8.11		
CMÖ Cinsel Yönelim	18-24	113	11.61	5.18	5,23	p=0.01**
	25-31	137	13.72	6.26		
	32-40	147	16.22	5.18		
CMÖ Toplumsal Cinsiyet	18-24	113	11.03	4.94	4.41	p=0.01**
	25-31	137	12.23	5.68		
	32-40	147	13.63	6.04		
CMÖ Yaş ve Cinsellik	18-24	113	8.58	3.54	0,29	p=0.89
	25-31	137	8.87	3.93		
	32-40	147	8.81	3.64		
CMÖ Cinsel Davranış	18-24	113	6.30	3.05	0.30	p=0.88
	25-31	137	6.22	3.32		
	32-40	147	6.56	3.71		
CMÖ Mastürbasyon	18-24	113	4.02	1.84	3,48	p=0.01**
	25-31	137	4.29	1.86		
	32-40	147	5.00	1.97		
CMÖ Cinsel Şiddet	18-24	113	7.36	3.18	3,02	p=0.02*
	25-31	137	7.19	3.10		
	32-40	147	7.97	2.78		
CMÖ Cinsel İlişki	18-24	113	5.22	2.55	3.74	p=0.01**
	25-31	137	5.58	2.79		
	32-40	147	6.29	2.66		
CMÖ Cinsel Memnuniyet	18-24	113	5.12	2.57	4,12	p=0.01**
	25-31	137	5.72	2.58		
	32-40	147	6.35	2.55		
CMO Toplam	18-24	113	59.25	17.98	11.08	p=0.01**
	25-31	137	63.81	21.45		
	32-40	147	70.82	20.22		

*p<0.05 ** p<0.01

Katılımcıların yaş değişkenine göre Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından almış oldukları puanlar anne babaların koruyucu/istekçi tutumları- otoriter davranışları üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada 18-24 yaş grubundaki bireylerin koruyucu/istekçi davranışlarının 32-40 yaş arasındaki bireylere göre daha yüksek düzeylerde olduğu görülmüştür ($p=0,01, p<0,05$).

Katılımcıların yaş değişkenine göre Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından almış oldukları puanlar otoriter tutum düzeylerinin ise katılımcıların yaşlarına göre farklı düzeylerde olduğu, 18-24 yaşındaki bireylerin otoriter tutum düzeylerinin diğer yaş gruplarına göre daha yüksek düzeyde olduğu görülmüştür ($p=0,01, p<0,05$).

Katılımcıların yaş değişkenine göre Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından almış oldukları puanlar demokratik tutum düzeylerinin anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür ($p=0,056 > \alpha=0,05$).

Katılımcıların yaş değişkene göre Cinsel Mitler Ölçeği alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında cinsel yönelim düzeylerinin ise katılımcıların yaşlarına göre farklı düzeylerde olduğu, 18-24 yaşındaki bireylerin cinsel yönelim düzeylerinin 34-40 yaşına göre daha yüksek düzeyde olduğu görülmüştür ($p=0,01, p<0,05$).

Katılımcıların yaş değişkene göre Cinsel Mitler Ölçeği alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında yaş ve cinsellik ve cinsel davranış düzeylerinin katılımcıların yaşlarına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$)

Katılımcıların yaş değişkene göre Cinsel Mitler Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında Mastürbasyon düzeylerinin ise katılımcıların yaşlarına göre farklı düzeylerde olduğu, 32-40 yaşındaki bireylerin cinsel yönelim düzeylerinin 18-24 yaşına göre daha yüksek düzeyde olduğu görülmüştür ($p=0,01, p<0,05$).

Katılımcıların yaş değişkene göre Cinsel Mitler Ölçeği alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında Cinsel Şiddet düzeylerinin ise katılımcıların yaşlarına göre farklı düzeylerde olduğu, 32-40 yaşındaki bireylerin Cinsel

Şiddet algı düzeylerinin diğer gruplara göre daha yüksek düzeylerde olduğu görülmüştür.

Katılımcıların yaş değişkene göre Cinsel Mitler Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında cinsel ilişki, cinsel memnuniyet, CMÖ Toplam puanlarının farklı düzeylerde olduğu görülmüştür. Farklılığının nedeninin 32-40 yaş arasındaki katılımcıların cinsel ilişki, cinsel memnuniyet, CMÖ Toplam puanlarının 18-24 yaş arasındaki bireylere göre daha yüksek düzeyde olmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir ($p=0,01, p<0,05$). Genel olarak cinsel mitlere inanma düzeylerinin ileri yaş gruplarında daha yüksek düzeylerde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6' da *katılımcıların yaşlarına göre Anne Baba Tutum Ölçeği ve Cinsel Mitler Ölçeği* puanlarının karşılaştırılması amacıyla uygulanan varyans analizi (ANOVA) kullanılarak incelenmiştir.

4.3.3 Yaşamınızın çoğunu geçirdiğiniz yer ve doğum yeri değişkenlerinin ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkisinin incelenmesi

Tablo 7.

Yaşamınızın çoğunu geçirdiğiniz yer değişkeninin CMÖ puanlarına etkisi

Ölçekler	Yer	n	X	s.s	F	p
ABTÖ Demokratik Tutum	İl	23	50.70	12.05	1,75	p=0.18
	İlçe	365	50.25	12.00		
	Köy	9	49.50	12.10		
ABTÖ Koruyucu-İstekçi Tutum	İl	23	46.73	11.91	1,60	p=0,22
	İlçe	365	41.95	11.20		
	Köy	9	41.39	11.11		
ABTÖ Otoriter Tutum	İl	23	30.37	8.27	2.30	p=0.11
	İlçe	365	27.55	7.94		
	Köy	9	27.21	8.11		
CMÖ Cinsel Yönelim	İl	23	14.26	5.31	1.69	p=0.19
	İlçe	365	13.95	5.89		
	Köy	9	17.56	5.68		
CMÖ Toplumsal Cinsiyet	İl	23	13.35	6.09	3.15	p=0.03*
	İlçe	365	12.24	5.66		
	Köy	9	16.78	5.33		

Tablo 7. (devam)*Yaşamınızın çoğunu geçirdiğiniz yer değişkeninin CMÖ puanlarına etkisi*

Ölçekler	Yer	n	X	s.s	F	p
CMÖ Yaş ve Cinsellik	İl	23	8.61	4.04	1.65	p=0.21
	İlçe	365	8.74	3.68		
	Köy	9	10.22	4.24		
CMÖ Cinsel Davranış	İl	23	6.39	2.90	1.74	p=0.18
	İlçe	365	6.32	3.38		
	Köy	9	8.44	4.69		
CMÖ Mastürbasyon	İl	23	5.30	1.66	3,09	p=0.03*
	İlçe	365	4.40	1.91		
	Köy	9	5.56	2.79		
CMÖ Cinsel Şiddet	İl	23	8.57	2.69	2.34	p=0.10
	İlçe	365	7.43	3.04		
	Köy	9	8.78	2.22		
CMÖ Cinsel İlişki	İl	23	6.17	2.53	2.46	p=0.09
	İlçe	365	5.67	2.71		
	Köy	9	7.56	2.51		
CMÖ Cinsel Memnuniyet	İl	23	6.17	2.25	2.29	p=0.11
	İlçe	365	5.72	2.62		
	Köy	9	7.44	2.35		
CMO Toplam	İl	23	68.83	18.52	3.77	p=0.01**
	İlçe	365	64.45	20.41		
	Köy	9	82.33	25.06		

F*p<0.05 ** p<0.01

Tablo 7’de katılımcıların yaşamın çoğunun geçirildiği yer durumuna göre Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında demokratik tutum, koruyucu-istekçi tutum, otoriter tutum boyutlarının farklı düzeylerde olmadığı görülmektedir. Yaşamlarını il, ilçe ve köylerde geçiren katılımcıların demokratik tutum, koruyucu-istekçi tutum, otoriter tutum düzeylerinin benzer bulunmuştur.

Katılımcıların yaşamın çoğunun geçirildiği yer durumuna göre Cinsel Mitler Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında cinsel yönelim, yaş ve cinsellik, cinsel davranış, cinsel şiddet, cinsel ilişki, cinsel memnuniyet düzeylerinin farklılık göstermediği tespit edilmiştir(p>0,05).

Katılımcıların yaşamın çoğunun geçirildiği yer durumuna göre Cinsel Mitler Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında toplumsal cinsiyet alt

boyutunda köyde yaşayan bireylerinin mitlere inanma düzeylerinin diğer gruplara göre yüksek düzeylerde olduğu görülmüştür ($p=0,03$, $p<0,05$).

Katılımcıların yaşamın çoğunun geçirildiği yer durumuna göre Cinsel Mitler Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında mastürbasyon alt boyutunda köyde ve ilde yaşayan bireylerinin mitlere inanma düzeylerinin ilçede yaşayanlara göre yüksek düzeylerde olduğu görülmüştür ($p=0,03$, $p<0,05$).

CMÖ Toplam puanları incelendiğinde köyde yaşayan bireylerinin mitlere inanma düzeylerinin diğer gruplara göre yüksek düzeylerde olduğu görülmüştür ($p=0,01$, $p<0,05$). Yaşamın çoğunu köyde geçiren bireylerin mitlere inanma düzeylerinin il ve ilçelerde yaşamını geçiren bireylere göre daha yüksek düzeylerde olduğu görülmüştür.

Tablo 7' de *katılımcıların yaşamın çoğunun geçirildiği yer durumuna göre Anne Baba Tutum ve Cinsel Mitler Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması amacıyla uygulanan varyans analizi (ANOVA) kullanılarak incelenmiştir.*

Tablo 8.

Doğum yeri değişkeninin ABTO ve CMÖ puanlarına etkisi

Ölçekler	Doğum Yeri	n	X	s.s.	F	p
ABTO demokratik	İl	69	53,45	13,61	3,51	$p=0,03^*$
	İlçe	284	49,90	12,18		
	Köy	44	47,32	13,84		
ABTO koruyucu istekçi	İl	69	41,00	12,97	1,79	$p=0,17$
	İlçe	284	43,77	11,35		
	Köy	44	42,09	10,42		
ABT Otoriter	İl	69	27,03	9,03	1,05	$p=0,35$
	İlçe	284	28,58	8,02		
	Köy	44	27,84	7,91		
CMÖ Cinsel Yönelim	İl	69	13,41	6,48	5,19	$p=0,01^{**}$
	İlçe	284	13,82	5,65		
	Köy	44	16,48	5,77		
CMÖ Toplumsal Cinsiyet	İl	69	12,23	5,45	10,14	$p=0,01^{**}$
	İlçe	284	11,87	5,55		
	Köy	44	16,11	5,84		

Tablo 8. (devam)*Doğum yeri değişkeninin ABTO ve CMÖ puanlarına etkisi*

Ölçekler	Doğum Yeri	n	X	s.s.	F	p
CMÖ Yaş ve Cinsellik	İl	69	7.67	3.66	7,49	p=0.01**
	İlçe	284	8.80	3.65		
	Köy	44	10.30	3.68		
CMÖ Cinsel Davranış	İl	69	5.86	3.14	8,25	p=0.01**
	İlçe	284	6.22	3.31		
	Köy	44	8.14	3.83		
CMÖ Mastürbasyon	İl	69	4.59	1.94	8,21	p=0.01**
	İlçe	284	4.30	1.85		
	Köy	44	5.45	2.18		
CMÖ Cinsel Şiddet	İl	69	7.20	2.81	9,48	p=0.01**
	İlçe	284	7.36	3.02		
	Köy	44	9.11	2.93		
CMÖ Cinsel İlişki	İl	69	5.54	2.70	12,22	p=0.01**
	İlçe	284	5.55	2.68		
	Köy	44	7.27	2.43		
CMÖ Cinsel Memnuniyet	İl	69	5.62	2.44	14,25	p=0.01**
	İlçe	284	5.54	2.59		
	Köy	44	7.61	2.29		
CMO Toplam	İl	69	62.12	19.10	18,26	p=0.01**
	İlçe	284	63.45	20.04		
	Köy	44	80.48	19.93		

*p<0.05 ** p<0.01

Katılımcıların doğum yerine göre Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlarının otoriter ve koruyucu/istekçi alt boyutuna istatistiksel olarak anlamlı seviyesinde bir farklılık yaratmadığı görülmüştür (p>0.05).

Katılımcıların Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından demokratik tutumun aldığı puanlarda doğum yeri fark yaratan bir değişken olduğu ve doğum yeri il olan katılımcıların demokratik düzeylerinin farklı olduğu tespit edilmiştir(p=0,03,p<0,05).

Katılımcıların doğum yeri değişkeni CMÖ toplam puanını ve CMÖ alt boyutunun tamamını istatistiksel olarak anlamlı düzeylerde etkilediği görülmektedir (p=0,01, p<0.05). Farklılıklar incelendiğinde doğum yerleri köy olan katılımcıların Cinsel mitlere inanma düzeylerinin ilçe veya ilde doğanlara

göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Köy ortamında doğan bireylerin cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, cinsel davranış, mastürbasyon, cinsel şiddet, cinsel ilişki ve cinsel memnuniyet mitlerinin il ve ilçede doğanlara göre daha yüksek düzeylerde olduğu görülmektedir.

Tablo 8' de *katılımcıların doğum yerlerine* göre Anne Baba Tutum ve Cinsel Mitler Ölçeğinden aldıkları puanlar karşılaştırılması amacıyla uygulanan varyans analizi (ANOVA) kullanılarak incelenmiştir.

4.3.4 Eğitim durumu değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanlarına etkisinin incelenmesi

Tablo 9.

Eğitim durumu değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkisi

Ölçekler	Eğitim	n	X	s.s	F	p
ABTÖ Demokratik Tutum	İlköğretim	64	43.09	13.08	7,28	p=0.01**
	Lise	160	49.63	12.47		
	Üniversite	173	53.43	11.65		
ABTÖ Koruyucu-İstekçi Tutum	İlköğretim	64	45.38	10.02	2.65	p=0.07
	Lise	160	43.66	11.42		
	Üniversite	173	41.75	12.13		
ABTÖ Otoriter Tutum	İlköğretim	64	30.02	7.68	3.23	p=0.03*
	Lise	160	28.66	7.70		
	Üniversite	173	27.17	8.70		
CMÖ Cinsel Yönelim	İlköğretim	64	17.17	4.71	5,74	p=0.01**
	Lise	160	14.85	5.57		
	Üniversite	173	12.14	5.88		
CMÖ Toplumsal Cinsiyet	İlköğretim	64	15.69	6.07	6,52	p=0.01**
	Lise	160	12.54	5.37		
	Üniversite	173	11.06	5.38		
CMÖ Yaş ve Cinsellik	İlköğretim	64	10.66	3.74	8,76	p=0.01**
	Lise	160	9.16	3.67		
	Üniversite	173	7.70	3.38		
CMÖ Cinsel Davranış	İlköğretim	64	8.47	3.53	7,05	p=0.01**
	Lise	160	6.48	3.38		
	Üniversite	173	5.49	3.00		
CMÖ Mastürbasyon	İlköğretim	64	5.44	1.85	7,98	p=0.01**
	Lise	160	4.75	1.89		
	Üniversite	173	3.87	1.81		

Tablo 9. (devam)*Eğitim durumu değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkisi*

Ölçekler	Eğitim	n	X	s.s	F	p
CMÖ Cinsel Şiddet	İlköğretim	64	9.27	2.66	8,45	p=0.01**
	Lise	160	7.70	2.89		
	Üniversite	173	6.72	2.98		
CMÖ Cinsel İlişki	İlköğretim	64	7.31	2.47	10,27	p=0.01**
	Lise	160	5.86	2.62		
	Üniversite	173	5.05	2.61		
CMÖ Cinsel Memnuniyet	İlköğretim	64	7.30	2.28	12,14	p=0.01**
	Lise	160	6.07	2.62		
	Üniversite	173	4.96	2.40		
CMO Toplam	İlköğretim	64	81.30	16.06	41.37	p=0.01**
	Lise	160	67.42	18.40		
	Üniversite	173	56.98	19.93		

*p<0.05 ** p<0.01

Araştırmaya göre eğitim durumu değişkeninin Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında demokratik tutumları ve otoriter tutumları üzerinde anlamlı fark olduğu görülmüştür. Çocuklarının eğitim düzeyleri arttıkça anne babaların demokratik tutumları yükselmekte, anne babaların otoriter tutumlarının azalmasına sebep olmaktadır(p<0,05).

Katılımcıların eğitim düzeyi Cinsel Mitler Ölçeği toplam puanını ve Cinsel Mitler Ölçeği tüm alt boyutlarından aldıkları puanlar üzerinde istatistiksel olarak anlamlı derecede etkili olduğu görülmektedir. Eğitim düzeyinin cinsel mitler üzerinde güçlü bir etkiye sahip olduğunu göstermekte olup, bireylerin eğitim düzeyi yükseldikçe onların cinsel mitlere inanma düzeylerinin azaldığı söylenebilir (p=0,01,p<0,05).

Tablo 9' da *eğitim düzeyi değişkeninin* Anne Baba Tutum ve Cinsel Mitler Ölçeği Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması amacıyla varyans analizi (ANOVA) kullanılarak incelenmiştir.

Tablo 10.

Medeni durum değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkisinin incelenmesi

Ölçekler	Medeni Hal	n	X	s.s.	F	p
ABTÖ Demokratik Tutum	Hiç	207	50.95	13.19	1.07	p=0.345
	Evlenmemiş	157	49.08	12.38		
	Evli	33	51.18	10.96		
ABTÖ Koruyucu- İstekçi Tutum	Hiç	207	45.22	12.19	7.45	p=0.01**
	Evlenmemiş	157	40.73	10.10		
	Evli	33	41.15	11.98		
ABTÖ Otoriter Tutum	Hiç	207	29.56	8.38	5.97	p=0.03**
	Evlenmemiş	157	26.94	7.63		
	Evli	33	26.06	8.36		
CMÖ Cinsel Yönelim	Hiç	207	11.89	5.32	5.87	p=0.01**
	Evlenmemiş	157	16.36	5.46		
	Evli	33	16.52	5.98		
CMÖ Toplumsal Cinsiyet	Hiç	207	11.41	5.37	14.22	p=0.01**
	Evlenmemiş	157	13.32	5.85		
	Evli	33	14.27	6.04		
CMÖ Yaş ve Cinsellik	Hiç	207	8.75	3.61	0.59	p=0.46
	Evlenmemiş	157	8.69	3.79		
	Evli	33	9.21	4.04		
CMÖ Cinsel Davranış	Hiç	207	6.15	3.14	0,56	p=0.49
	Evlenmemiş	157	6.45	3.50		
	Evli	33	7.36	4.23		
CMÖ Mastürbasyon	Hiç	207	4.07	1.85	7.41	p=0.01**
	Evlenmemiş	157	4.96	1.89		
	Evli	33	4.70	2.16		

Tablo 10. (devam)

Medeni durum değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkisinin incelenmesi

Ölçekler	Medeni Hal	n	X	s.s.	F	p
CMÖ Cinsel Şiddet	Hiç Evlenmemiş	207	7.37	3.20	0,76	p=0.34
	Evli	157	7.69	2.81		
	Boşanmış/ Dul	33	7.70	2.84		
CMÖ Cinsel İlişki	Hiç Evlenmemiş	207	5.33	2.65	4,25	p=0.01**
	Evli	157	6.13	2.67		
	Boşanmış/ Dul	33	6.42	2.85		
CMÖ Cinsel Memnuniyet	Hiç Evlenmemiş	207	5.23	2.52	9,25	p=0.01**
	Evli	157	6.34	2.55		
	Boşanmış/ Dul	33	6.61	2.66		
CMO Toplam	Hiç Evlenmemiş	207	60.21	18.94	12,27	p=0.01**
	Evli	157	69.96	20.25		
	Boşanmış/ Dul	33	72.79	24.32		

*p<0.05 ** p<0.01

Tablo 10'a göre medeni durum değişkeninin anne babaların demokratik tutumlarına istatistiksel anlamlılık düzeyinde bir etkisinin olmadığı ($p>0.05$), anne baba koruyucu/istekçi tutum ve anne baba otoriter tutum değişkenlerini ise % 99 güven düzeyinde istatistiksel olarak önemli derecede etkilediği görülmektedir ($p< 0.01$). Elde edilen sonuçlara göre; hiç evlenmemiş bireylerin anne babalarının koruyucu/istekçi ve otoriter tutumlarının evli veya evlenmiş-boşanmış bireylerin anne balarının koruyucu/ ve otoriter tutumlarına göre daha yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Cinsel Mitler Ölçeği tüm alt boyutlarından aldıkları puanlar bireyin cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, mastürbasyon, cinsel ilişki, cinsel memnuniyet mitlerini ve Cinsel Mitler Ölçeği toplam puanları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark yarattığı tespit edilmiştir ($p=0.01, p<0,05$). Farklılığın nedenin hiç evlenmemiş bireylerin cinsel yönelim, mastürbasyon, cinsel

şiddet ve cinsel ilişki mitleri evli veya evlenmiş-boşanmış bireylerinkine göre daha düşük düzeydedir ($p=0,01$, $p<0,05$). Katılımcıların medeni durumlarının yaş ve cinsellik, cinsel davranış, cinsel şiddet cinsel mitler ölçeği alt boyutlarında farklı olmadığı tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Tablo 10' da *katılımcıların eğitim düzeyine göre Anne Baba Tutum ve Cinsel Mitler Ölçeği* puanlarının Ölçeğinden aldıkları puanlar karşılaştırılması amacıyla varyans analizi (ANOVA) kullanılarak incelenmiştir.

Tablo 11.

Evlenme şekli değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanlarına etkisi

Ölçekler	Evlenme şeklinde	n	X	s.s.	t	p
ABTÖ Demokratik Tutum	Görücü Usulü	39	45.44	13.40	-2.25	p=0.03*
	Tanışarak	151	50.41	12.02		
ABTÖ Koruyucu İstekçi Tutum	Görücü Usulü	39	45.97	9.82	3.49	p=0.01* *
	Tanışarak	151	39.67	10.10		
ABTÖ Otoriter Tutum	Görücü Usulü	39	30.08	8.80	2.90	p=0.01* *
	Tanışarak	151	26.07	7.38		
CMÖ Cinsel Yönelim	Görücü Usulü	39	18.64	4.36	2.98	p=0.01**
	Tanışarak	151	15.68	5.80		
CMÖ Toplumsal Cinsiyet	Görücü Usulü	39	15.74	6.53	2,81	p=0.01**
	Tanışarak	151	12.70	5.51		
CMÖ Yaş ve Cinsellik	Görücü Usulü	39	10.28	3.50	2.94	p=0.01**
	Tanışarak	151	8.32	3.77		
CMÖ Cinsel Davranış	Görücü Usulü	39	8.67	3.88	4.21	p=0.01**
	Tanışarak	151	6.07	3.32		
CMÖ Mastürbasyon	Görücü Usulü	39	5.79	1.40	3,25	p=0.01**
	Tanışarak	151	4.66	1.99		
CMÖ Cinsel Şiddet	Görücü Usulü	39	9.08	3.12	3.35	p=0.01**
	Tanışarak	151	7.36	2.77		

Tablo 11. (devam)*Evlenme şekli değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanlarına etkisi*

Ölçekler	Evlenme şeklinde	n	X	s.s.	t	p
CMÖ Cinsel İlişki	Görücü Usulü	39	7.21	2.19	3.51	p=0.01**
	Tanışarak	151	5.89	2.75		
CMÖ Cinsel Memnuniyet	Görücü Usulü	39	7.31	2.13	3,05	p=0.01**
	Tanışarak	151	6.11	2.59		
CMO Toplam	Görücü Usulü	39	82.72	15.64	4.48	p=0.01**
	Tanışarak	151	66.79	20.72		

*p<0.05 ** p<0.01

Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından olan demokratik tutum, koruyucu - istekçi tutum, otoriter tutum alt boyutlarının evlenme şekline göre farklı düzeylerde olduğu görülmüştür. Tanışarak evlenen katılımcıların demokratik tutum düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (p=0,03,p<0,05). Koruyucu -istekçi tutum ve otoriter tutum boyutunda ise görücü usulü ile evlenen bireylerin puanlarının daha yüksek düzeylerde olduğu görülmüştür. Görücü usulü evlenen bireylerin daha yüksek düzeyde Koruyucu –istekçi ve otoriter olduğu, tanışarak evlenen bireylerin ise daha yüksek olarak demokratik tutum sergilediği söylenebilir.

Katılımcının tanışarak evlenenlerin Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlarda bireylerin, demokratik tutumları görücü usulü ile evlenen bireylerin demokratik tutumlarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca tanışarak evlenenlerin anne babalarının koruyucu/istekçi tutumları ise görücü usulü ile evlenenlerin anne babalarının koruyucu/istekçi ve otoriter tutumlarından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha düşük olduğu görülmüştür.

Tablo 11’de evlilik şekli değişkenine göre Cinsel Mitler Ölçeği toplam puanı ve Cinsel Mitler Ölçeği’nin tüm alt boyutlarının anlamlı düzeyde fark yarattığı görülmüştür. (p=0.01, p<0,05). Cinsel mitlere inanç düzeylerinin tüm alt

boyutlar için görücü usulü ile evlenen bireylerin tanışarak evlenen bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Görücü usulü ile evlenenlerin CMÖ toplam puanının tanışarak evlenen bireylere göre daha yüksek olduğunu görülmüştür.

Tablo 11' de *katılımcıların evlilik şekli değişkenine göre Anne Baba Tutum ve Cinsel Mitler Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması amacıyla varyans analizi (ANOVA) kullanılarak incelenmiştir.*

Tablo 12.

Anne eğitim düzeyinin CMÖ puanlarına etkisi

Ölçekler	Anne Eğitim	n	X	s.s.	F	p
CMÖ Cinsel Yönelim	Okur Yazar Değil	16	16.19	6.62	11.22	p=0.01**
	İlköğretim	242	15.47	5.41		
	Lise	103	11.96	5.75		
	Üniversite	36	9.47	4.72		
CMÖ Toplumsal Cinsiyet	Okur Yazar Değil	16	13.38	5.88	8.35	p=0.01**
	İlköğretim	242	13.52	5.64		
	Lise	103	10.87	5.30		
	Üniversite	36	8.83	4.84		
CMÖ Yaş ve Cinsellik	Okur Yazar Değil	16	9.13	3.05	10.25	p=0.01**
	İlköğretim	242	9.31	3.69		
	Lise	103	7.82	3.67		
	Üniversite	36	7.67	3.52		
CMÖ Cinsel Davranış	Okur Yazar Değil	16	8.00	4.31	8.74	p=0.01**
	İlköğretim	242	6.69	3.27		
	Lise	103	5.66	3.34		
	Üniversite	36	5.47	3.48		
CMÖ Mastürbasyon	Okur Yazar Değil	16	5.88	1.86	9.42	p=0.01**
	İlköğretim	242	4.79	1.83		
	Lise	103	4.07	1.98		
	Üniversite	36	2.94	1.43		
CMÖ Cinsel Şiddet	Okur Yazar Değil	16	8.94	3.15	6.47	p=0.01**
	İlköğretim	242	7.80	2.72		
	Lise	103	7.20	3.48		
	Üniversite	36	5.97	2.86		
CMÖ Cinsel İlişki	Okur Yazar Değil	16	6.00	3.29	10.77	p=0.01**
	İlköğretim	242	6.12	2.56		
	Lise	103	5.41	2.73		
	Üniversite	36	4.03	2.65		

Tablo 12. (devam)*Anne eğitim düzeyinin CMÖ puanlarına etkisi*

Ölçekler	Anne Eğitim	n	X	s.s.	F	p
CMÖ Cinsel Memnuniyet	Okur Yazar Değil	16	6.06	3.15	12.22	p=0.01**
	İlköğretim	242	6.19	2.40		
	Lise	103	5.60	2.64		
	Üniversite	36	3.47	2.43		
CMO Toplam	Okur Yazar Değil	16	73.56	23.11	11.87	p=0.01**
	İlköğretim	242	69.89	18.58		
	Lise	103	58.59	20.39		
	Üniversite	36	47.86	18.49		

** p<0.01

Annenin eğitim düzeyinin Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarının demokratik tutum, koruyucu -istekçi tutum, otoriter tutum boyutlarının Anne Baba tutumlarını istatistiksel anlamlılık seviyesinde etkilemediği görülmüştür(p >0.05).

Tablo 12'de annelerin eğitim düzeylerine göre Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarının demokratik tutum, koruyucu -istekçi tutum, otoriter tutum boyutlarının farklı düzeylerde olmadığı görülmüştür (p>0,05).

Katılımcıların anne eğitim düzeylerine göre Cinsel mitlere inanç düzeylerinin farklı düzeylerde olduğu görülmüştür. Eğitim düzeyi üniversite olan annelerin cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, cinsel davranış, mastürbasyon, cinsel şiddet, cinsel ilişki ve cinsel memnuniyet düzeylerinin daha düşük olduğu görülmüştür. Anne eğitimi yüksek düzeyde olan bireylerin cinsel mitlere inanç düzeylerinin daha düşük düzeylerde olduğu görülmüştür(p=0,01,p<0,05).

Tablo 12' de *katılımcıların Anne eğitim düzeyinin göre Cinsel Mitler Ölçeği* alt boyutlarından aldıkları puanların karşılaştırılması amacıyla uygulanan varyans analizi (ANOVA) kullanılarak incelenmiştir.

Tablo 13.*Baba eğitim düzeyinin CMÖ puanlarına etkisi*

Ölçekler	Baba Eğitim	n	X	s.s	F	p
CMÖ Cinsel Yönelim	İlköğretim	219	15.42	5.60	6.71	p=0.01**
	Lise	126	13.16	5.76		
	Üniversite	52	10.40	5.33		
CMÖ Toplumsal Cinsiyet	İlköğretim	219	13.26	5.63	5.78	p=0.01**
	Lise	126	11.89	5.68		
	Üniversite	52	10.04	5.34		
CMÖ Yaş ve Cinsellik	İlköğretim	219	9.03	3.71	3.84	p=0.01**
	Lise	126	8.66	3.60		
	Üniversite	52	7.90	3.87		
CMÖ Cinsel Davranış	İlköğretim	219	6.72	3.44	3.18	p=0.03*
	Lise	126	5.87	3.12		
	Üniversite	52	6.10	3.72		
CMÖ Mastürbasyon	İlköğretim	219	4.74	1.88	5.12	p=0.01**
	Lise	126	4.34	1.98		
	Üniversite	52	3.67	1.83		
CMÖ Cinsel Şiddet	İlköğretim	219	7.91	2.82	6.18	p=0.01**
	Lise	126	7.20	3.12		
	Üniversite	52	6.71	3.37		
CMÖ Cinsel İlişki	İlköğretim	219	6.05	2.67	6.03	p=0.01**
	Lise	126	5.69	2.66		
	Üniversite	52	4.54	2.63		
CMÖ Cinsel Memnuniyet	İlköğretim	219	6.13	2.47	8,26	p=0.01**
	Lise	126	5.77	2.67		
	Üniversite	52	4.35	2.57		
CMO Toplam	İlköğretim	219	69.27	19.18	14.35	p=0.01**
	Lise	126	62.57	20.75		
	Üniversite	52	53.71	20.80		

*p<0.05 ** p<0.01

Araştırmaya göre babanın eğitim düzeyi değişkeninin Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarının demokratik tutum, koruyucu -istekçi tutum, otoriter tutum boyutlarının Anne Baba tutumlarını istatistiksel anlamlılık seviyesinde etkilemediği görülmüştür(p >0.05).

Tablo 13'te ABTÖ ölçeği alt boyutlarından olan demokratik tutum, koruyucu -istekçi tutum, otoriter tutum alt boyutlarının babaların eğitim düzeylerine göre farklı düzeylerde olmadığı görülmüştür (p>0,05).

Tablo 13’de babaların eğitim düzeylerine göre Cinsel Mitler Ölçeği Cinsel mitlere inanç düzeylerinin istatistiksel olarak farklı düzeylerde olduğu görülmüştür. Eğitim düzeyi ilköğretim düzeyinde olan babaların çocuklarının cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, cinsel davranış, mastürbasyon, cinsel şiddet, cinsel ilişki ve cinsel memnuniyet düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Baba eğitimi ilköğretim yani düşük düzeyde olan bireylerin cinsel mitlere inanç düzeylerinin daha yüksek düzeylerde olduğu söylenebilir ($p=0,01, p<0,05$).

Tablo 13’ de *katılımcıların Baba eğitim düzeyinin göre Cinsel Mitler Ölçeği alt boyutları puanlarının karşılaştırılması için yapılan varyans analizi (ANOVA)* sonucunda elde edilen bulgular gösterilmiştir.

4.3.5 Ebeveyn ekonomik durumunun ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkilerinin incelenmesi

Ebeveyn ekonomik durumlarına göre ABTÖ ve CMÖ puanlarına ilişkin karşılaştırmalar Tablo 14’ de verilmiştir.

Tablo 14.

Ebeveyn ekonomik durumunun ABTÖ ve CMÖ puanlarına üzerine etkisi

Ölçekler	Ekonomik Düzey	n	X	s.s	F	p
ABTÖ Demokratik Tutum	Düşük	53	46.00	12.97	4.36	p=0.01**
	Orta	165	50.69	12.97		
	İyi	179	51.62	11.68		
ABTÖ Koruyucu İstekçi Tutum	Düşük	53	45.44	12.51	2.99	p=0.04*
	Orta	165	42.00	11.87		
	İyi	179	43.91	10.30		
ABTÖ Otoriter Tutum	Düşük	53	29.73	8.06	1.73	p=0.18
	Orta	165	27.62	8.48		
	İyi	179	28.56	7.65		

Tablo 14. (devam)*Ebeveyn ekonomik durumunun ABTÖ ve CMÖ puanlarına üzerine etkisi*

Ölçekler	Ekonomik Düzey	n	X	s.s	F	p
CMÖ Cinsel Yönelim	Düşük	53	15.24	5.54	4.22	p=0.01**
	Orta	165	14.53	5.76		
	İyi	179	12.53	5.98		
CMÖ Toplumsal Cinsiyet	Düşük	53	13.94	5.40	5.29	p=0.01**
	Orta	165	12.64	5.68		
	İyi	179	11.17	5.71		
CMÖ Yaş ve Cinsellik	Düşük	53	9.90	3.71	5.12	p=0.01**
	Orta	165	8.85	3.71		
	İyi	179	8.01	3.56		
CMÖ Cinsel Davranış	Düşük	53	7.23	3.60	3.97	p=0.01**
	Orta	165	6.37	3.43		
	İyi	179	5.91	3.15		
CMÖ Mastürbasyon	Düşük	53	4.56	2.01	4.17	p=0.01**
	Orta	165	4.69	1.98		
	İyi	179	4.04	1.76		
CMÖ Cinsel Şiddet	Düşük	53	8.19	2.68	4.55	p=0.01**
	Orta	165	7.55	2.98		
	İyi	179	7.13	3.21		
CMÖ Cinsel İlişki	Düşük	53	6.66	2.57	7.58	p=0.01**
	Orta	165	5.85	2.71		
	İyi	179	5.06	2.61		
CMÖ Cinsel Memnuniyet	Düşük	53	6.73	2.45	6.87	p=0.01**
	Orta	165	5.91	2.57		
	İyi	179	5.05	2.58		
CMO Toplam	Düşük	53	72.45	19.39	5.28	p=0.01**
	Orta	165	66.39	20.11		
	İyi	179	58.89	20.43		

*p<0.05 ** p<0.01

Katılımcıların ebeveyn ekonomik durumuna göre Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında demokratik tutum ve koruyucu/istekçi tutumu üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Farklılığının nedenin ekonomik durumu düşük olan katılımcıların demokratik tutumlarının düşük koruyucu/istekçi tutumlarını ise daha yüksek düzeyde olduğu görülmüştür (p<0,05) Çalışmada ekonomik durumun Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında otoriter tutumlar üzerinde

istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir ($p=0,18, p>0,05$).

Tablo 14'de incelendiğinde; ebeveyn ekonomik durumunu değişkenin CMÖ toplam puanı ve Cinsel Mitler Ölçeğinden aldıkları puanlar tüm alt boyutlarını anlamlı düzeyde farklılık görmektedir ($p=0,01, p<0,05$). Çalışmada iyi ekonomik düzeye sahip olan ebeveynlerinin ekonomik durumu düşük veya orta düzeyde olan ebeveynlere göre daha düşük düzeyde cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, yaş ve cinsellik, cinsel davranış, mastürbasyon, cinsel şiddet, cinsel ilişki ve cinsel memnuniyet mitlerine sahiptirler.

Ebeveynlerin ekonomik seviyesi arttıkça CMÖ toplam puanında azaldığı söylenebilir. Sonuç olarak; ebeveynleri düşük gelir grubunda olan bireyler en yüksek mitlere sahipken ebeveynleri orta gelir düzeyine sahip olan bireylerde toplam cinsel mit miktarı istatistiksel farklılık yaratacak şekilde düşmekte ve ebeveynleri iyi gelir düzeyine sahip bireylerin toplam cinsel mitleri en düşük değer sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 14'de *katılımcıların ebeveyn ekonomik durumuna göre Anne Baba Tutum ve Cinsel Mitler Ölçeği* puanların karşılaştırılması amacıyla varyans analizi (ANOVA) kullanılarak incelenmiştir.

4.4 Cinsellik ve cinsel sağlık ile ilgili özelliklerin ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkilerinin incelenmesi

4.4.1 Cinsellik ve cinsel sağlık ile ilgili bilgi düzeyi ve bilgi alma kaynaklarının ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkilerinin incelenmesi

Tablo 15.

Bireyin cinsellikle ilgili bilgi düzeyini yeterli bulup bulmamasının ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkisi

Ölçekler	Bilgi Düzeyi	n	X	s.s.	t	p
ABTÖ Demokratik Tutum	Yeterli	286	51.68	12.46	3.31	p=0.01**
	Yetersiz	129	47.22	12.73		
ABTÖ Koruyucu İstekçi Tutum	Yeterli	286	43.49	11.97	0.95	p=0.34
	Yetersiz	129	42.31	10.72		
ABTÖ Otoriter Tutum	Yeterli	286	28.29	8.26	0.22	p=0.83
	Yetersiz	129	28.10	8.08		
CMÖ Cinsel Yönelim	Yeterli	286	13.90	6.05	-0.73	p=0.46
	Yetersiz	129	14.36	5.49		
CMÖ Toplumsal Cinsiyet	Yeterli	286	12.56	5.83	0.77	p=0.44
	Yetersiz	129	12.09	5.46		
CMÖ Yaş ve Cinsellik	Yeterli	286	8.54	3.73	-1.72	p=0.09
	Yetersiz	129	9.22	3.62		
CMÖ Cinsel Davranış	Yeterli	286	6.35	3.42	-0.18	p=0.86
	Yetersiz	129	6.41	3.35		
CMÖ Mastürbasyon	Yeterli	286	4.35	1.97	-1.92	p=0.06
	Yetersiz	129	4.74	1.84		
CMÖ Cinsel Şiddet	Yeterli	286	7.45	2.95	-0.75	p=0.45
	Yetersiz	129	7.69	3.16		
CMÖ Cinsel İlişki	Yeterli	286	5.70	2.68	-0.41	p=0.68
	Yetersiz	129	5.82	2.76		
CMÖ Cinsel Memnuniyet	Yeterli	286	5.60	2.56	-1.98	p=0.05
	Yetersiz	129	6.16	2.68		
CMO Toplam	Yeterli	286	64.44	20.64	-0.93	p=0.35
	Yetersiz	129	66.49	20.40		

** p<0.01

Araştırmaya göre bireyin cinsellikle ilgili bilgi düzeyini yeterli bulup bulmamasının ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine etkisine ilişkin ikili karşılaştırmalar Tablo 15 incelendiğinde; bireyin cinsellikle ilgili bilgi düzeyini yeterli bulup bulmamasının Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında sadece demokratik tutum düzeyleri üzerinde anlamlı etkiye sahip olduğu görülmüştür. Cinsel bilgi düzeylerinin yeterli olduğunu düşünen katılımcıların demokratik tutumlarının daha yüksek düzeyde oldukları saptanmıştır ($p=0.01$. $p<0.05$).

Katılımcıların cinsellikle ilgili bilgi düzeyini yeterli bulup bulmaması durumuna göre Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar koruyucu/istekçi ve otoriter tutumlarda farklı düzeylerde olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Katılımcıların cinsellikle ilgili bilgileri yeterli bulma durumunun ise CMÖ toplam puanı ve CMÖ' nün tüm alt boyutlarını farklı düzeylerde olmadığı, cinsel bilgi düzeyini yeterli veya yetersiz olarak bulan katılımcıların cinsel mitlere inanç düzeylerinin benzer seviyelerde olduğu söylenebilir($p>0,05$).

Tablo 15' de *katılımcıların cinsellik ile ilgili bilgileri yeterli bulma durumuna göre* Anne Baba Tutum ve Cinsel Mitler Ölçeğinden aldıkları puan bağımsız örneklem t-testi kullanılarak sonuçları sunulmuştur.

Tablo 16.*Evlenmeden önce cinsel ilişkiye nasıl bakıldığının CMÖ puanlarına etkisi*

Ölçekler	Cinsel İlişkiye Bakış	n	X	s.s	t	p
CMÖ Cinsel Yönelim	Olumlu	295	13.20	5.98	-3.42	p=0.01**
	Olumsuz	102	16.50	4.75		
CMÖ Toplumsal Cinsiyet	Olumlu	295	12.13	5.80	-2.08	p=0.04*
	Olumsuz	102	13.21	5.37		
CMÖ Yaş ve Cinsellik	Olumlu	295	8.74	3.91	-0.43	p=0.612
	Olumsuz	102	8.83	3.06		
CMÖ Cinsel Davranış	Olumlu	295	6.30	3.57	-0.18	p=0.086
	Olumsuz	102	6.57	2.84		
CMÖ Mastürbasyon	Olumlu	295	4.23	1.96	-3.25	p=0.01**
	Olumsuz	102	5.20	1.67		
CMÖ Cinsel Şiddet	Olumlu	295	7.39	3.12	-2.02	p=0.04*
	Olumsuz	102	7.92	2.69		
CMÖ Cinsel İlişki	Olumlu	295	5.42	2.76	-2.77	p=0.01**
	Olumsuz	102	6.67	2.32		
CMÖ Cinsel Memnuniyet	Olumlu	295	5.49	2.69	-4.03	p=0.01**
	Olumsuz	102	6.62	2.15		
CMO Toplam	Olumlu	295	62.89	21.68	-4.37	p=0.01**
	Olumsuz	102	71.51	15.29		

*p<0.05 ** p<0.01

Katılımcıların evlenmeden önce cinselliğe bakış düzeyleri göre Cinsel Mitler Ölçeğinden aldıkları puanlarda yaş ve cinsellik ile cinsel davranış düzeyleri arasında anlamlı düzeyde fark olmadığı tespit edilmiştir. Çalışmada Cinsel Mitler Ölçeğinden aldıkları puanlarda yaş ve cinsellik ile cinsel davranış düzeylerinin evlilik öncesi cinselliğe bakış açısı üzerinde anlamlı düzeyde etkili olmadığı tespit edilmiştir(p>0,05).

Evlenmeden önce cinselliğe bakış düzeylerinin cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, mastürbasyon, cinsel şiddet, cinsel ilişki ve CMO toplam puanları üzerinde anlamlı düzeyde etkili olduğu görülmüştür. Evlilik öncesi cinsel

ilişkiye olumsuz olarak bakan bireylerin cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, mastürbasyon, cinsel şiddet, cinsel ilişki ve genel düzeyde cinsel mitlere inanç düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür ($p=0,01$, $p<0,05$). Olumsuz bakış açısına sahip olan bireylerin cinsel mitlere daha fazla inandığı görülmektedir.

Tablo 16' de *katılımcıların evlenmeden önce cinselliğe bakış düzeylerine göre Anne Baba Tutum ve Cinsel Mitler Ölçeğinden aldıkları puan bağımsız örneklem t-testi kullanılarak sonuçları sunulmuştur.*

Tablo 17.

Cinselliğin sadece partnerinizle yaşanıp yaşanmaması gerektiği değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanlarına etkisi

Ölçekler	Cinselliğin sadece partner ile mi olmalı?	n	X	s.s	t	p
ABTÖ Demokratik Tutum	Evet	240	51.94	12.55	3.35	$p=0.01^{**}$
	Hayır	157	47.62	12.55		
ABTÖ Koruyucu İstekçi Tutum	Evet	240	42.03	11.35	-2.30	$p=0.02^*$
	Hayır	157	44.75	11.77		
ABTÖ Otoriter Tutum	Evet	240	27.47	8.26	-2.32	$p=0.02^*$
	Hayır	157	29.39	7.98		
CMÖ Cinsel Yönelim	Evet	240	14.77	5.64	3.46	$p=0.01^{**}$
	Hayır	157	12.94	6.05		
CMÖ Toplumsal Cinsiyet	Evet	240	12.29	5.35	-0.50	$p=0.62$
	Hayır	157	12.58	6.22		
CMÖ Yaş ve Cinsellik	Evet	240	8.52	3.48	-1.61	$p=0.10$
	Hayır	157	9.14	4.01		
CMÖ Cinsel Davranış	Evet	240	6.10	3.06	-1.95	$p=0.05$
	Hayır	157	6.78	3.82		
CMÖ Mastürbasyon	Evet	240	4.82	1.91	4.47	$p=0.01^{**}$
	Hayır	157	3.96	1.86		

Tablo 17. (devam)

Cinselliğin sadece partnerinizle yaşanıp yaşanmaması gerektiği değişkeninin ABTÖ ve CMÖ puanlarına etkisi

Ölçekler	Cinselliğin sadece partner ile mi olmalı?	n	X	s.s	t	p
CMÖ Cinsel Şiddet	Evet	240	7.66	2.91	1.07	p=0.28
	Hayır	157	7.32	3.18		
CMÖ Cinsel İlişki	Evet	240	6.00	2.58	2.39	p=0.02*
	Hayır	157	5.35	2.84		
CMÖ Cinsel Memnuniyet	Evet	240	5.86	2.46	0.71	p=0.47
	Hayır	157	5.67	2.82		
CMO Toplam	Evet	240	66.01	18.73	1.03	p=0.31
	Hayır	157	63.73	23.08		

*p<0.05 ** p<0.01

Cinselliğin sadece partner ile yaşanıp yaşanmaması gerektiğinin ABTÖ ve CMÖ puanlarının karşılaştırması Tablo 17' de verilmiştir. Cinselliğin sadece partnerinizle yaşanıp yaşanmaması gerektiğinin Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında anne babaların demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutumlarını istatistiksel olarak anlamlı düzeyde etkilediği test edilmiştir ($p<0,05$). Katılımcılarda cinselliğin sadece partnerle yaşanması gerektiğini düşünenlerin, cinselliğin sadece partner ile yaşanmaması gerektiğini düşünenlere göre Anne Baba Tutum Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında anne babalarının daha yüksek demokratik, daha düşük koruyucu/istekçi ve daha düşük otoriter tutum puanlarına sahip olduğu görülmüştür.

Katılımcıların cinselliğin sadece partner ile yaşanıp yaşanması gerektiği hakkındaki görüşlerin cinsel memnuniyet, cinsel davranış, toplumsal cinsiyet ve CMÖ toplam puanlarını anlamlı düzeyde etkileyemediği görülmüştür ($p>0.05$). Konu hakkında olumlu veya olumsuz görüş bildiren katılımcıların cinsel memnuniyet, cinsel davranış, toplumsal cinsiyet ve cinsel mitlere inanma düzeylerinin anlamlı düzeyde benzer olduğu tespit edilmiştir.

Cinsel yönelim, mastürbasyon, cinsel ilişki boyutlarında ise cinselliğin sadece partner ile yaşanması gerektiğini düşünen katılımcıların puanlarının daha yüksek düzeylerde olduğu görülmektedir. Kısacası çalışmada cinselliğin sadece partner ile yaşanmasını düşünen katılımcıların cinsel yönelim, mastürbasyon, cinsel ilişki hakkındaki mitlere inanç düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür ($p=0,01$, $p<0,05$).

Tablo 17' de *katılımcıların cinselliğin sadece partnerinizle yaşanıp yaşanmaması gerektiği değişkeninin göre Anne Baba Tutum ve Cinsel Mitler Ölçeğinden aldıkları puan bağımsız örneklem t-testi kullanılarak sonuçları sunulmuştur.*

4.5. Bağımsız değişken ve CMÖ' ne göre İncelenmesi.

Tablo 18.

Bağımsız değişken için CMÖ toplam puanına göre çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken ABTÖ Alt boyutlar			F	R ²
	DT (β)	KİT (β)	OT (β)		
Cinsel Mitler Ölçeği Toplam (CMÖT)	0,31 $p=0,01$	- $p>0,05$	0,13 $p=0,01$	F=17.64 ($p=0.01^{**}$)	0,08

DT: Demokratik Tutum, KİT: Koruyucu/İstekçi Tutum, OT: Otoriter Tutum; Regresyon F: Modelinin Anlamlılık Test İstatistiği; *0.05 önem seviyesinde anlamlı, **0.01 önem seviyesinde anlamlı

CMO alt boyutlarından olan cinsel mitler ölçeği toplam puan düzeylerine demokratik tutum ve otoriter tutum düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı düzeylerde etki ettiği görülmektedir. Koruyucu/İstekçi Tutum düzeylerinin ise çoklu düzeyde ilişkili olmadığı tespit edilmiştir. Elde edilen modelin istatistiksel olarak anlamlı düzeyde geçerli olduğu tespit edilmiştir ($F=17,64$, $p=0,01$, $p<0,05$). Modelin açıklama yüzdesinin %8 ($R^2=0,08$) olduğu görülmüştür. Bu oranın düşük olması modelin gücünün zayıf düzeyde ilişkili olduğunun göstergesi olarak kabul edildiğinden dolayı cinsel mitler ölçeği toplam puanları ile ABTÖ alt boyutları arasında çoklu düzeyde olan bir ilişkinin varlığından edilememektedir.

Genel olarak bakıldığı zaman Cinsel mitlere inanç alt boyutlarının ABTÖ alt boyutları ile çok düzeylerde ilişkilerin kurulabildiği ama modelin açıklama gücünün yani ölçülen açıklama yeteneği düzeylerinin (R^2) %1 ile %11 arasında değiştiği ve genel olarak düşük kabul edildiği için modellerin anlamsız olduğu görülmüştür. Cinsel mitlere inanç düzeyleri ile ABTÖ düzeylerinin ilişkili olduğu ama ABTÖ düzeylerindeki değişimlerin cinsel mitlere inanç konusunda yeterli düzeyde açıklama yeteneğinin olmadığı tespit edilmiştir.

5. BÖLÜM

TARTIŞMA

Bu bölümde anne ve babanın tutum ve davranışlarının çocuğun üzerindeki etkisi olan cinsel mitler arasındaki ilişkinin varlığının belirlenmesi amacıyla 18-40 yaş aralığındaki bireylere uygulanan anket çalışması doğrultusunda katılımcıların sosyo-demografik değişkenlere göre incelenmiştir.

5.1 Tartışma

Demografik özelliklerin ABTÖ ve CMÖ üzerine etkisini incelendiğinde çalışmada demografik özellikler olarak; cinsiyet, yaş, yaşanılan yer (il, ilçe, köy vb.), doğum yeri, eğitim seviyeleri, meslek, medeni durum, evlilik süresi, evlenme şekli, sosyal güvence ve aylık gelir gibi değişkenler ele alınmıştır. Vicdan (1995), Dönmezer (1999) ve Tekeli (1995) araştırmalarında demografik özelliklerin (sosyal ve ekonomik durumları, ailenin yapısı, cinsiyet, eğitim seviyelerinin) cinsellik üzerinde etkilerinin çok fazla olduğunu vurgulamışlardır. Vicdan (1995) araştırmada, kişinin cinselliğe olan tutumunun ve davranışlarının gelişmesinde ailenin yapısının, eğitim seviyesinin, çevresinin ve kültürünün etkilerinin çok fazla olduğunu vurgularken, Dönmezer (1999) cinselliğin bireyin içinde bulunduğu toplumun sosyal, ekonomik durumundan, din yapısından, etik kurallar ve kültürel değerlerden, ailenin kişilik özelliklerinden, anne babanın birbirine olan tutumu gibi etkenlerden etkilenebileceğini belirtmişlerdir. Tekeli (1995) ise, çalışmasında kırsal kesimde insanların cinsel yaşamının tarzı ile kentsel kesimde yaşayan insanların arasında önem arz eden farklılıkları bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Demografik özelliklerin ABTÖ ve CMÖ üzerine etkilerine bakıldığında ise, çalışmada cinsiyetin anne ve babaların koruyucu/istekçi tutum ve otoriter tutum puanları üzerinde anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı görülmüştür. Buna göre annelerin tutumlarının babalarına göre daha yüksek düzeyde demokratik tutum sergiledikleri söylenebilir. Kaya'nın 2013 yılında yapmış olduğu "Ailede Anne-Baba Tutumlarının Çocuğun Kişilik ve Benlik Gelişimindeki Rolü" adlı çalışmada anne baba tutumlarının demokratik olmasının çocuğun görüşlerini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Russell ve diğerleri (1998) yaptıkları araştırmada annelerin tutumları babalara göre daha demokratik bir tutuma sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Araştırmaya göre cinsiyet değişkeninin cinsel mitler alt boyutlarında erkek ve kadınların cinsel yönelim ve mastürbasyon mitleri incelendiğinde aynı düzeyde olduğu görülmekte olup, kadınların toplumsal cinsiyet, yaş ve cinsellik, cinsel davranış, cinsel şiddet ve toplam cinsel mitleri ile cinsel ilişki mitinin erkeklerinkine göre daha düşük düzeylerde olduğu belirlenmiştir. Karabulutlu (2018) çalışmada, öğrencilerin cinsel mitlerini belirlemek ve bu mitleri öğrencilerin cinsiyetine göre karşılaştırmak amaçlanmaktadır. Erkeklerin bayanlara göre daha fazla cinsel mitleri olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin yüksek cinsel mit oranlarına sahip olduğu söylenebilir. Üniversitedeki erkek öğrencilerin ortak tabuların farkında oldukları ve kendileri de yaşadıkları cinsellik hakkındaki düşünceleriyle toplumsal normların ötesine geçemedikleri söylenebilir. Kaya vd. (2007)'de öğrencilerde yaptıkları çalışmada %24,1'inde cinsel konuların konuşulmadığını bunların %19,4 ünün annelerinin ilkokul mezunu olduğunu, erkek öğrencilerin %8,2'sinin, kız öğrencilerin %5,6'sının aileleri ile cinsel konuları rahatlıkla konuştuklarını belirlenmiş ve farkı anlamlı bulmuşlardır.

Yaş değişkeninin demokratik tutum düzeyleri üzerinde anlamlı düzeyde farklılık görülmezken, yaş değişkeninin anne ve babaların koruyucu/istekçi davranışları tutumları üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya göre yaş değişkeni ile cinsel mitler arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu

görülmektedir. Alanya'da yaşı büyük olan kişiler yaşı daha küçük olanlara göre daha az koruyucu/istekçi ve daha az otoriter olan anne babalardan yetişmişlerdir. Fakat yaşı büyük olan bireyler daha küçük yaşlara sahip olanlara göre daha yüksek cinsel mitlere sahiptirler. 1995 yılında Gözütok'un yapmış olduğu çalışmada ise demokratik tutumun yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır. 2010 yılında Garip'in yapmış olduğu çalışmada ise anne ve baba tutumlarını etkileyen önemli faktörlerden ikisi yaş ve doğum sırası olarak görülmektedir. Ailelerin ilk çocuklardan beklentilerinin fazla olduğu, bu çocuklara daha fazla sorumluluk verildiği, küçük çocukların ise büyük çocuklara göre daha özerk hareket edebilen ve hoşgörü gösterilen çocuklar olduğu görülmektedir. Bu nedenle kardeş sırasının çalışma için önemli bir faktör olduğu tespit edilmiştir.

Yaşanılan yer ve doğum yeri ile ilgili ANOVA testi sonucunda, yaşamlarını il, ilçe ve köylerde geçiren katılımcıların demokratik tutum, koruyucu-istekçi tutum, otoriter tutum düzeylerinin benzer olduğu görülmektedir. Cinsel yönelim, yaş ve cinsellik, cinsel davranış, cinsel şiddet, cinsel ilişki, cinsel memnuniyet düzeylerinde farklılık görülmemektedir. Doğum yerinin ABTÖ üzerindeki otoriter ve koruyucu/istekçi alt boyutuna anlamlı seviyesinde bir farklılık yaratmadığı görülürken, doğum yeri CMÖ toplam puanını ve CMÖ alt boyutunun tamamını anlamlı düzeylerde etkilediği görülmektedir. Torun ve diğerlerinin (2011) yaptığı çalışmada belli doğumundan sonra kırsal kesimde yaşamış erkeklerin ile kentte yaşamamış erkelere göre cinsel mitlere inanma bulguları yüksek bulunmuştur.

Medeni durum değişkeninin anne babaların demokratik tutumları üzerinde anlamlı düzeyde farklılık görülmezken, Anne baba koruyucu/istekçi tutum ve anne baba otoriter tutum değişkenlerini ise anlamlılık önemli derecede etkilediği görülmektedir. CMÖ alt boyutlarının evlenmiş-boşanmış bireyler için en yüksek evli bireyler için ikinci en yüksek ve hiç evlenmemiş bireyleri için ise en düşük olduğu görülmüştür. Torun ve diğerlerinin (2011) yılında yapmış

olduğu çalışmada evli erkeklerin bekar erkeklere göre cinsel mit düzeyinde bulunan her mite istatistiksel olarak yüksek oranda katıldıkları belirlenmiştir.

Evlenme şekline göre demokratik tutum, koruyucu -istekçi tutum, otoriter tutum anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Tanışarak evlenen katılımcıların demokratik tutum düzeylerinin daha yüksek olduğu görülürken, görücü usulü ile evlenen bireylerin puanlarının Koruyucu-istekçi tutum ve otoriter tutum daha yüksek düzeylerde olduğu görülmüştür. Yıldız (2013)'ın yaptığı araştırmada anlaşarak ve kendi istekleri ile evlenen kadınların demokratik anne baba tutumu puanları, görücü usulü evlenen kadınların demokratik tutum puanlarına göre daha yüksek olduğu, görücü usulü evlilik yapan kadınların algıladıkları koruyucu istekçi anne baba tutumu puanları daha yüksek olduğu görülmüştür. Vajinismus olan kadınlar üzerindeki çalışmada kadınlar daha fazla görücü usulüyle evlilik yapmışlardır (Doğan ve Saraçoğlu, 2009). Görücü usulü ile evlenmiş bireylerin anne babalarının koruyucu/istekçi ve otoriter tutumlarının tanışarak evlenen bireylerin anne babalarınıninkilere göre daha yüksek seviyede olduğu ve bu koruyucu/istekçi ve otoriter yaklaşımların da etkisiyle görücü usulü ile evlenenlerin cinsel mitlerin yükselme eğiliminde olduğu söylenebilir. Kısa vd. (2013) yılında yapmış oldukları "Evlilik Hazırlığı Yapan Çiftlerin Cinsellikle İlgili Bilgi ve İnanışları" adlı çalışmada görücü usulü evlenen kişilerin cinsel mitlerinin yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu da bu çalışmanın sonucunu desteklemektedir. Ekmen ve diğerlerinin 2017 yılında yaptıkları bir çalışmada evlilik süresinin uzaması cinsel mitler inanmayı etkilemediği görülmüştür.

Ebeveyn ile ilgili özelliklerin ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine ilişkin bulgular incelendiğinde:

Ebeveynlerin çocuğun cinsel mitleri üzerindeki ilişkinin ortaya konulması amacıyla ebeveynlerin demografik özellikleri kapsamında; ebeveynlerin eğitim düzeyi, ekonomik durumu, göç durumları, göç edilen bölge ile ilgili değişkenler incelenmiştir. Anket çalışmasına katılanların ekonomik durumları

%55'nin orta düzeyde iken, ebeveynlerin eğitim seviyelerinin çoğunluğunun ilköğretim mezunu olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların eğitim durumuna göre ABTÖ ve CMÖ üzerinde etkilidir ve bireylerin eğitim düzeyleri arttıkça anne babaların demokratik tutumları yükselmekte, anne babaların otoriter tutumlarının azalmasına sebep olmaktadır. Bu tez çalışmasının bulgularını destekleyen, Saygın (2004)'a göre, annelerin eğitim seviyesi yükseldikçe çocuklara olan tutarlı disiplin tutumlarının da yükseldiği, koruyucu, fiziki ceza ve başarıları için baskı davranışlarının azaldığı görülmüştür. Demirtaş (2015) çalışmasında, ebeveyn eğitim düzeyi ile öğrencilerin bilgi düzeyleri arasında anlamlı fark bulmuştur. Akın ve Özvarış (2004); Özcan vd. (2004) ve Oğur vd. (2016) çalışmalarında annelerin öğrenim düzeyi arttıkça öğrencilerin bilgi düzeyinde anlamlı biçimde artış görüldüğü ancak baba öğrenim durumu ile bilgi düzeyi arasında anlamlı ilişki bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Eğitim düzeyi üniversite olan annelerin cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, cinsel davranış, mastürbasyon, cinsel şiddet, cinsel ilişki ve cinsel memnuniyet düzeylerinin daha düşük olduğu görülürken, babaların eğitim düzeylerine göre cinsel mitlere inanç düzeyleri farklı düzeylerde dir. Buna bağlı olarak anne babaların demokratik tutumları yükseldikçe çocukların eğitim düzeylerinin arttığı, anne babaların otoriter tutumlarının artması ise çocukların eğitim düzeylerinin düşmesine neden olmaktadır. Örneğin; Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, (2003) çalışmalarında, üniversite düzeyinde olan ebeveynlerin, aşırı hoşgörülü anne baba tutumunu ile yetişen çocuklar cinsel eğitimde zorluk yaşadıklarını vurgulamışlardır. Eriş (2019) ise üniversite yaşamının cinsel mit ve tutumlara etkisini araştırmıştır. Bu amaçla, Mersin Üniversitesi 1. ve 4. sınıf öğrencilerine Cinsel Mitler Ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, üniversite eğitiminin süresi cinsel mitlerin ve tutumların kalıcılığını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, üniversite hayatının cinsel tutumları değiştirmede ve cinsel mitleri azaltmada olumlu bir etkisi vardır. CMÖ sonuçlarında, mitlerin sınıflar arası kişilerin

yetiştığı yer ve cinsel bilgi öğrenme zamanı ile yapılan karşılaştırmalar olarak anlamlıdır.

Ebeveyn ekonomik durumu, demokratik tutum ve koruyucu/istekçi tutumu üzerinde etkili olduğu tespit edilirken, CMÖ toplam puanı ve CMÖ' nün tüm alt boyutlarını anlamlı düzeyde etki ettiği belirlenmiştir. Kulaksızoğlu (1985) yaptığı araştırmanın bulgularına göre annelerin sosyal, ekonomik ve kültürel düzeyi yükseldiğinde aşırı koruyucu tutumlarının ve katı disiplinli tutumları azalmaktadır ve demokrat ve eşit davranma tutumlarının arttığı görülmektedir.

Cinsellik ve cinsel sağlık ile ilgili özelliklerin ABTÖ ve CMÖ puanları üzerine ilişkin bulgular incelendiğinde:

Çalışma kapsamında cinsellik ve cinsel sağlık ile ilgili sorulardan, katılımcılardan çoğunluğunun cinsellikle ilgili bilgi düzeylerini yeterli bulmaktadır. Ayrıca, katılımcılardan çoğunluğunun evlenmeden önce cinsel ilişkiye sıcak bakarken, %61 kişi sadece partner ile ilişki olması gerektiğini savunmaktadır. Özcan vd. (2004) erkeklerin evlilik öncesi cinsel deneyime hemcinsleri için her iki sınıfta da (1. ve 6. sınıf öğrencileri) yüksek oranlarda olumlu yaklaşımları; kızların, genelde evlilik öncesi cinsel deneyime 1.sınıfta daha olumsuz yaklaşırken, 6.sınıfta hemcinslerinin evlilik öncesi cinsel deneyimine erkeklere tanıdıkları olumluluğa daha yakın oranda yaklaşım gösterdiklerini saptamışlardır. Uzuner vd. (2006) araştırmasında evlilik öncesi cinsel deneyim öğrencilerin %80,4'ü tarafından her iki cinsiyet için onaylanmakta, %58,2'si evlenilecek kişinin bakir/bakire olmasının önemli olmadığını, %8,2'si önemli olduğunu söylemişlerdir. Pınar ve Algier (2006) ise öğrencilerin, %41,9'unun evlilik öncesi cinsel ilişkiyi normal karşıladığı, %21'nin flörtün ötesine karşı olduğu, %21'nin tamamen karşı olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bunlara ek olarak, %94 katılımcı romantik ilişkide cinselliğin önemli olduğunu belirtirken, %85 katılımcıda bu deneyimi yaşadığını belirtmişlerdir. Kaya vd. (2007)'de yaptıkları araştırmasında erkek

öğrencilerin %25,3'ünün, kız öğrencilerin %4,7'sinin cinsel ilişki deneyimi olduğunu, Pınar ve Algier (2006) ise öğrencilerin %41,9'unun cinsel ilişki deneyimi yaşadığını, Uzuner vd. (2006) ise çalışmasında öğrencilerin %58,8'inin vajinal ilişkiyle sonuçlanan bir cinsel deneyim yaşadığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu tez çalışmasında ise cinsel deneyim oranı diğer çalışmalara göre oldukça fazladır. Bu fark ise çalışmanın yapıldığı yıllardan kaynaklandığı öngörülmektedir.

Bireyin cinsellikle ilgili bilgi düzeyini yeterli bulup bulmamasının anne baba tutumlarında sadece demokratik tutum düzeyleri üzerinde etkilidir. Cinsellik ile ilgili bilgileri yeterli bulma durumunun ise CMÖ toplam puanı ve CMÖ'nün tüm alt boyutlarını farklı düzeylerde olmadığı, benzer şekilde, katılımcıların koruyucu/istekçi ve otoriter tutumlar ise cinsellikle ilgili bilgi düzeyini yeterli bulup bulmaması durumuna göre farklı düzeylerde değildir. Bu konuda yapılan çalışmalar incelendiğinde benzer sonuçlar bulunduğu görülmektedir. Örneğin; Aygin vd. (2017) üniversite okuyan bayanlar üzerine cinsel mitlerle ilgili yaptığı araştırmaların bulgularına göre cinsel mitlerle ilgili düzeylerinin yüksek olduğu ve öğrencilerin cinsellik konusundaki bilgi düzeylerinin eksik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, Özmen (1999) ve Ohl (2007) yapmış oldukları çalışmalarda cinsellikle ilgili bilgi seviyelerinin yetersiz olduğu ve bununla cinsel işlev bozukluklara sebebiyet verdiğini vurgulamışlardır. Özsoy ve Bulut (2017) hemşirelere verilen cinsel eğitimin cinsel mitler üzerindeki etkisi araştırılmıştır ve elde edilen bulgulara göre, ders öncesi öğrencilerin inandığı mit sayısı 14 iken, ders sonrası bu sayı 8'e düşmüştür. Sonuçta ise, öğrencilerin cinsel mitlere karşı algının yüksek olduğu ve eğitimin cinsel mitleri azalttığı belirtilmektedir.

Evlenmeden önce cinselliğe bakış düzeylerinde yaş, cinsellikle ilgili davranışlarda farklılıklar yok iken, cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, mastürbasyon, cinsel şiddet, cinsel ilişki ve CMO toplam puanları üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir. Cinselliğin sadece partner ile yaşanıp yaşanmaması gerektiğinin anne babaların demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutumlarını anlamlı düzeyde etkilediği; cinsel mitler kapsamında ise

anlamalı olmadığı görülmektedir. Bu çerçevede Orenstein, 2000 yılında yaptığı çalışmada Batılı genç kadınlar arasında cinselliğe eskiye nazaran daha erken yaşta ve daha çok erkekle ilişkide bulunma eğiliminde oldukları görülmüştür. Karabulutlu (2018) üniversite öğrencilerin cinsel mitlerini belirlemek için yapmış olduğu araştırmanın bulgularına göre, öğrencilerinin tabularının olduğu ve erkek öğrencilerin en fazla mitlere inanış gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Genel olarak öğrencilerin cinsel mitlere inanma düzeylerinin yüksek olduğu erkek öğrencilerin tabuların farkında olduğu fakat toplumsal normların çikamadıkları görülmüştür.

6. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1 Sonuç

Bu araştırmada, anne ve baba tutumlarının ve davranışlarının çocukları üzerindeki etkileri ve cinsel mitlerindeki etkileri incelenmiş olmakla birlikte aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Anne ve babaların koruyucu/istekçi tutumları ile demokratik tutumlarının yüksek düzeyde birbirleri ile uyumlu olduğu ve böylece anne babanın çocuklarına olan koruyucu/istekçi tutumlarının artmasının onların otoriter tutumlarını da büyük ölçüde artırdığı görülmektedir. CMÖ' de ise, demokratik tutum sergileyen anne ve babaların cinsel mitlere daha az düşük düzeylerde inandığı görülmektedir. Anne babaların koruyucu/istekçi tutumları arttıkça onların çocuklarının sadece cinsel ilişki, mastürbasyon ve cinsel yönelim mitlerinde de azalma olacağı diğer cinsel mitlerinin ise değişmeyeceği söylenebilir. Çalışmada anne babaların otoriter tutumları arttıkça cinsel yönelim, cinsel ilişki, cinsel davranış ve yaş ve cinsellik mitlerinde azalma söz konusudur. Buna göre; cinsel mitleri en çok etkileyen anne baba tutumunun demokratik, ikinci en çok etkileyen anne baba tutumunun otoriter ve en az etkileyen anne baba tutumunun ise koruyucu/istekçi tutumlar olduğu görülmektedir.

Genel olarak, cinsel mitlere inanç alt boyutlarının ABTÖ alt boyutları ile çok düzeylerde ilişkilerin kurulabildiği ama modelin açıklama gücünün oldukça düşük olmasından dolayı modellerin anlamlı düzeyde geçerli olmadığı görülmüştür. Cinsel mitlere inanç düzeyleri ile ABTÖ düzeylerinin ilişkili olduğu ama ABTÖ düzeylerindeki değişimlerin cinsel mitlere inanç konusunda yeterli düzeyde açıklama yeteneğinin olmadığı tespit edilmiştir.

Kısacası Cinsel mitlere inanç düzeyleri ile ABTÖ düzeylerinin ilişkili olduğu fakat cinsel mitlere inanç konusuna etki eden ve farklı birçok konunun olabileceği (kardeş sayısı, aile yapısı, vs.) ABTÖ düzeylerinin bu ilişkiyi tek başına açıklama düzeyinin olmadığı söylenebilir.

6.2 Öneriler

Bu araştırmada, ebeveyn tutumlarının çocuklar üzerindeki etkilerinin cinsel mitlerdeki etkilerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Fakat yapılan araştırma, Antalya ilinin Alanya ilçesinde yaşayan 18-40 yaş arasındaki bireyler dahil olup ve çalışmaya gönüllü olarak katılan örneklem grubundan oluşmuştur. Bundan sonraki araştırmada örneklem daha geniş kitlelere uygulanarak daha sağlıklı verilere ulaşılabilir. Bu çalışmada kullanılan demografik bilgilere (çalışıp çalışmadıkları, çocuk sayısı, sağlık durumu vb.) eklenerek, farklı ölçekler (benlik algısı gibi) kullanılarak karşılaştırmalar yapılabilir. Anket çalışması 18-40 arasındaki yaş grubuna yapılmıştır, ilgili yaş aralığı 12 yaşa kadar indirgenerek ebeveyn tutumlarının özellikle 12-18 yaş arasındaki katılımcılar üzerindeki etkileri incelenebilir ve yapılan çalışmalara da katkı sağlanacağı düşünülmektedir.

Ayrıca yapılan araştırmada elde edilen bulgular ışığında, ebeveynlerin tutumlarının çocukların üzerindeki etkileri uzman personeller tarafından incelenerek ebeveynlere ve çocuklara yönelik ayrı ayrı çalışmalar yapılması ve yapılan çalışmalara katılımları sağlanması büyük önem arz edeceği düşünülmektedir. Bunlara ek olarak, ebeveynlerin çocuklara cinsellik konusunda nasıl davranmaları konusundaki eğitimlerin ve seminerlerin verilmesi gerektiği elde edilen bulgular sonucunda elzem olduğu görülmektedir. Çocukların cinsel konularla ilgili olarak, özellikle ergenlik döneminde okullarda daha fazla bilgilendirme olması sağlıklı cinsellik açısından faydalı olacaktır düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Adam, H. (2009). Çocuk Eğitiminde Yaygın Anne Baba Tutumları. (Ed: Süleyman Doğan) *Ailede Sevgi Eğitimi*, 199-209. Selis, İstanbul.
- Akgül, A. (2005). *Tıbbi Araştırmalarda İstatistiksel Analiz Teknikleri* 3. Baskı, Emek, Ankara.
- Akın A, Özvarış Ş. B. (2004). Adolesanların/Gençlerin Cinsel ve Üreme Sağlığını Etkileyen Faktörler Projesi (özet rapor). *HÜTF Halk Sağlığı Anabilim Dalı*, Ankara.
- Akıncı, N. Ajas, İ. İ., Karacık, N. E., Vardar S. K. (2017). Cinselliğimiz Var! *Kadının İnsan Hakları Yeni Çözümler Derneği*, 12. Baskı, İstanbul. (Erişim: www.kadinininsanhaklari.org - www.wwhr.org)
- Akman, G.N. (2014). Nicel ve nitel araştırma yöntemleri, *T.C. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi*, Afyon.
- Aksöyek, A., Canatar, T. (2018). Cinsellik ve cinsel eğitim. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 9(2), 54-58.
- Aktan, E. (2009). Vajinismus Tanısı Alan Hastaların Sosyodemografik Özelliklerinin Cinsel Mit İnançları, Cinsel Öyküleri, Cinsel Doyum Düzeyleri ve Eş Değerlendirme Biçimleriyle Karşılaştırılması. Yayınlanmamış, Uzmanlık Tezi, *İnönü Üniversitesi, Malatya*.
- Amerikan Psikiyatri Birliği, Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabı, (2013). 5. Baskı (DSM- 5). *Tanı Ölçütleri Başvuru Elkitabı*. (Koroğlu E, Çev.) Hekimler Yayın Birliği, Ankara.
- Aydın, A. (2010). *Eğitim psikolojisi* 11. Baskı. PEGEM Akademi, Ankara.
- Aygin, D., Açıl, H. Yaman, Ö., Yılmaz, Ç. A., (2017). Üniversitede Okuyan Kadın Öğrencilerin Cinsel Mitler ile İlgili Görüşleri. Kadın Cinsel Sağlığı Araştırma Yazısı. *Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimler Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı*. 19(2):44-49 Sakarya. (Erişim: <https://www.researchgate.net/publication/318120234>)
- Babacan, S. S. (2003). İnsan Seksüalitesinin Kültürel ve Psikososyal Yönleri. *Eğitim Dergisi*, 11 s. 131-136. Kastamonu.
- Baş, T. (2008) Anket Nasıl Hazırlanır? 5. Baskı. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Baumrind, D. (1971a). "Current Patterns of Parental Authority" *Developmental Psychology*,4/1, 1-103.

- Baumrind, P. (1966). Effects of Authoritative Parental Control on Child Behavior. *Child Development*, 37(4), 887-907.
- Bayhan, S. P., Artan, İ. (2004). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi*. Morpa Yayınları, İstanbul.
- Bekir, Ş. H.(2009). Ankara'nın Farklı Sosyoekonomik Bölgelerinde Yaşayan Aile Bireylerinin Aile İlişkilerini Algılama Durumları. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi*, Dergi Sayısı:25s:8-26. Ankara.
- Bıçakçı, Y. M. (2004). Annesi Çalışan ve Çalışmayan Çocukların Anne Baba Tutumlarını Algılamalarının Ve Benlik İmajlarının İncelenmesi. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, *Ankara Üniversitesi Bilimleri Dergisi*, 14: 2. Ankara.
- Bozdemir, N. ve Özcan, S. (2011). *Cinsellik ve Cinsel Sağlığa Genel Bakış*. TJFMPC, 5: 37-46.
- Brown, R.,T. (2000). Adolescent Sexuality At The Dawn Of The 21st Century. *Adolesc Med*, 11, 19-34.
- Can, G. (1990). Lise Öğrencilerinin Benlik Tasarımlarını Etkileyen Etmenler. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi *Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi*, Eskişehir.
- CETAD, (2006). Cinsel Yaşam ve Sorunları, Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Alanında Ulusal ve Yerel Medya Yoluyla Savunuculuk Projesi. *Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği*, İstanbul.
- CETAD, (2006b). *Erkek Cinselliği*. *Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma*, İstanbul.
- CETAD, (2007). 6. *Bilgilendirme Dosyası "Erkek Cinselliği" Basın Bülteni*, 28 Mart, İstanbul.
- CETAD, (2007a). *Kadın Cinselliği*. *Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği Yayınları*, İstanbul.
- CETAD, (2007b). *Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği Yayınları*, Medya Rehberi, İstanbul.
- Cüceloğlu, D. (1994). *İnsan ve Davranışı*. 3. Baskı, Remzi Kitapevi, İstanbul.
- Çağdaş, A. (2012). *Anne-Baba-Çocuk İletişimi*. 1. Baskı, Eğiten Kitap, Ankara.
- Çağdaş, A. ve Seçer, S. Z. (2011). *Anne Baba Eğitimi*. 1.Baskı, Eğiten Kitap, Ankara.

- Davaslıgil, Ü. (2001). *Bebeklik Dönemi (0-2 Yaş) Anababa Okulu*. Remzi Kitapevi, İstanbul.
- Demirtaş, B. (2015). Bir Üniversitenin Eczacılık Fakültesi Birinci Sınıf Öğrencilerinin Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklara İlişkin Bilgileri. *Türk HIV/AIDS Dergisi*, 13(21), 13-18. Ankara.
- Doğan, S. (2007). İntihar Girişimi, Eşcinselliğin Açılması ve İlgili Sosyokültürel Etmenler. *Bir İntihar Girişimi Olgusu. Psikiyatride Derlemeler, Olgular ve Varsayımlar (RCHP); 1(3):49-53*, (Erişim: http://www.psikiyatridizini.org/viewarticle.php?article_id=6834.)
- Doğan, S. ve Saraçoğlu, GV. , (2009). Yaşam Boyu Vajinismus Olan Kadınlarda Cinsel Bilgi, Evlilik Özellikleri, Cinsel İşlev ve Doyumun Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Tez. *Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*. 26(2). s. 151-158. Edirne.
- Doğan, S., Özkorumak E. (2011). Koruyucu Psikiyatri Açısından Cinsel Gelişim ve Cinsel İşlev Bozuklukları. *Türkiye Klinikleri J Psychiatry-Special 70 Topics* 4(4):70-5.
- Dokuyan, M. (2016). 12. Sınıf Öğrencilerinde Algılanan Anne-Baba Tutumları İle Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Tez. *Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C:2, s.2. 1-21. Kırşehir.
- Dönmezer, İ. (1999). *Ailede İletişim ve Etkileşim Sağlıklı İnsan Sağlıklı Aile*. Sistem, İstanbul.
- Ekmen, B. U., Özkan, M., Gül, T. (2017). *İnterfilite Tedavisi Gören Kadınlarda Cinsel Mitlere İnanma Düzeyi*, *Klinik Psikiyatri*, 20,s. 209-217. Diyarbakır.
- Ekşi, A. (1999). Çocuğun Ruhsal Gelişiminde Annenin Önemi, Anneden Ayrılığa Tepkiler. *Ben Hasta Değilim!*. (Aysel Ekşi, Ed), Nobel Tıp Kitapevleri, İstanbul.
- Ekşi, A. (1982). *Gençlerimiz ve Sorunları*. İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Erim, B.R. (2018). Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutucu Cinsel Mitler ve Cinsel Doyum Arasındaki İlişkinin Araştırılması. *Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği CETAD Kongresi*.
- Eriş, Ö. (2019). Üniversite Yaşamının Cinsel Mit ve Tutumlara Etkisi. *Çukurova Medical Journal*, 44, s. 1432-1426. Adana.

- Ersen, H. (2011). Suç İşlemiş Kadınların Sosyodemografik Özellikleri, Anne Baba Tutumları ve Öfke İdare Biçimlerinin Değerlendirilmesi. Psikiyatri Uzmanlık tezi. *Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi 7. Psikiyatri Kliniği*, İstanbul.
- Garip, S. (2010). 5-6 Yaş Döneminde Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden Çocuğu Olan Eşlerin Çocuk Yetiştirme Stilleri İle Evlilik Uyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi *Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul.
- Gelbal, S. ve Duyan V. (2006). Attitudes of University Students toward Lesbians and Gay Men in Turkey. *Sex Roles*, 55. Sayı, 573-579. (Erişim: <http://www.kaosgl.org/sayfa.php?id=11690>)
- Geçtan, E. (2013). *İnsan olmak*. 11. Baskı, Metis, İstanbul.
- Gençtan, E. (1989). *Çağdaş Yaşam Ve Normal Dışı Davranışlar*. 7. Baskı, Remzi Kitapevi, Ankara.
- Gençtan, E. (2013). *Psikoanaliz ve Sonrası*. 6. Baskı, İstanbul.
- Gölbaşı, Z., Evcili F., Eroğlu, K., Bircan, H., (2016). Cinsel Mitler Ölçeği: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Cumhuriyet Üniversitesi*. s.5, Sivas.
- Gözütok, D. (1995). *Öğretmenlerin Demokratik Tutumları*. TDV Yayınları, Ankara.
- İnceoğlu, M. (2010). *Tutum, Algı, İletişim*. *Beykent Üniversitesi*. 5. Baskı, İstanbul.
- Kaplan, M. (2011). Kaplumbağa'nın Özgürlüğü. Kadınlar ve Ev İçi Emek, Cyprus International Universty *Folklor Edebiyat Dergisi*, 65(17):163172.
- Kaptan. S., Nil. Ş. N., (2012). *Eşcinselliğin Tedavisi Olsa Heteroseksüellerde Eşcinsel Yapılabilirdi*. (25 Haziran 2012) İstanbul. (Erişim:<https://t24.com.tr/haber/dr-seven-kaptan-escinselligin-tedavisi-olsa-heteroseksuel-insanlar-da-escinsel-yapilabilirdi,207036>)
- Karabulutlu, Ö., Yılmaz, D. (2018). *Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Cinsel Mitler*. STED, Cilt: 27, Sayı:3, 155-164. Kars.
- Karasu, B. (2011). Ne Hastalık, Ne Suç, Ne Günah! *LGBT Hakları İnsan Haklarıdır*. Ekim. Kaos GL yayınları, Ankara.
- Kaya, A., Bozaslan H., Genç G. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Anne-Baba Tutumlarının Problem Çözme Becerilerine, Sosyal Kaygı Düzeylerine

ve Akademik Başarılarına Etkisi. *Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, s. 208-225. Dicle.

- Kaya, F., Serin, Ö., Genç, A. (2007). Eğitim fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin cinsel yaşamlarına ilişkin yaklaşımlarının belirlenmesi. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni*, 6(6), s. 441-448. Çanakkale.
- Kaya, M. (2013). Ailede Anne Baba Tutumlarının Çocuğun Kişilik ve Benlik Gelişimindeki Rolü, *İlahiyat Fakültesi Dergisi*. Samsun.
- Kayır, A. (1998). Cinsellik kavramı ve cinsel mitler, Cinsel İşlev Bozuklukları Monograf Serisi. *Cinsel Sorunlara Genel Yaklaşım*. Roche Müstahzarları Sanayi AŞ, s. 30-35, İstanbul.
- Kısa, S., Zeyneloğlu S., Yılmaz, D., Verim, E. (2013). Evlilik Hazırlığı Yapan Çiftlerin Cinsellikle İlgili Bilgi ve İnanışları. *Gaziantep Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Fakültesi. Hemşirelik Bölümü*, Gaziantep. (Erişim: www.korhek.org)
- Kora, K., Kayır, A. (1996). Cinsel Roller ve Cinsel Mitler. *Düşünen Adam*, 9(2), s. 55-58.
- Köroğlu, E., Güleç C. (2007). *Psikiyatri Temel Kitabı*. 2.Baskı, Hekimler Yayın Birliği, Ankara.
- Köknel, Ö. (1983). Kaygıdan Mutluluğa Kişilik. Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul.
- Kulaksızoğlu, A. (2011). *Ergenlik psikolojisi*. 13. Baskı, Remzi Yayınları, İstanbul.
- Kuzgun. Y., Eldeleklioğlu J. (2012). Rehberlik ve Psikolojik Danışmada Kullanılan Ölçekler İçinde: *Anne Baba Tutumları Ölçeği* (Ed: Yıldız Kuzgun, Feride Bacanlı) Nobel Yayınları, Ankara.
- Kuzgun. Y., ve Bacanlı, F. (2012). *Rehberlik ve psikolojik danışmada kullanılan ölçekler*. Nobel, Ankara.
- Lenderyou, G. (1994). Sex Education. A School Based Perspective. *Sexual and Marital Therapy*, 9(2), 127-144.
- Mc. Kinnon, C. E., Z. Stoneman, G.H. Brody, (1984). The Impact of Maternal Employment and Family From on Children's Sex-Role Stereotypes and Mothers Traditional Attitudes Journal of Diverce. p. 51-60.
- Metin, M. (2014). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.

- Mutlu, E.A. (2009). Vajinismus Tanısı Alan Hastaların Sosyodemografik Özelliklerinin Cinsel Mitler İnançları, Cinsel Öyküleri, Cinsel Doyum Düzeyleri ve Eş Değerlendirme Biçimleriyle Karşılaştırılması. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, *İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı*, Malatya.
- Ogur, P., Utkualp, N., & Aydınoğlu, N. (2016). Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Cinsellikle İlgili İnanışları. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 25, 13-21. Sakarya.
- Ohl, L. E. (2007). Essentials of Female Sexual Dysfunction From a Sex Therapy Perspective. *Urologic Nursing*, 27(1), 57-63.
- Öktem, F. (2006). Çocuklarda Cinsel Eğitim. *Türkiye Klinikleri J Pediatr Sci*, 2(1);71-5., İstanbul.
- Öz Tan, İ. (2007). *Anne Baba Olma Sanatı*. Öz Yayınları, Ankara.
- Özan S, Aras Ş, Şemin S, Orçin E. (2004). Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin cinsel tutum ve davranış özellikleri. *DEÜ Tıp Fakültesi Dergisi* 18(1):27-39. İzmir.
- Özdel, O. (2001). Cinsel İşlev Bozukluklarının Anksiyete ve Depresyonla İlişkisi ile Organiste Ayırımında Nörofizyolojik İnceleme Yöntemlerinin Rolü. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, *Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı*, Denizli.
- Özgüven, İ. E. (2001). *Ailede İletişim ve Yaşam*. 1.Baskı, PDREM Yayınları. Ankara.
- Özmen, H. E. (1999). Cinsel Mitler ve Cinsel İşlev Bozuklukları. *Psikiyatri Dünyası*, 2, 49-53. İstanbul.
- Özsoy, S., & Bulut, S. (2017). Cinsel Sağlık Bilgisi Dersinin Hemşirelik Öğrencilerinin Cinsel Mitleri Üzerine Etkisi. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 3(2), 54-67. Aydın.
- Pınar, G., & Algier, L. (2006). Üniversite Öğrencilerinde Fiziksel Ve Cinsel Şiddet Davranışları. *J Turk Soc Obstet Gynecol*, 3(3), 181-6. Ankara.
- Russell, A., Aloa, V., Feder, T., Glover, A., Miller,H. & Palmer, G. (1998). Sex-based differences in parenting syles in a sam Australian, *Journal of Psychology*, 50, 89-99.

- Sargın, N. (1997). Olumsuz Anababa Tutumları. *Eğitime Yeni Bakışlar*. Mikro yayınları, Ankara.
- Savran C. ve İ. Kuşin. (1997). Anababalar ile Onların Anababaları Arasındaki Çocuk Yetiştirmeye Yönelik Tutum İlişkileri,” *10. Yapa Okul Öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri*. (Ankara, 22. 25 Mayıs 1995). Yapa Yayınları, İstanbul.
- Saygın, F. (2004). *Annelere İlişkin Bazı Değişkenlerin 5-6 Yaş Çocuklarının Yaratıcı Düşüncelerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Selçuk, Z. (2009). *Eğitim Psikolojisi*. 17. Baskı. Nobel Yayın Dağıtım, İstanbul.
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim, öğrenme ve öğretim*. 12.Baskı, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Sentilhes, N. (1972). *Cinsel Eğitim Kılavuzu*. (Nida Tektaş Çev.) Milliyet Yayınları, İstanbul.
- Steinberg, L. (2001). ”We know some things: Parent –Adolescent Relationships in Retrospect and Prospect”, *Journal of Research on Adolesence*, 11(1), 11-19.
- Sungur M. Z., Tarcan T. (2007). *Erkek Cinselliği. Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği Yayınları*, p.10-8.
- Şahin, D., Şimşek, F., Seyisoğlu, H. (2007). Cinsel yaşam ve sorunları. *Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği Yayınları*, 7-54.
- Şendil, G. ve Kaya B. İ. (2005). *Anne baba olmak*. 1.Baskı, Morpa, İstanbul.
- Torun, F., Torun, S.D., Özaydın, A.N. (2011). Erkeklerde Cinsel Mitlere İnanma Oranları ve Mitlere İnanmayı Etkileyen Faktörler. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, 24, 24-31
- Tuzcuoğlu N., Tuzcuoğlu. S., (2003). Çocuğun Cinsel Eğitimi. “*Anne Ben Nasıl Doğdum?*” Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, I. Baskı, Morpa Kültür yayınları, İstanbul.
- Türk Dil Kurumu, (2019). “Güncel Türkçe Sözlük - Mit”, Türk Dil Kurumu. [Çevrimiçi]. Available at: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5_775370a3c2ee9.14982514. (Erişim: 30-Haz-2016).
- Uzuner, A., Yıldız, G., Yıldırım, N., Coşkun, Z., Ertaş, S., & Ünalın, P. (2006). Üniversite Öğrencilerinde Üreme Sağlığı Konularına Yönelik

Bilgi, Tutum ve Riskli Davranışlar, *I. Ulusal Adölesan Sağlığı Kongresi*, 349-350. İstanbul.

- Vicdan, K. (1995). Üreme Sağlığı ve Gençlerin Cinsel Eğitim Sorunları, Gençlik, Cinsel Eğitim ve Üreme Sağlığı Kitabı. *İnsan Sağlığını Geliştirme Vakfı*, İstanbul.
- Von Der L. A. (1999). The impact of maternal schooling and occupation on child-rearing attitudes and behaviors in low income neighborhoods in Cairo, Egypt. *International Journal of Behavioral Development*, 23 (3): 703-729.
- Whirter, J. Mc. ve N.V. Acar. (1984). *Çocukla İletişim Öğretme, Destekleme ve Çocuk Yetiştirme Sanatı*. Nüve Matbaası, Ankara.
- World Health Organization (WHO), (2006). *Defining Sexual Health: Report of a Technical Consultation on Sexual Health*, Geneva.
- Yavuzer, H. (2001). *Yaygın Anababa Tutumları*. Anababa Okulu. Remzi Kitapevi, İstanbul.
- Yavuzer, H. (2005). *Gençleri Anlamak*. 2. Baskı, Remzi Kitapevi, İstanbul.
- Yavuzer, H. (2013). *Ana, baba ve çocuk: Ailede çocuk eğitimi*. 24. Baskı, Remzi Yayınları, İstanbul.
- Yetkin, N. İ. (2001). Cinsel öykü alma ve cinsel işlevin değerlendirilmesi: Cinsel İşlev Bozuklukları Monograf Serisi. Roche Müstehzarları Sanayi A.Ş. 27-29. İstanbul.
- Yıldız, A. (2013). Anne Baba Tutumları İle Evlilik Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek lisans tezi, *Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, İstanbul.
- Yılmaz, Ç. (2018). Kadınların Evlilikteki Sorunlarla Başa Çıkma Yöntemleri ile Algıladıkları Anne Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi) *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile Danışmanlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Programı*, İstanbul.
- Yılmaz, Y. (2007). Anne-Baba Tutumları İle İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Okul Başarısı ve Özerkliklerinin Gelişimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Programı. Yüksek Lisans Tezi. *Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü*, Ankara.
- Yörükoğlu, A. (1996). *Çocuk Ruh Sağlığı*. 20. Baskı, Özgür Yayınları, İstanbul.

Yücel, Y. (2013). Orta Okul Öğrencilerinin Algıladıkları Anne- Baba Tutumlarının, Benlik Saygısı ve Öğrenilmiş Çaresizlik İle İlişkisi. Yüksek Lisans. *Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı*, İstanbul.

İnternet Sitesi

Alanya Belediyesi (2015- 2019). Stratejik Planı. (Erişim: https://www.alanya.bel.tr/Documents/StratejikPlan/2015/stratejik_plan.pdf.)

EKLER

Ek 1: Aydınlatılmış Onam Formu

Bir Grup Yetişkinin Cinsel Mitler ve Anne Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.

Bu araştırmanın amacı; bireylerin cinsel algılarının oluşmasında, cinsel sağlığını ve dolayısıyla genel sağlığını olumsuz yönde etkileyebilen cinsel mitler ile ebeveynlerin tutumları arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Cinsel mitler, kişilerin cinsel konularda doğru olduğunu düşündükleri abartılı, yanlış ve herhangi bir bilimsel değeri olmayan inanışlardır. Cinsellikle ilgili mitlerin oluşması, cinsellikle ilgili konuların açık olarak konuşulmaması, ifade edilmemesi, tartışılmaması, bu konuların sınırlandırılması kişileri yanlış yargılar ve beklentiler içerisine sokmaktadır. Buna karşılık cinsellik hemen her bireyin yaşamının önemli bir parçasıdır. Cinsellikle ilgili bilgiler ailede anne ve baba ile başlayıp yaşam boyu devam eden bir süreçtir. İlk olarak ailede başlamayan cinsel eğitim; cinsellikle ilgili bilinmezlik, hatalı bilgi aktaran arkadaş çevresi, uygun olmayan hatalı kaynaklardan yanlış ya da eksik bilgi edinmesine neden olmaktadır. Bu yanlış ya da eksik bilgiler de bireylerde düşünce ve davranışlarını olumsuz etkilemektedir. Kişinin hayatını ne derece olumsuz etkilediği anne baba tutumları oldukça önem kazanmakta ile ilgili yeni bir araştırma yapmaktayız. Araştırmanın ismi “Bir Grup Yetişkinin Cinsel Mitler ve Anne Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”dir.

Aşağıda bulunan anketi doldurarak, araştırmayı kabul etmiş olacaksınız. Bu araştırmaya katılıp katılmamakta serbestsiniz. Çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayalıdır. Kimlik bilgileriniz araştırma ekibi dışında kimse ile paylaşılmayacaktır.

Bu çalışma süresince toplanan veriler, yalnızca akademik araştırma amacı ile kullanılacaktır ve yalnızca ulusal/uluslararası akademik toplantı ve yayınlarda sunulacaktır.

Bu çalışmaya katılmanız için sizden herhangi bir ücret istenmeyecektir. Çalışmaya katıldığınız için size ek bir ödeme de yapılmayacaktır.

Bu çalışmaya katılmayı bizimle iletişime geçerek istediğiniz zaman çekilebilirsiniz. Eğer çalışmadan çekilirseniz, sizden toplanan tüm veriler veri tabanımızdan silinecektir ve sizinle ilgili olan veriler çalışmada kullanılmayacaktır. Bu konu ile ilgili herhangi bir sorunuz veya endişeniz olursa, bize aşağıdaki iletişim bilgilerinden ulaşabilirsiniz.

Araştırmacı

Ayşe ALBAYRAK

Klinik Psikoloji Bölümü

(Yüksek Lisans Öğrencisi)

Yakın Doğu Üniversitesi

Tel: 05375077636

E-posta: ailedanismani1@gmail.com
meryem.karaaziz@neu.edu.tr

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Meryem KARAZİZ

Klinik Psikoloji Bölümü

Yakın Doğu Üniversitesi

Tel: 0533874 9398

E-posta:

Ek 2: Sosyodemografik Bilgi Formu

Bu araştırma Yakınoğu Üniversitesi, Klinik Psikoloji programında Ayşe ALBAYRAK' ın Yrd. Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ danışmanlığında yaptığı yüksek lisans tez çalışmasıdır. Araştırmada yetişkinlerde cinsel mitlere olan inançlarında anne baba tutumlarının etkisinin ortaya konması amacıyla hazırlanmıştır. Vereceğiz bilgiler sadece bilimsel veri oluşturmak amacıyla kullanılacaktır. **Anket formuna lütfen adınızı yazmayınız. Ankette bulunan tüm bilgiler saklı tutulacaktır.** Araştırma sonucunun sağlıklı olabilmesi için sorulara samimi yanıtlar vermeniz son derece önemlidir. Çalışmaya katılma gönüllülük esasına bağlıdır.

Katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür ederiz.

Sosyodemografik Bilgi Formu

1- Cinsiyetiniz: Kadın ( ) Erkek ( )

2.Yaşınız: .....

3-Şu an yaşadığınız yer?

İl

İlçe

Köy

4-Yaşamınızın çoğunu geçirdiğiniz yer?

İl

İlçe

Köy

5-Doğum Yeriniz?

İl

İlçe

Köy

6-Eğitim durumunuz?

İlköğretim

Lise

Üniversite

7-Mesleğiniz: .....

8-Medeni Durumunuz?

Hiç Evlenmemiş

Evli

Boşanmış / Dul

9-Evli iseniz kaç yıldır evlisiniz?

.....

10-Boşanmış ya da dul iseniz kaç yıl evli kaldınız?

.....

11-Sosyal Güvenceniz Var mı?.....

1.( ) Yeşil kart

4.( ) Bağ-Kur

2.( ) S.S.K.

5.( ) Emekli sandığı

3.( ) Özel hayat sigortası

6.( ) Yok

12-Evli iseniz evlenme şekli

Görücü Tanışarak

13-Sizce aşağıdaki seçeneklerden hangisi aylık gelir düzeyinizi en iyi ifade etmektedir?

- Gelirim Yok
- 1300 TL Altında
- 1300 - 3000 TL Arasında
- 3000 TL ve Üzeri

14- Annenizin eğitim düzeyi aşağıdakilerden hangisidir?

- İlköğretim
- Lise
- Üniversite

15-Babanızın eğitim düzeyi aşağıdakilerden hangisidir?

- İlköğretim
- Lise
- Üniversite

16- Ebeveyn Ekonomik Durumu?.....

17-Daha Önce ailede göç durumu var mı?

Evet Hayır

18-Varsa göç ettiğiniz yer?. .....

19- Cinsellikle ilgili bilgi düzeyinizi yeterli buluyor musunuz?

Evet Hayır

20- Cinsellikle ilgili bilgileri nereden ya da kimden aldınız?

- Anneden
- Babadan
- Kardeşlerden(abla/ ağabey)
- Öğretmenden
- Arkadaşlardan
- İletişim araçlarından
- Sağlık personelinden
- Diğer(belirtiniz).....

21- Cinsellik ve cinsellik sağlık ile ilgili bilgileri kimden almak istersiniz?

- Anneden
- Babadan
- Kardeşlerden(abla/ ağabey)
- Öğretmenden
- Arkadaşlardan
- İletişim araçlarından
- Sağlık personelinden
- Diğer(belirtiniz).....

22- Cinsellik ve cinsel sağlık konularında kiminle konuşursunuz?

- Annemle
- Babamla
- Kardeşlerimle(abla/ ağabey)
- Öğretmenimle
- Arkadaşlarımla
- Doktorumla
- Hiç kimse
- Diğer(belirtiniz).....

23- Evlenmeden önce cinsel ilişkiye nasıl bakıyorsunuz?

Olumlu Olumsuz

24- Cinsellik sadece partnerinizle mi yaşanır?

Evet Hayır

25- Romantik ilişkide cinsellik önemli yer tutar mı?

Evet Hayır

26- Daha önce cinsel ilişki yaşadınız mı?

Evet Hayır

Cevabınız hayır ise sonraki üç soruyu cevaplamayınız.

27- İlk cinsel ilişkinizi kaç yaşında yaşadınız?.....

28- İlk cinsel ilişkinizi kiminle yaşadınız?

- Sevgili- uzun süreli ilişki
- Eş
- Diğer

29- Halen bir cinsel eşiniz var mı?

Evet Hayır

Ek 3: Ana Baba Tutum Ölçeği

Sayın katılımcı, size, ana babaların çocuklarını hangi yöntemlerle eğittiğini, çocuklarına nasıl davrandığını ifade eden cümlelerden oluşan bir liste verilmiştir. Sizden istenen, bu cümleleri okuyup bunların annenizin ya da babanızın sizi eğitirken genellikle benimsediği davranışlara ne derecede benzediğini, onların tutumuna ne kadar uyduğunu düşünerek cevap kâğıdınızdaki seçeneklerden uygun bulunduğunuzu işaretlemenizdir.

Cevaplamanın nasıl olacağını bir örnekle gösterelim:

Okula gidiş geliş saatlerini çok sıkı kontrol eder, kimlerle arkadaşlık ettiğini sorgular.

Eğer anne ya da babanız sizin hangi saatte nerede olduğunuzu ve kimlerle ne yaptığınızla hiç ilgilenmiyorsa “Hiç uygun değil”i, sizi genellikle serbest bırakıyorsa “pek uygun değil”i, ne yaptığınızla çoğunlukla ilgileniyor bazen sizi serbest bırakıyorsa “biraz uygun”u,, sizin hangi saatte nerede olduğunuzu ve kimlerle olduğunuzu çok sıkı bir biçimde izliyorsa “Çok uygun”u işaretlemeniz beklenmektedir.

	Hiç uygun	Pek uygun değil	Biraz uygun	Uygun	Çok uygun
1 Bana her zaman güven duygusu vermiş ve beni sevdiğini hissettirmiştir.					
2 Çok yönlü gelişmem için beni olanakları doğrultusunda desteklemiştir.					
3 Her yaptığım işin olumlu yanlarını değil kusurlarını görmüş ve beni eleştirmiştir.					

Ek 4: Cinsel Mitler Ölçeği

Cinsellikle ilgili olarak aşağıda verilen ifadelerden her birini okuyarak size uygun olan seçeneği (X) şeklinde işaretleyiniz. Lütfen hiçbir maddeyi boş bırakmayınız

	İFADELER	Asla Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Kararsızım (3)	Kısmen Katılmıyorum (4)	Kesinlikle Katılmıyorum (5)
1	Eşcinsellik bir hastalıktır					
2	Eşcinsellik tedavi edilmelidir.					
3	Eşcinseller toplum için zararlıdır					

Alt Boyutlar ve Madde Numaraları.

Cinsel yönelim: 1-5. Maddeler

Toplumsal cinsiyet: 6-11. Maddeler

Yaş ve cinsellik: 12-15. Maddeler

Cinsel davranış: 16-18. Maddeler

Mastürbasyon: 19-20. Maddeler

Cinsel şiddet: 21-24. Maddeler

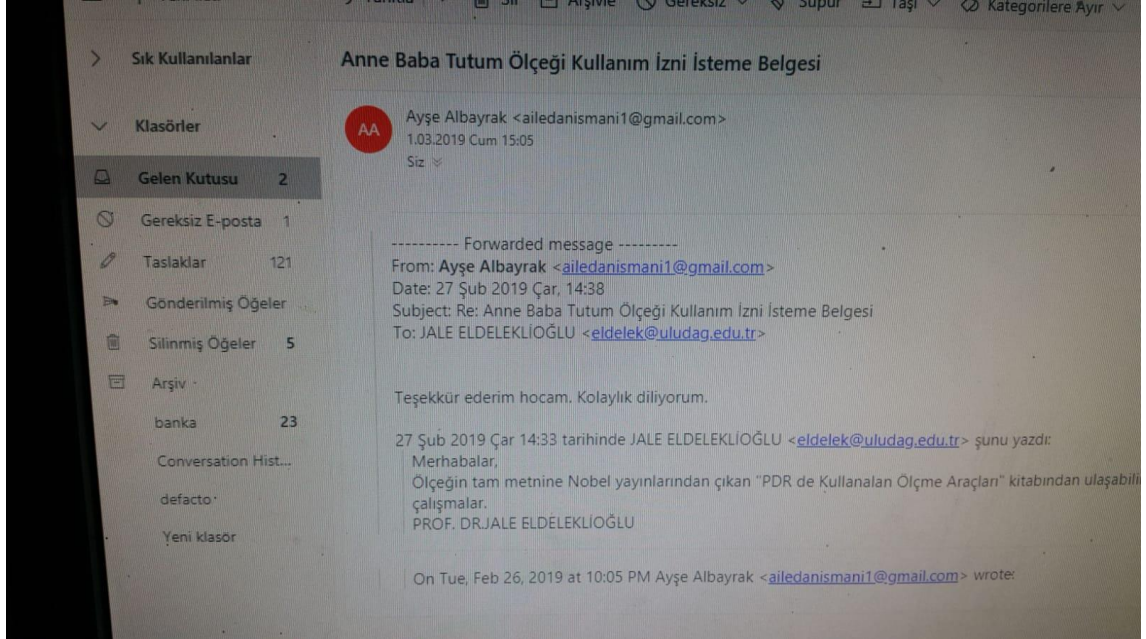
Cinsel ilişki: 25-26. Maddeler

Cinsel Memnuniyet: 27-28. Maddeler

Her bir maddeye verilen puanlar toplanarak ölçeğe ait toplam puan elde edilir. Ayrıca alt boyutlara ait madde puanları toplanarak alt boyutlara ait puanlar da elde edilebilir. Ölçeğin kesme noktası olmayıp, alınan puanın yüksek olması sahip olunan cinsel mitlerin de yüksek olduğunu gösterir.

Ek 5: İzin Belgeleri

Anne Baba Tutum Ölçeği Kullanım İzni İsteme Belgesi

Cinsel Mitler Ölçeği Kullanım İzni İsteme Belgesi

Cinsel Sağlık Bilgi Testi- Cinsel Mitler Ölçeği

Ayşe Albayrak <ailedanismani1@gmail.com>
1.03.2019 Cum 15:07
Siz

----- Forwarded message -----
From: Ayşe Albayrak <ailedanismani1@gmail.com>
Date: 26 Şub 2019 Sal, 22:28
Subject: Re: Cinsel Sağlık Bilgi Testi- Cinsel Mitler Ölçeği
To: Funda EVCİLİ <fundaevcili@hotmail.com>

Çok teşekkür ederim hocam.

26 Şub 2019 Sal 21:02 tarihinde Funda EVCİLİ <fundaevcili@hotmail.com> şunu yazdı:

Merhaba Cinsel Sağlık Bilgi Testi ve Cinsel Mitler Ölçeği ektedir; iyi çalışmalar dilerim.

Samsung cihazımdan gönderildi

----- Orjinal mesaj -----
Kimden: Funda EVCİLİ <fundaevcili@hotmail.com>
Tarih: 16.01.2019 16:33 (GMT+03:00)
Alıcı: merve ertugrul <merveertugrul@hotmail.com.tr>
Konu: İt: Cinsel Sağlık Bilgi Testi- Cinsel Mitler Ölçeği

Merhaba, Cinsel Sağlık Bilgi Testi ve Cinsel Mitler Ölçeği ektedir; iyi çalışmalar dilerim.

Dr. Öğr. Üyesi Funda EVCİLİ

ÖZGEÇMİŞ

Ayşe Albayrak Karaca 1975 yılında Afyon'un Dinar İlçesinde doğmuştur. Evli, kız ve erkek olmak üzere 2 çocuk annesidir. 1993 yılında düz lise, 2003 yılında meslek lisesinden mezun olmuştur. Eskişehir Anadolu Üniversitesi/Sosyal Bilimler Fakültesi/Davranış Bilimleri önlisans eğitiminden sonra Kütahya Dumlupınar Üniversitesi/Fen- Edebiyat Fakültesi/Sosyoloji bölümünden mezun olmuş, 2016 yılında da Sakarya Üniversitesi/Sosyal Bilimler Fakültesi/Toplumsal Yapı ve Sosyal Değişimler Analizleri Anabilim Dalı olarak yüksek lisansını tamamlamıştır. 2010- 2015 yılları arasında Sakarya Üniversite'sinin Eğitim Bilimleri'nden Pedagojik Formasyon, Dumlupınar Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde 465 saat eğitim sonucu Aile Danışmanlığı, CİSED Evlilik Çift Terapisi, Cinsel Eğitim ve Danışmanlık, Prof.Dr. Vamık Volkan Psikoanalitik Psikoterapi Eğitim, İleri Düzeyde Cinsel Eğitim ve Danışmanlık sertifikaları ile eğitimlerini desteklemiştir. 12 yıl özel sektörde Rehberlik ve Danışmanlık-Felsefe branşlarında öğretmenlik görevinde bulunmuş ve şuan Özel Eğitim Uygulama Meslek Okulunda sınıf öğretmeni olarak devam etmektedir.

İNTİHAL RAPORU

intihal

ORJİNALLİK RAPORU

% 14	% 9	% 3	% 12
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	Submitted to Beykent Universitesi Öğrenci Ödevi	%2
2	docs.neu.edu.tr İnternet Kaynağı	%1
3	acikerisim.ticaret.edu.tr İnternet Kaynağı	%1
4	Submitted to Istanbul Gelisim University Öğrenci Ödevi	%1
5	www.ttb.org.tr İnternet Kaynağı	%1
6	Submitted to TechKnowledge Turkey Öğrenci Ödevi	%1
7	Submitted to Eastern Mediterranean University Öğrenci Ödevi	%1
8	sporbilim.com İnternet Kaynağı	<%1
9	Submitted to The Scientific & Technological	<%1

ETİK KURUL İZİN BELGESİ

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

10.04.2019

Sayın Ayşe Albayrak

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/SB/2019/402 proje numaralı ve “**Bir Grup Yetişkinin Cinsel Mitler ve Anne-Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**” başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

Not: Eğer bir kuruma resmi bir kabul yazısı sunmak istiyorsanız, Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na bu yazı ile başvurup, kurulun başkanının imzasını taşıyan resmi bir yazı temin edebilirsiniz.